

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7363, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6,

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Funkovi načrti

Nemški gospodarski minister dr. Walter Funk je pravkar dokončal veliko krožno potovanje po Jugoslaviji, Turčiji in Bolgariji. Povsod, v Beogradu, Ankari in Sofiji je povabil k sebi časnike dotične države ter jim v dolgih in podrobnostnih izjavah razlagal namen svojega potovanja, kakor tudi gospodarske cilje Nemčije na jugovzhodu Evrope. Na koncu svojega potovanja je posnel svoje vtise v novi izjavi, kjer se ni več pečal samo z gospodarskimi odnosi med Nemčijo ter to in to določeno južnovzhodno državo, marveč je podal zanimivo sliko o predstavi, ki si jo je Nemčija po priključitvi Avstrije in Sudetov napravila o gospodarskem razmahu v srednji in južnovzhodni Evropi kot »velikemu enotnemu gospodarskemu prostoru, kjer nastopa nemško gospodarstvo, bodisi kot kupec, bodisi kot prodajalec, v neprekinjeno vodilni vlogi. Po hvalil se je, da so njegova prizadevanja našla povsod razumevanje in da bo nemška vlada nadaljevala pogajanja z Jugoslavijo, Turčijo in Bolgarijo, ki so vse tri obljubile, da pošljejo svoje gospodarske ministre v Berlin, da vrnejo dr. Funkov obisk in da zaključijo razgovore s podpisom odgovarjajočih gospodarskih pogodb.

Izjave nemškega gospodarskega ministra bodo morali s pridom prebrati diplomati, politiki in gospodarski ljudje. Diplomati, ker odkrivajo dr. Funkove besede čisto določene zunanje politične načrte, ki se bodo razvijali sicer na gospodarski ravni, a bodo obvladali tudi čisto politične odnose Nemčije z evropskim vzhodom. Politiki, ker je dr. Funkov načrt, čeprav gospodarski in prvi vrsti, že zaradi tesne organske povezanosti gospodarskega in političnega življenja obenem tudi pot, ki se je bodo z veseljem in z uspehom posluževali politični vplivi. Gospodarski ljudje pa zato, ker se bodo morali čisto z gospodarsko-denarnega stališča začeti spraševati o posledicah, ki morajo nujno nastati, kadar je prodajalec postal povsem odvisen od enega samega kupca, ki je obenem zanj tudi edini dobavitelj.

Številke izvoza in uvoza treh držav, ki jih je dr. Funk posebej omenil, namreč Jugoslavije, Bolgarije in Turčije, torej držav, ki jim hoče Nemčija v posebni meri nakloniti svojo gospodarsko pozornost, dajejo nemškemu gospodarskemu ministru prav. Izvoz iz Bolgarije v Nemčijo se je od leta 1929, ko je znašal 42,4% vsega izvoza, do leta 1937 zvišal na 47%, in je s tem skoraj že dosegel polovico vsega izvoza. V še mnogo večji meri se kaže moč nemškega gospodarstva pri uvozu v Bolgarijo. Leta 1929 je Nemčija dobavila Bolgarom komaj 29,8% vseh uvoženih potrebščin. Leta 1937 pa je nemški uvoz v Bolgarijo dosegel že 58,2% vsega, kar Bolgarija uvaža iz tujine. Precej podoben je položaj v ostalih dveh državah. Tako je uvoz Turčije v Nemčijo zrasel od 13,8% v letu 1927 na 38,5% v letu 1937, medtem ko je turški uvoz iz Nemčije od 17,5 v letu 1929 poskočil na 43,7% v letu 1937. Za Jugoslavijo veljajo sledeče številke: Leta 1929 je Jugoslavija prodala Nemčiji komaj 24,1% svojega izvoza, medtem ko je naš uvoz v Nemčijo leta 1937 dosegel že 35,2%. Izvoz iz Nemčije v našo državo pa je od 32,9% v letu 1929 skočil kar na 42,7% v letu 1937.

Gornje številke, ki veljajo seveda že za Nemčijo, povečano z avstrijski ozemljem, pa se bodo v znatni meri spremenile v prilog nemške izvozne in uvozne trgovine z Balkanom, odkar si je Nemčija priključila še sudetsko ozemlje, ki je bilo v posebno tesnih gospodarskih odnosih z omenjenimi balkanskimi državami, kar pa se je do sedaj pisalo še v dobro Českoslovaške. Nemški gospodarski minister je torej bil popolnoma upravičen, če je dejal, da nova z Avstrijo in sudetskimi deželami obogatena Nemčija nastopa v Jugoslaviji, Bolgariji in Turčiji kot kupec, ki stalno odkupuje več kot polovico vsega balkanskega izvoza, in kot prodajalec, ki balkanski trg za več kot polovico zalaga z nemškimi blagom.

To je položaj, pred katerim nikdo ne sme zapirati oči, pa naj ga presoja z ugodne ali neugodne strani. Po priključitvi Avstrije k Nemčiji smo med zapadnimi velesilami, to je pri Franciji in Angliji opazili iskreno voljo, da prideta balkanskim državam na pomoč z večjimi denarnimi posojili in blagovnimi krediti, tako da bi tem državam nudile večjo gospodarsko neodvisnost in s tem posredno utrdile tudi politično samostojnost. Anglija je dala nekaj denarja Turčiji, Grčiji in Romuniji. Francija je od svoje strani ponudila denarno pomoč Bolgariji in se je pripravljala podpreti tudi Romunijo. Toda angleško-francoska gospodarska ofenziva, ki je imela pregleden namen okrepiti evropski vzhod in jugovzhod, da bi bil v stanu zoperstavljati se političnim pritiskom iz Evrope sem, je dne 30. septembra omahnila v Monakovem, kjer sta Nemčija in Italija stoddotno uveljavili svojo voljo in dosegli, da sta se Francija in Anglija hkrati odpovedali vsaki samostojni politiki v srednji in vzhodni Evropi, prepustajoč nemški in italijanski vladi, da po svojih vidikih urejujeta politične in gospodarske prilike v tem predelu Evrope. Ne samo, da se je francosko-angleška gospodarska ofenziva sesedla, temveč je Nemčija takoj začela gospodarsko protiofenzivo, da v polni meri izkoristi oslabele svojih tedencev in se gospodarsko zasidra, preden bi oni zopet mogli misliti na kakšno novo podjetnost v teh krajih. Nemška protiofenziva je

Še ena os: Baltik – Črno morje

Francoski vojaški list snubi Madžare – v nadomestilo za ČSR

Polkovnik Beck nenadno v Bukarešto

Pariz, 18. oktobra. TG. Odkar se je na konferenci štirih velesil v Monakovem dne 30. septembra končno uveljavila podrla politika, ki jo je 20 let Francija zasledovala v Srednji Evropi in je Francija ta polom tudi sama priznala s tem, da je Českoslovaška, ki je bila njena zvesta zaveznica skozi 20 let, prepustila svoji usodi, se že zopet pojavljajo razni novi načrti, ki naj bi pokazali, da bo Francija znova poskušala zavajati si to ali ono postojanko v Srednji in Vzhodni Evropi, da bi za hrbtom Nemčije dobila protitež za pritisk, ki ga čuti na svojih mejah. V to vrsto zaenkrat čisto zasebnih načrtov je treba šteti enega, ki je nanj namignil »Jour Echo de Paris«, ki, kakor znano, črpa svoje vesti na zelo vplivnih, predvsem vojaških mestih. Ta list piše v zvezi s sedanjim madžarsko-slovaškim sporom med drugimi sledeče:

»Madžarska, ki je globoko sovražila našo zunanjo politiko od leta 1920 dalje, toda ljubila je Francijo, ker je to v njenem izročilu. Zato je Madžarska danes tudi pripravljena, da pozabi vse stare zamere, samo če bo danes spoznala, da smo ji naklonjeni. Strah pred Nemčijo to deželo, ki strastno ljubi svojo neodvisnost, ne bo vrgel v nemško naročje. Ne, to ni nujno. Če bo Francija znala najti svoje ravnovesje in svojo nekdajno moč, bi Madžarska sijajno nadomestila postojanko, ki jo je Francija do sedaj imela v Českoslovaški.«

V tem smislu nadaljuje francoski list, da se vedno bolj kaže potreba, »da se na evropskem vzhodu ustanovi nov blok držav, ki bi segal od Baltika do Črnega morja in bi objel Poljsko, Madžarsko, morda novo Českoslovaško in Romunijo. Morda bi šel celo dalje proti jugu in dosegel obale Sredozemskega morja. Nastala bi v Evropi še tretja os, poleg osi Rim-Berlin in osi Pariz-London, in ki bi po obsegu in po svoji vojaški in gospodarski moči ne bila nič slabšeja od ostalih dveh. Madžarska to potrebo čuti, rada prisluškuje, če o njej govorijo.«

Morda bomo sedaj bolj razumeli, zakaj se Madžarska in Poljska tako poganjata za skupne meje na škodo Slovačkov in Rusinov in zakaj bo prihodnje dni poljski zunanji minister Beck osebnostno prišel v Bukarešto, da tam pregovori ali vsaj pomiri romunsko vlado. Razumeli bomo tudi, zakaj Italija tako odločno podpira madžarske manjšinske težnje.

Francoski list pristavlja, da naj bi bila Madžarska modra. Čemu si dela nasprotnike, ko nasprotno potrebuje le novih prijateljev. Čemu išče novih ozemelj, da bi jih podredila tujemu vplivu. Naj Madžarska misli na svojo bodočnost in naj poslušaj prijatelje, ki jih ima še dosti na evropskem zapadu.

Bukarešta, 18. oktobra. V političnih krogih, ki so navadno dobro informirani, trdijo, da bo

poljski zunanji minister Beck v najkrajšem času obiskal Bukarešto, da se razgovori s kraljem Karlom o zadnjih mednarodnih dogodkih. Mislijo, da pride Beck v prvih dneh prihodnjega tedna, takoj ko bodo končane vojaške vaje romunske armade.

Varšava, 18. oktobra. AA. (Havas.) Zunanji minister Beck je nocoj ob 22.50 odpoval iz Varšave v Bukarešto.

Kako v Parizu gledajo na nemške načrte na Balkanu

Pariz, 18. oktobra. TG. Tukajšnji »Exceelsior« se v obširnem članku bavi s potovanjem nemškega gospodarskega ministra po Balkanu ter z njegovimi izjavami o bodočem tesnem gospodarskem sodelovanju med Nemčijo in južno Evropo. List presoja trenutni položaj in pristavlja, da je to neizbežno po tem, kar se je zadnje tedne zgodilo na politični pozornici. Toda iz verodostojnega vira ima obvestilo, da se druge države ne bodo dale kar meni nič tebi nič izpodrinuti iz teh krajev in da bodo Francija, Anglija, Italija in Amerika složne v tem, da si ohranijo na Balkanu svoje dosežanje gospodarske postojanke. Južnovzhodna Evropa mora ostati odprta svobodnemu gospodarskemu tekmovanju.

Pred sporazumom med Prago in Madžari

Točen položaj, v katerem se nahaja českoslovaško-madžarski spor, še ni bil od nobene strani uradno pojasnjen. Gotovo je, da so se pogajanja že začela ali da se bodo danes ali jutri obnovila. Ni pa znano, če se bosta sestali madžarska in českoslovaška delegacija, ki sta zborovali v Komarnu, ali če se bodo pogajanja razvijala s pomočjo redne diplomacije. Nadalje je gotovo, da sta Nemčija in Italija dali pomirjevalne nasvete tako v Budimpešti kakor v Pragi in da bo na podlagi tega Českoslovaška ponudila nekoliko več, kot je do sedaj zahtevala. Povsod prevladuje vtis, da je zamisel enostavne zasedbe Podkarpatske Rusije po Madžarih padla popolnoma v vodo — to pa na pritisk Nemčije. Tudi madžarska zahteva po Bratislavi je odpravljena končno uveljavljeno. Zanimivo je, da Italija in Nemčija nista hoteli sprejeti madžarskega predloga, naj spor uredi konferenca štirih velesil in da sta raje pritiskali na Prago in Budimpešto, da se sami sporazumeta. Poznavalec razmer pravijo po inozemskih listih, da konferenca zato ne marajo sklicati, ker bi tam prišlo do izraza nesoglasje Nemčije in Italije glede Podkarpatske Rusije. Splošno pa položaj presoja mirno. Madžarska mobilizacija nikogar ni razburila.

Madžari dobe Košice...

Praga-Praga-Romunija ostane Slovakom

Praga, 18. okt. b. Trenutno v pogajanjih med Madžarsko in Českoslovaško ni nastal noben nov trenutek. Iz zanesljivih virov poročajo, da se nameravala českoslovaški zunanji minister Chvalkovsky in madžarski zunanji minister Kanya v najkrajšem času sestati, morda še v teku 24 ur. Računajo, da bosta danes Berlin in Rim pritiskala v tej smeri v Pragi in Budimpešti. Omenjajo tudi, da se bosta oba državnika sestala v kopališču Pišťanov. Upati je, da se bosta obe stranki sporazumeli, da Českoslovaška odstopi Madžarski brez glasovanja področje južno od Bratislave, takoimenovani »Žitni ostrov« ob lku vse do Lučenca, vključno Košice. Področje do železniške proge, ki vodi skozi Berenkovo, so se Madžari odpovedali, kakor tudi težnjam na Bratislavo in Užhorod, ki postane prestolnici novih samoupravnih del Slovačke in Podkarpatske Rusije. Kot protidaro pa zahtevajo Madžari Košice, da bi dobili vsaj eno večje mesto. Kaže, da so českoslovaške oblasti pripravljene zadovoljiti tej želji Madžarov za nekatera druge odstopke, ki bi jih morala dati Madžarska. Gre namreč za mednarodno progo skozi Slovaško v smeri Romunije, ki teče ob madžarskih mejah. Po prvotnih madžarskih zahtevah bi bila ta proga pri Berenkovu presekana na več krajih. Pravijo, da so Madžari pripravljeni pustiti to progo nedotaknjeno, v zamenjavo pa zahtevajo Košice, ki jih bodo verjetno tudi dobili. V samih Košicah živi pretežno madžarsko in nemško prebivalstvo, medtem ko je le okolica slovaška.

V Londonu so mirni

London, 18. okt. b. »Daily Telegraph« poroča iz Budimpešte, da ima sedaj Madžarska po izvedbi mobilizacije petih letnikov pod orožjem pol milijona vojakov. V Londonu so nadalje mnenja,

uspela in tudi drugače mogoče ni bilo Južnovzhodne države, h katerim je s stališča Nemčije sedaj treba pristevati tudi Češko-Slovaško, pač ne morejo živeti samo od oboževanja abstraktnih vrednot, kakor so zapadne velesile predložile mislile, da je mogoče. Prilagoditi so se morale novemu položaju, ki so ga zapadne velesile zlasti pomagale ustvariti in utrditi.

Pri presoji novega vstajajočega gospodarskega življenja v srednji in južnovzhodni Evropi, kot se nam prikazuje iz dr. Funkovih izjav in iz mrzlih števil blagovne izmenjave, in proti kateremu bi zaenkrat bila vsaka borba huda, pa ne smemo pozabiti, da imajo vse države, ki naj bi bile odslej deležne glavne

da ni pričakovati za sedaj nobenih resnih dogodkov, kar dokazuje tudi dejstvo, da namerava britanski poslanik v Berlinu sir Neville Henderson oditi na dopust za dva do tri tedne. Diplomati so trenutno zaposleni z odnosi med Anglijo, Italijo in Francijo, ki so tesno povezani s španskim problemom, na katerega rešitev čakajo z največjim zanimanjem. Vprašanje kolonij trenutno še ni aktualno.

Naval na Litvo z dveh strani

Istočasen napad poljskega in nemškega tiska

Varšava, 18. okt. TG. Poljski tisk je kakor na eno povelje začel napadati litvansko vlado ter ji očitati, da zatira poljske manjšine. V poluradnem časopisju je vse polno groženj, da si Poljska ne bo pustila dopasti, da bi Litva terorizirala poljske manjšine, in da bo storila potrebne ukrepe, da preganjanja nehalo. Zastopniki poljske manjšine v Litvi so poslali v Varšavo dolgo spomenico, v kateri se pritožujejo nad svojim položajem in zahtevajo nujno pomoč od Poljske.

Značilno je, da je skoraj istočasno začela razvijati silno delavnost tudi nemška narodna manjšina, ki je v Klajpedi (Memelju) zbrala ter po svojih zastopnikih sprejela sklep, da mora litvanska vlada takoj vrniti nemškemu ozemlju samoupravo. Litvanski vladi je postavljen rok do 1. decembra. Nemško časopisje srdito napada Litvo in grozi s protiukrepi.

Vsa turška vlada okrog umirajočega Atatürka

Carigrad, 18. okt. AA. Reuter. Predsednik turške vlade in večina ministrov se nahaja stalno v dvorcu Dolma Bagče, kjer leži nevarno bolan Atatürk.

nemške gospodarske dobrohotnosti, v rokah sredstvo, da te — sicer dobrodošle — simpatije regulirajo in si pri vsem nasprotnem videzu ohranijo samoodločbo v nemajhnih meri: za svoje blago, ki ga Nemčiji prodajajo in ki ga Nemčija nujno potrebuje, naj sprejmejo v plačilo le delni odkup nemškega blaga, za ostalo naj pa zahtevajo plačilo v zlati valuti.

Mislilo, da bo prav to vprašanje odplačevanja v zlati valuti trenutno edini regulator, ki bo preprečil, da bi gospodarsko sodelovanje med Nemčijo in južnovzhodnimi državami ne postalo vir kakšnih političnih neprijetnosti. Vemo, da bo to pri prihodnjih pogajanjih igralo veliko vlogo.

Jutranje sporočilo o stanju zdravlja predsednika turške republike pravi, da se splošno stanje zdravlja ni spremenilo, vendar pa je Kemal Atatürk noč preživel mirneje. V vladnih krogih so mnenja, da predsednikovega življenja sploh ne bo več mogoče rešiti. Po vsej državi vlada vznemirjenje.

Carigrad, 18. oktobra. AA. (Havas.) Resna bolezen predsednika republike Kemala Atatürka vzbuja v vseh turških krogih močno vznemirjenje, ki ga kažejo zlasti široki sloji naroda. To vznemirjenje je dokaz velike ljubezni in hvaležnosti, ki jo ves turški narod čuti do svojega voditelja. Iz raznih turških krajev so prišla v Carigrad številna odposlanstva.

Zagrebska vremenska napoved. Nespremenljivo.

Zemunska vremenska napoved. Nastopilo bo pooblačenje v zahodnih in severozahodnih krajih, medtem ko bo pretežno vedro ostalo povsod drugod v državi. Jutranje megle bodo v dolinah rek in kotlinah. Toplota se bo dvignila.

Volivni boj se je pričel

Nacionalna JRZ stopa vedro v borbo proti združenim frontam od komunistov do fašistov

Belgrad, 18. oktobra. m. Iz vseh krajev v notranjosti države poročajo vodstvu JRZ, da so njeni pristajši povsod započeli živahno volilno akcijo v smislu gesel, ki jih je podal predsednik vlade dr. Stojadinović v svojem prvem volilnem govoru v nedeljo zvečer. Iz dneva v dan se vrše sestanki somišljenikov, na katerih se razpravljajo in pretresajo vsa volilna vprašanja, predvsem vprašanja določitev kandidatov. Ze iz dosedanjih poročil je razvidno, da bo stranka poslala v skupščino poleg dosedanjih ugodnih borec tudi precej novih ljudi. Agitacija se razvija povsod uspešno, kar je tudi razumljivo, ker za sedanjo vlado najbolj agitirajo številna javna dela in drugi javni ukrepi za izboljšanje gospodarskega stanja ljudstva.

Tekom zadnjih dni je imelo uspešne sestanke tudi več ministrov, tako finančni minister Dušan Letica v Okučanih. Na tem zborovanju so strankni pristajši ministra Letico izvolili za poslanskega kandidata. Prosvetni minister Magarašević je imel zborovanje v Bijelovaru, kjer je zaradi najnovejšega političnega spečanja JNS z izvenskupščinsko opozicijo celokupna organizacija JNS prestopila v JRZ.

Močno agitacijo za volitve so razvili tudi bosanski muslimani, ki bodo kompaktno šli na volišče s svojim voditeljem dr. Spahom in njegovimi sodelavci. Minister Spaho bo po poročilih iz Sarajeva kandidiral na več mestih, med drugim v Tuzli, kjer je dobil večino tudi pri zadnjih petomajskih volitvah L. 1935. kot poslanski kandidat na dr. Mačkovi listi.

Med bosanskimi Srbi bo voditelj volilne akcije minister za gozdove in rudnike Kujundžić in bivši minister za pošto dr. Kaludžerić. Med temi Srbi je JNS imela še največ svojih pristajšev v državi, ki pa zaradi skupnega nastopa unitaristične in integralne JNS z izvenskupščinsko opozicijo, ki svojo politično akcijo naslanja na znani sporazum v Varkaziću, ne bodo sledili vodstvu svoje stranke in bodo večinoma prestopili v JRZ.

Tudi v Šumadiji agitacija lepo napreduje. Bilo je že več uspešnih shodov. Minister za socialno politiko in narodno ozdravje Dragiša Cvetković je skoraj vsak mesec obiskal svoj volilni okraj. Obiskal ga je tudi po razpusitvi volitev. Po poročilih iz Niša opozicija v Nišu in v bližnjem okraju sploh ne bo mogla dobiti mandata.

Za volitve se pripravljajo tudi nemška in madžarska manjšina v donavski banovini. Obe bosti

podpirali vlado. Svoji poslanski kandidati do sedaj še nista končno veljavno izbrali.

Z močnim elanom se je vrgel v volivni boj tudi minister Voja Djordjević, voditelj kmetijskega in zadružnega pokreta v Srbiji. Imel je že več dobro obiskanih shodov. Minister Djordjević bo v okraju Zgornji kandidiral. Za njim pa prav nič ne znošata vodstvo Jugoslovanske narodne stranke, ki je za prihodnje dni sklicala na raznih straneh več sestankov in shodov. Ta stranka, ki je z JRZ napravila volivni sporazum, je imela do sedaj že nekoliko shodov, na katerih so njeni pristajši navdušeno odobrvali politični dogovor z JRZ. Tako shoda sta bila v Silancu in v Titlu. Kakor minister Djordjević je tudi ta stranka odprla v Belgradu posebno volivno pisarno.

Tako vse, kar podpira sedanjo vlado, stopa navdušeno v volivno borbo z zavestjo, da bo stranka tudi ta zadnji nastop vseh političnih nasprotnikov, združenih od komunistov vse do fašistov, krepko odbila in z znano priborila mandat za vodstvo državnih poslov še za nadaljnjo štiriletno skupščinsko dobo.

Opozicijske skupine pa na drugi strani še stalno »konferirajo«, nekatere skupno, druge ločeno. Vsaka politična skupina zaseda s svojimi somišljeniki. Na takih konferencah se pretresajo vprašanja, za katera druga politična skupina ne sme vedeti. Iz tega je razvidno, da nobena skupina drugi iskreno ne zaupa. Zaradi tega tudi vsaka forsira povsod svoje kandidate.

Po prvem navdušenju se je že zaradi skupnega volivnega nastopa pričel javljati prvi glavobol. Tako na primer opozicija v Banjaluki zaradi nezadovoljstva svojih pristajšev sploh ne dopusti, da bi na njenih shodih govoril tudi zastopnik JNS. Zato bo vsaka politična skupina v tamošnjem kraju prirejala shode za svoje pristajše.

Kako se bo opredelil Božo Maksimović, znan pri svojih političnih nasprotnikih od leta 1924 po priimku »Boža Kundak«, še ni gotovo.

Za Ljotičev fašistični zbor zaradi skupnega nastopa pri decembrskih poslanskih volitvah se je izvenskupščinska opozicija pogajala tudi s predstavniki Ljotičevega fašističnega pokreta »Zbor«. Pogajanja pa niso bila uspešno zaključena ter predvidoma ne bo Ljotičev »Zbor« šel na poslanske volitve z izvenskupščinsko opozicijo, temveč bo postavil sam svojo listo.

Uzunović poziva JNS, in dr. Kramerju

Belgrad, 18. oktobra. m. V zvezi s sklepom vodstva JNS glede skupnega nastopa z izvenskupščinsko opozicijo je bil danes na stanovanju bivšega predsednika JNS, Nikole Uzunovića, sestanek, na katerem je sodelovalo več uglednih pravikov JNS. Sestanek je Nikola Uzunović sklical zaradi tega, da bi svojemu prijatelju pojasnil svoje mnenje o sedanjem političnem položaju. Uzunović je po informacijah, ki jih je bilo mogoče dobiti od udeležencev te konference, uvodoma izjavil, da je on odločno proti temu, da bi unitaristi na kakršni koli način in tudi samo s tehničnim sodelovanjem šli na volitve z dr. Mačkom in z onimi, ki so se izjavili za federativno ureditev Jugoslavije. Uzunović smatra, da je JNS napravila usodno napako ne samo proti stranki, temveč tudi proti unitaristični ideji, pa tudi proti državi, ker je sledila sodelovanju na volitvah na listi dr. Mačka. Uzunović je dalje poudaril, da je do sodelovanja vsakega prišlo zgolj iz kljubovalnosti in sovraštva proti sedanjemu režimu.

V svojih nadaljnjih izjavah je pa Uzunović dejal ter poudaril, da je JNS napravila veliko napako tudi tedaj, ko je poklicala na čelo stranke Petra Živkovića, ki ni niti sposoben in tudi nima rutine, da bi mogel biti voditelj takšne stranke.

naj ne sledi Živkoviću v Mačkov tabor

Ta napaka se je še povečala z vstopom Jevtića, dr. Kojića in Velje Popovića v predsedstvo stranke. Uzunović je tudi izjavil, da je velika škoda, da so v stranki pustili priti do vpliva dr. Kramerju, ki ima samo to edino željo, da bi rušil dr. Korrošca. Zato se je tudi zgodilo, da je dr. Kramer, še predno je o tem razpravljalo vodstvo stranke, s svojimi pristajši v Sloveniji sklenil, da bo sodeloval z dr. Mačkom ter je zaradi tega tudi odšel k njemu in mu ponudil sodelovanje JNS. Končno je Uzunović pozval vse svoje pristajše in prijatelje, naj se trenutno še ne opredelijo in naj čakajo njegovih nadaljnjih nasvetov.

Sklep vodstva JNS zaradi skupnega nastopa JNS in izvenskupščinske opozicije je izjavil že več uglednih pristajšev JNS, ki izjavljajo, da bodo zaradi tega v znak protesta izstopili iz te stranke. To svojo odločitev je danes izvedel bivši minister in član vodstva JNS dr. Svetislav Popović, ki je danes poslal predsedniku JNS Petru Živkoviću pismo, v katerem izjavlja, da se ne strinja z delom predsedstva JNS glede volivnega sporazuma z dr. Mačkom ter zaradi tega izstopa iz političnega strankinega odbora, v katerega je bil izvoljen na zadnji seji ožjega glavnega odbora JNS.

Avtoritarne smeri v novi češkoslovaški

Praga, 18. okt. Vlada in voditelji strank proučujejo novo ustavo, katero osnutek je izdelala posebna komisija. Ustava bo takoj predložena parlamentu, kakor hitro bodo končno veljavno določene meje nove države.

Nova češkoslovaška država bo po osnutku nove ustave imela tri vlade in tri parlamente, in sicer za Češko in Moravsko, za Slovaško in za Podkarpatsko Rusijo. Razen tega bo še centralna vlada in centralni parlament, v katerem bodo delegati treh držav in ki bo imel pravico odločati o zadevah, ki bodo vsem trem vladam skupne; to je narodna obramba, zunanja politika in finance.

Razen političnega parlamenta pa bodo osnovani posebni korporativni organizmi z lastno gospodarsko zbornico, ki bo imela široko samoupravo. Dosedanje politično življenje bo podvrženo radikalni prenovi. Prav tako tudi dosedanje liberalni volivni sistem, ki bo zamenjan z novim volivnim zakonom.

Nova ustava in tudi nove stanovske ustave bodo imele avtoritarne značaj, da bodo omogočale vladi hitro delavnost.

Praga, 18. oktobra. Praski nadškof kardinal Kaspar je izdal pastirsko pismo za svoje škofljane. V njem povzema dogodke zadnjih tednov in poziva vernike, naj pripravijo boljše bodočnost češkoslovaški državi. List poziva k edinosti in k trdnemu združenju s katoliško Cerkvijo, ki je tradicionalna vera češkega naroda.

Hodža bolan

Praga, 18. oktobra. AA. (ČTK) Zdravstveno stanje češkoslovaškega ministrskega predsednika Hodže zahteva še vedno skrbne nege, vendar pa zdravniki, ki ga zdravijo, upajo, da bo kmalu zdrav.

Usoda čeških marksistov

Praga, 18. oktobra. Kakor je bilo že poročano, je komunistična stranka na češkem sklenila, da se sama razide, ker je bilo pričakovati, da bo tudi praska vlada po slovaškem zgledu prepovedala boljševiško stranko. Češka socialnodemokratska stranka je objavila svoj sklep, da izstopi iz druge internacionale. Tudi marksistične strokovne organizacije, ki so bile do sedaj vključene v amsterdamski internacionali, so izjavile, da izstopajo iz te zveze in da so se pripravljene na strokovnem področju združiti s katoliškimi, narodnimi in agrarnimi strokovnimi organizacijami.

Srditi boji na dveh kitajskih frontah

Pri Kantonu so Japonci naleteli na obupni odpor

Hankov, 18. oktobra. AA. DNB: Položaj na vseh bojiščih okoli Hankova je v glavnem nespremenjen. Odpor Kitajcev je zlasti oster na bojišču južno od Jangceja, kjer japonske čete še vedno prodirajo, in sicer v zapadni smeri od Jangceja proti Jeningu. Namen teh japonskih operacij je, da bi presekale železnico in rečno zvezo z glavnim stanom maršala Čangkajšek. Kitajski general Hsu je izjavil časnika, da je za sedaj težko reči, ali bodo Japonci uspeli v tej svoji nameri.

Kanton, 18. oktobra. AA. Havas: Kitajska agencija Central News sporoča, da so kitajske čete po popolnem uničenju obrambnih naprav pri Ujatecu po japonskih bombnikih snoči izpraznile kraj in se umaknile na bližnje hribe. Na drugi strani pa so japonske čete, ki prodirajo od kraja Tansui proti zapadu, z namenom, da bi presekale železnico progo Kanton-Teulun, naleteli na oster odpor kitajskih čet kakih 120 km jugozapadno od Kantaona. Zaradi japonskega napredovanja v pretekli noči je bilo v Kantonu proglašeno obsedeno stanje. V teku večerajšnjega dne je bil Kanton v položaju pripravljenosti zaradi letalskega bombardiranja, ki je trajalo skoraj brez prestanka od 7 zjutraj do 17. Zaradi bombardiranja je na postaji Uongca blizu Kantaona izgubilo življenje 20 oseb. Pri letalskem napadu na južni del Kvantunga je sodelovalo 70 japonskih letal. Več japonskih vojni ladij se je pomaknilo ob reki daleč navzgor do Paonana, toda kitajske čete so jih opazile in jim preprečile, da bi izkrcali vojske.

Vse kaže, da se je položaj na vzhodu Kvantunga izboljšal, ker so Japonci po mnogih brezuspešnih poskusih opustili namero, da bi tu izkrcali večje število čet.

Tokio, 18. oktobra. AA. DNB: Agencija Domej potrjuje vest, da so japonske čete presekale zvezo med Kantonom in Kaolunom. Japonci napredujejo še naprej, vendar pa počasneje, ker so Kitajci razstrelili vse mostove na vzhodni reki, poleg tega pa je reka zaradi hudega deževja močno narasla.

Hongkong, 18. oktobra. DNB: Obkoljevanje južnega kitajskega trgovskega središča Kantaona po japonskih četah se načrtno nadaljuje. Japonske čete so le še 80 km oddaljene od mesta. Po poročilih, ki prihajajo iz notranjosti, je nad pol milijona oseb zapustilo Kanton. Kanton ima okrog milijon prebivalcev. Kantonu hite na pomoč močni oddelki kitajske vojske, ki jih cenijo na 200.000 mož. Pričakovati je velike bitke med Japonci in Kitajci.

Hongkong, 18. oktobra. AA. Havas: Osem kilometrov od Čeklunga je v teku ogorčena bitka. Na odsek vzhodne reke stalno prihajajo nova kitajska ojačenja. Kitajski glavni štab je prepričan, da je za sedaj odstranjena sleherna nevarnost za Kanton. — Proga Keulung—Kanton pa je na nekaterih mestih presekana. Verjetno je, da bo japonska kolona, ki je zavzela mesto Čangmuto, dospela pred Čeklung pred onimi japonskimi četami, ki vrše vojne operacije severno od spodnje reke. Kanton dela bolj in bolj videz zapuščene mesta.

Barikade po jeruzalemskih ulicah

Arabci so odšli v policijski komisariat in ga zažgali

Jeruzalem, 18. oktobra. AA. DNB: Na vsem ozemlju mesta Jeruzalema je prepovedan izhod iz hiš od 11 zvečer pa do petih zjutraj. V starem delu Jeruzalema pa prebivalstvo vse dan in vso noč sploh ne sme iz hiš. Po ulicah krožijo močne vojaške patrulje. Ob največjih trgovinah so postavljene barikade, katere so zasedli oddelki angleške vojske s strojnimi puškami. Kljub temu pa je snoči prišlo v raznih delih mesta do streljanja. Na železniški progi Tel-Aviv-Lida je skočil s tira tovorni vlak. Na cesti Gaza Kantara sta bila ubita dva Arabca zaradi tega, ker je neka mina prežgajala eksploziv. V Haifi je bilo več požigov.

Večraj so s sirske obale jezera Hule neznane osebe streljale na patrolni čoln, v katerem so bili židovski policisti in kolonisti. Dva izmed njih sta bila ubita, šest pa ranjenih. Spopadi so se nadaljevali tudi v nekaterih drugih krajih. Tako je bila med drugim zažgana carinarnica v Akou. Tudi v Jeruzalemu prihaja še vedno do streljanja iz pušk na ulicah, četudi je sicer prepovedano nočno pohajanje po mestu. Snoči sta bila v takem uličnem spopadu ranjena dva Arabca, medtem ko je bilo iz zasede streljano na neko policijsko četo. Arabski teroristi so vdri tudi v staro stavbo policijskega komisariata in jo zažgali. V židovski četrti starega mesta je eksplodirala bomba, medtem ko je bil na nekega židovskega inženirja izvršen atentat. V Gazi so bile z bombami uničene vse telefonske naprave.

Palestina, 18. okt. TG. Iz Jeruzalema prihajajo vedno hujše podrobnosti o cestnih borbah, ki so se danes razvile v mestu. 2000 angleških vojakov je moralo zastražiti prehod v novi židovski del mesta, ker so arabske oborožene čete na vsak način hotele iz tistega dela mesta, ki so ga zasedle, vdreti tudi v judovski del. Angleži so morali postaviti strojnice po strehah hiš, da so preprečile krvoprelitje na ulicah. S strojnimi silami so obstreljevali tudi staro mesto. Novo mesto je podobno oblegani trdnjavi. Popoldne je vojaško poveljstvo poslalo oklopne avtomobile, ki so vse do večera vozili sem ter tja po mestu. Najhuje je, ker nikdo dobro ne ve, kako močne so arabske čete. Angleži bodo staro mesto obkolili, da bi na ta način preprečili dovoz živega in Arabec s stradanjem prisilili, da se umaknejo ali vdajo. Angleško vojaško poveljstvo si je na jasem, da bo zavojevanje starega mesta veljalo velike žrtve na obeh straneh.

25.000 mož proti Arabcem

London, 18. oktobra. Iz raznih dejstev je mogoče sklepati, da bo Anglija z vsemi silami skušala zatreti upor Arabcev v Palestini. Ze prihodnji teden se prične splošno čiščenje vstajnega ozemlja. Angleška oblast razpolaga za ta namen s 25.000 možmi, in sicer 17.000 je angleških čet, 2000 policistov in 6000 judovskih prostovoljcev.

Demonstracije proti solnograškemu nadškofu dr. Waitzu

Franciskani so izpraznili svoj samostan po nalogu gauleiterja Reinerja

Salzburg, 18. okt. TG. Nemška poročevalna agencija poroča, da je Gauleiter salzburške dežele Reiner izdal okrožno objavo, v kateri opisuje nered, ki so se pripetili v Salzburgu pred dvema dnevnoma, ko so morali franciskani izprazniti franciskanski samostan. Reinerjevo poročilo pravi, da so oblasti franciskanom dovolile, da ostanejo v prvem nadstropju svojega samostana, medtem ko so ostale prostore zasedle čete tajne policije, ki so jih potrebovale za svoje stanovanje. Toda izkazalo se je, da v Salzburgu primanjkuje še vedno uradnih prostorov za organizacijo zimske pomoči. Zato je dal franciskanom nalog, naj izpraznijo tudi prvo nadstropje, ter jim je priporočil, naj se obrnejo na cerkvene oblasti, da jim v drugih cerkvenih poslopih nudijo zavetišče. Izjavil je nadalje predstojniku franciskanih, da jim za prenos pohištva stavi na razpolago izrurne osebe in prevozna sredstva. Reiner pravi dalje, da pri izpraznjevanju prostorov ni bilo nobenih težav, le popoldne da se je pripetilo, da so samostanski bratje kar naenkrat začeli metati pohištvo skozi okna. Policija je potem morala posredovati — tako pravi Gauleiter Reiner —, da se je vzpostavil red. Samostanski bratje, ki so se pregrešili, ker da so hoteli napraviti videz, kakor da so pohištvo metali skozi okna pripadniki narodnosocialistične stranke, bodo prišli pred sodišče. Gauleiter je na koncu dodal, da bo vedno spoštoval verska čustva vsakega.

Danes pa so bile demonstracije večjega obsega pred nadškofjsko palačo. Več tisoč mladih pristajšev narodnosocialistične stranke je v strnjenih

kolonah prikorakalo pred nadškofjski dvorec, kjer so vzklikali proti nadškofu Waitzu. Počasi se je okrog nadškofjske palače zbrala večstoletna množica, ki je vzklikala: »Dol z Waitzom!« Med demonstracijami je bilo razbitih nekaj oken v škofovi hiši. Oseba ni bila nobena poškodovana. Dunaj, 18. okt. b. Tukaj trdijo, da bo župni vodja Bärkel 29. t. m. objavil zaplenbo vsega premoženja katoliške cerkve v Avstriji.

Kako so štetli l. 1910

Wickham Steed — Nemec

London, 18. okt. TG. Znani publicist Wickham Steed, ki je bil v predvojni dobi več let dopisnik »Timesa« na Dunaju, je poslal temu listu pismo, v katerem pripoveduje, kako so leta 1910. izvajali ljudsko štetje. Takrat je on stanoval na Dunaju in je izpolnil vprašalno listino tako, da se je vpisal za Angleža. Toda komisija ga je poklicala k sebi in ga vprašala, kakšen je njegov običajni jezik. Ko je dejal, da je običajni jezik nemški, ker na Dunaju drugačen ne more biti, so ga vpisali za — Nemca. Isto se je zgodilo takratnemu poljskemu ministru Gluchowskemu, ki je bil z vso svojo družino in služničadjo vred vpisan kot Nemec. Steed pristavlja, naj si sedaj vsak sam napravi sliko o vrednosti ljudskega štetja l. 1910, ki je služilo za osnovo razmejitev v sudetskih deželah in ki naj služi kot osnova za razmejitve na Slovaškem.

Živahno zasliševanje celjskega tatu

Tat Ivan jo je dobil s steklenico po glavi

Celje, 18. oktobra. Danes popoldne se je vrnil s Stranije pri Konjicah z avtomobilom policijski komisar s policijskim nadzornikom Zavcem in policijskim agentom g. Rojnikom. S seboj je peljal tudi Ivana, ki je bil pri zaslišanju posestnikov Sodinov na Strančicah agentu v precejšnjo pomoč. Zanimivo je, da so bili Sodinovi o prihodu policije že obveščeni. Ko je policijski agent z Ivanom in njegovim delodajalcem g. Vrečičem izstopil iz avtobusa, Sodinovi niso bili prav nič presenečeni.

Nekaj časa so tajili in vse zanikali, ko pa jih je Ivan opomnil, da nima smisla tajiti, in jih spomnil, kako je pri njih pil čaj, so se vdali in pokazali prostore, kjer je bila skrinja z ukradenim blagom. V skrinji je bilo tudi za okrog 3000 din obleke, drugo pa so že prodali. Sodinovi so podpisali izjavo, da bodo gosp. Vrečiču plačali 7500 din. Prav zanimivo je bilo slovo, ko je policija z Ivanom hotela oditi. Sodinova gospodinja si je »izposodila« Ivana in ga močno brcnila. Pa tudi pri zaslišanju je bilo zelo živahno, saj jo je Ivan dobil s steklenico po glavi. Policija je obiskala še dva druga posestnika v Strančicah, ki sta tesno zvezana s tatvinami, pa eto jo, ko sta izvedela, da pride policija, odkurila. Danes zvečer je bilo zaslišanje še več ljudi. Pri zasliševanju pozno zvečer je policija ugotovila, da je Ivan nalogal denar, ki ga je dobil s prodajo ukradenega blaga, v Pošto hranilnico, kjer ima naloženih že 6000 din. Prav gotovo je, da ima Ivan posebnega razpečevalca ukradenega blaga, katerega pa noče izdati, ker mu bo še služil. Našli so že tri ponarejene ključke, s katerimi je Ivan ponohi hodil po blagu. Preiskava se bo nadaljevala. Alera je zbudila v Celju veliko zanimanje in v vseh javnih lokalih in na ulicah govore o dobro sitiranih gospodih, ki so se tako daleč spozabili. Oblast gotovo ne bo prizanašala takim ljudem in jih bo najstrožje kaznovala.

Arabci korakajo na Aden

Novo neprijetno presenečenje za Anglijo

London, 18. okt. TG. Ruterjev urad poroča, da so danes čete iz arabske države Jemen na jugozapadnem delu arabskega polotoka začele korakati proti Adenu in da so v zaledinju Adena že zasedle mesto Sabua, ki leži že v interesnem ozemlju Anglije. Angleške čete se Arabcem niso zoperstavljale. Samo nekaj angleških letal se je dvignilo v zrak, da ugotovijo dejanski položaj, ki je nastal z arabskim vdorom. Mesto Sabua leži na

vojaško zelo pomembnem kraju, odkoder je mogoče nadzorovati obsežne pokrajine Arabije, tudi tiste, ki spadajo v državo Ibn Sauda. Sultan Ibn Saud je poročil angleškimi oblastem, da v ničemur ni v zvezi s temi dogodki, da so v angleško ozemlje vdrla razna arabska plemena na svojo pest in da on na vsak način želi ostati z Anglijo v najboljših odnosih.

»Tehnična zveza« med JNS in združeno opozicijo

Namesto glavnega jns-arskega glasila »Jutrac« je dolžnost, razglasiti sveto zvezo med JNS in združeno opozicijo pripadala manj razširjenemu popoldanskemu glasilu, »Slovenskemu narodu«. Ko je to dni na prvi strani zaporedoma objavil slike Petra Živkovića, dr. Milana Stojadinovića, dr. Vladka Mačka, je večeraj učakal ta srečni dan, da je mogel objaviti vest: »Sporazum sklenjen«. Nato poroča iz Beograda o uradnem poročilu, ki da je bilo objavljeno po mučnih pogajanjih in dr. Kramerjevem tekanju po Zagrebu in Beogradu. To uradno poročilo pravi, da je sporazum med KDK, Združeno opozicijo in JNS za bližnje volitve sklenjen. Sestavljena bo enotna lista, katere nosilec bo dr. Vladimir Maček. V načelu sta si pridržali obe skupini, ki sta sklenili sporazum, popolno svobodo glede postavljanja kandidatur, tako da bodo v okrajih, kjer ne bo prišlo do postavitev enotnih kandidatov, paralelne kandidature. Sporazum so se pridržali tudi Ljotičevići in Topalovičevi socialisti ter še nekatere druge manjše skupine. Poseben skupni volilni odbor bo skrbel za skladnost volilne akcije in zlasti, da se sproti izgleda trenja, ki bi mogla nastati na terenu. Kandidati, ki nastopijo na skupni listi, prevzamejo dolžnost medsebojne lojalnosti in spoštovanja političnega programa. JNS in blok narodnega sporazuma (KDK in Združena opozicija) sta si pridržala popolno programsko samostojnost, poudarila pa sta, da je vprašanje monarhije, dinastije, narodne vojske in državne celine izven vsake diskusije. Podčrtala sta tudi potrebo državljskih svoboščin in parlamentarnega režima in proglasila skupno hrvatsko vprašanje za prvenstvo in bistveno državno vprašanje, ki se mora rešiti v zajednici in skupno s krono.

To je torej sporazum, na podlagi katerega je bilo sklenjeno »tehnično sodelovanje« med do vsiljivosti bahavsko JNS in Združeno opozicijo, ki je bila doslej po obsodbah JNS naznevarnejše gnezdo vseh »protidržavnih elementov«.

Tako smo doživeli največjo politično smešnico, da so se sešli preganjanci in preganjanci, jetniki in njihovi pazniki v eni družini. Za Slovence, ki smo te zveze povsem vajeni iz vseh zadnjih obdobjih volitev, to ni nobeno presenečenje, po državi pa so i pristaši JNS i pristaši Združene opozicije tako presenečeni, da bodo do volilnega dne komaj prišli do sape.

»Slovenski narod« poročilo o sporazumu objavlja v obliki, ki razodeva tiho zadovoljstvo, da je prišlo do te zveze, iz katere edine si JNS obeta rešitev. Zdi se mu tudi, da je JNS ostala, kakor je bila, in popolnoma prikrije, da je odselej naprej prav za prav že ni več, če le hoče svojim novim federalističnim zaveznikom držati dano besedo. »Hrvatski dnevnik« pa o vsem vprašanju precej drugače misli in očitno ne priznava nobenega zblizanja z JNS. V večerajšnji številki pravi: »Mi smo se zavzeli za sporazumno rešitev hrvatskega vprašanja, nismo pa za »sporazum za vsako ceno«, ker »sporazum«, ki bi ne zadovoljil hrvatskega naroda, ne bi rešil hrvatskega vprašanja. Ker so se torej tudi skupine, ki sicer ne sodelujejo s HSS, izjavile za sporazum, niso pa se izjavile o vsebini tega sporazuma, na katerega bi one pristale, je v tem pogledu vsaj za sedaj stanje ostalo še neizpremenjeno. Mi Hrvatji pa bomo brez ozira na to nadaljevali svoje delo in bomo šli v volilno borbo s svojim nacionalnim programom. Pozvali bomo vse naše narodnjake, da se zberejo okrog naše narodne misli.« Že dan prej pa je kot neko posebno zanimivost objavil, da bo šef volilne pisarne JNS sam bivši minister Velja Popović, »ki naj bi postregel s svojimi izkušnjami«.

Razkol v JNS

Podpredsednik JNS, bivši minister Juraj Demetrovič je izstopil iz JNS, ker se ne strinja z zvezo, ki jo je JNS zgolj na prigovarjanje dr. Kramerja sklenila z združeno opozicijo, oziroma z dr. Mačkom. Svoj izstop utemeljuje s tem, da pač ni bilo treba umazati vse JNS zgolj zato, da se reši slovenski del, ki edini v državi sam ne upa pred vollice. Njemu se bosta pridružila bivša poslanca Kovač in Cvetič in še nekateri drugi prvaki JNS v savski banovini. Tudi slovenski pristaši JNS po tej zvezi še ne morejo priti k sebi. Na mnogih straneh so tako začuden nad to zavezno politiko, ki je morala tako grobo pokazati svojo neresnost, da že govore, da jih te volitve ne zanimajo in da bodo pokazali popolno desinteresanost. Po drugi strani pa iz Beograda poročajo, da bi moglo priti do tretje vsedrjavne kandidatne liste, ki bi jo sestavil Nikolaj Uzunović s tistimi pristaši JNS, ki čutijo, da ne morejo iti tako daleč, kot je šel dr. Kramer. Pri tem Uzunović računa tudi na Božo Aksimovića, ki je tudi hotel priti v združeno opozicijo, pa je bil Aca Stanojevič zoper to.

Da je bilo potrebno v sporazumu omenjati tudi »travnice« in se pripraviti na njihovo »izgajevanje«, dokazuje tudi članek v zagrebških »Novostih«, ki pod naslovom »Nezadovoljstvo v vrstah JNS« poročajo: »Sklep vodstva JNS, da gre na volitve v sodelovanju z Združeno opozicijo in da se kandidati te stranke vežejo na listo dr. Mačka, je v vrstah pristašev JNS izzval veliko nezadovoljstvo, ki bo imelo za posledico, da bodo pristaši te stranke najmanj ostali pasivni, če ne bodo prešli v JRZ. Zlasti med pristaši v Zagrebu je velika potrtost in kakor slišimo iz njihovih vrst, so od voditeljev v Zagrebu odločno zahtevali, da nikakor ne gredo v sodelovanje z dr. Mačkom in

Dosedanji kandidati JRZ

»Ponedeljski Slovenec« je že poročal, da so se pristaši JRZ v novomeškem okraju zedinili, da bodo kandidirali na prvem mestu senatorja dr. Fr. Kulovca, kot njegovega namestnika pa novomeškega odvetnika Demetrija Vebleta. V okraju Ljubljana-okolica bosta kandidirala minister dr. Miha Krek, namestnik pa Rudolf Smeruš, in Miloš Stare, namestnik pa vrhniški župan g. Hren. V slovenjegraškem okraju bo kandidiral tamošnji šolski upravitelj g. Teuerschuch. Za kandidata laškega okraja je bil izvoljen g. prof. Mirko Bitenc iz Celja, za namestnika pa g. Deželak Matevž iz Laškega.

Ostale kandidature po državi še niso dokončno določene, razen v nekaterih krajih. Najmanj kandidatov je doseglo določila opozicija, ker je prav zaradi zveze z JNS v nekaterih krajih težko v nekaj dneh pozabiti vse spore in izravnati prepade med JNS in združeno opozicijo, ki so nastajali vsa leta od 1929 sem. Pristaši JRZ so vsaj v večini krajih že postavili svoje kandidate. Objavljamo le nekaj najznačilnejših. Minister dr. Spaho bo kandidiral v Tuzli, minister Cvetković v Nišu, v Sremski Mitrovici načelnik banske uprave v Novem Sadu Milan Miličič, v posavskem okraju (Obrenovac) odvetnik iz Obre-

Ob govoru dr. Stojadinovića

Vse časopise je polno poročil, a kakšno pozornostjo so povsod po državi poslušali prvi volilni govor predsednika vlade dr. Stojadinovića v nedeljo zvečer. Pristaši JRZ so ga skoraj v vseh večjih mestih poslušali skupno v dvoranah, po lokalih pa so ga oddajali zvočniki domačih radioaparatur, kjer ga je poslušalo obštevno, ki se sicer ne prišteva k JRZ. Zlasti s pozornostjo so ga poslušali v Zagrebu, kjer so bili ob napovedani uri vsi lokali, kjer imajo radijske aparate, nabito polni. Na politične kroge je govor napravil zelo ugoden vtis, zlasti odstavki o JNS in hrvatskem vprašanju. Po nekaterih mestih so se pristaši JRZ po govoru v manifestativnih obhodih vračali iz dvoran in lokalov in se je manifestacijam pridružio veliko občinstvo. V Osijeku je govor poslušalo 8000 ljudi. Organizirano so ga poslušali še v Sarajevu, v Skoplju, v Požarevcu, v Banjaluki, v Cetinju, v Bijeljini, v Vinkovcih, v Sanskem mostu, v Baru, v Prijedoru, v Slavonskem Brodu in v Šibeniku.

Bivši direktor »Jutra«

dr. Kramerjevemu tisku:

Mariborski »Večernik«, ki ga izdaja A. Ribnikar, se takole zgraža nad zvezo, ki jo je dr. Kramer sklenil z združeno opozicijo:

»Ker je bistveno načelo Bloka sporazuma z nosilec liste g. dr. Mačkom narodni sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci kot tremi narodnimi individualnostmi, pomeni pisanje »Jutra« in »Slovenskega Naroda«, da je sedaj tudi JNS sprejela to načelo in se bo borila zanj ne samo pri volitvah, ampak tudi v bodoči Narodni skupščini. Dr. Kramer mora torej natočiti javnosti čistega vina in pristašem JNS odkrito povedati, da je via facti zapustil princip unitarizma in narodnega edinstva ter pristal na federalizem, čeprav v »Jutru« svojim bralcem še vedno oznanja svojo »vero v pravilnost narodnega edinstva«.

O seji ožjega glavnega odbora JNS v Beogradu v stanovanju Petra Živkovića je bilo ljubljansko »Jutro« čudovito skromno. Bolj pa se je razgovoril o »Večerniku« v Mariboru, ki ga izdaja bivši direktor ljubljanskega »Jutra« g. Adolf Ribnikar. Ta v rubriki »Volivno gibanje« pripoveduje:

»Na seji ožjega glavnega odbora JNS, ki je bila večeraj v Beogradu, so bila mnenja glede volivne kooperacije z opozicijo deljena in je bila končno soglasno sprejeta resolucija, ki daje prav tistim, ki so za volivno kooperacijo in tistim, ki so za samostojno listo JNS. Za volivno koalicio

da bodo oni v nasprotnem primeru raje zapustili stranko.« Tako se bo najbrž zgodilo, da bodo jns-arski kandidati šli na listo k dr. Mačku, volilci, ki ne znajo delati tako velikih skokov, bodo šli pa drugam. Pa tudi na dr. Mačkovo kandidatno listo ne bo tako lahko priti. »Novosti« namreč pišejo, da bo bivša HSS najprej kandidirala vse svoje poslance, ki so ostali trdno ob dr. Mačku. Nato pridejo v poštev vidnejši člani HSS in SDS, ki iz kakršnih koli razlogov 5. maja 1935 niso bili kandidirani ali ne izvoljeni. Nato pridejo na vrsto tisti prvaki SDS, ki so bili izvoljeni za senatorje. Šele ko bodo vrste teh izčrpane, pridejo na vrsto tisti, ki so se »iz tehničnih razlogov« pridružili dr. Mačku. Z drugo besedo se to pravi, da bo dr. Maček vso svojo kandidatno listo izpolnil izrazito s svojimi ljudmi, kolikor jo bo le mogel. Za JNS bodo torej ostale samo »paralelne kandidature«, morali pa so že vnaprej obljubiti »lojalnost in spoštovanje političnega programa« svojo protikandidata. Zveza med centralisti in federalisti, ki je kakor nalašč za okrepitev volivnega navdušenja.

novca Bogoljub Sremčević, v imenu borbašev pa v istem okraju Momčilo Poček, ključavničar iz Belgrade; v Zaječaru bo kandidiral minister brez portfelja gosp. Djordjevič, v Stari Pazovi Sava Petrovič; v Ogulinu dosedanji narodni poslanec Djura Mikišević, v Novem Sadu predsednik skupščine Stevan Čirić in minister Stanković.

V Skoplju bo kandidiral Panta Jovanović, v okraju Bugojno bivši minister Milan Ulmaki, v Caribrodu Vladimir Čohadžić, podžupan v Nišu. V podravsko-slatinskem okraju (Osijek) bo kandidiral minister n. r. dr. Djura Janković, v okučanskem finančni minister Dušan Letica, v Banjaluki Pera Kostić, v titelskem okraju dr. Slavko Uzelac, dosedanji poslanec, v Cetinju Nikolaj Zuber, v Vinkovcih dr. Pajo Šumanović, v Benkovcu poslanec Vuk Vujanović in prota Sergij Urakalo, v Šibeniku minister n. r. dr. Marko Kožul in dr. Slavko Grubišić, v pančevskem okraju odvetnik dr. Aleksander Preller, v Bos. Brodu Milojko Božić, v Gospiću Ivo Bogdanović iz Beograda, v udbinskem okraju dr. Branko Kalmeher, notar iz Zagreba; v Kninu minister brez portfelja dr. Niko Novaković, v Beogradu na moru Jovo Seat.

sta se najbolj zavzemala dr. Kramer in Milan Mravlje, ki je dejal, da so v Dravski banovini vsi za skupen nastop z opozicijo. Vsi drugi govorniki so gledali na volivno kooperacijo bolj skeptično, poudarjali principielne težave in programatične razlike in zato podčrtavali potrebo po samostojnem nastopu JNS. Inž. Manfred Pastrvitič iz Splita je dejal: »Ako hočemo rešiti jugoslovensko ideologijo, moramo iti na volitve sami! Dr. Auer, bivši minister JNS iz Sieka, je govoril za samostojen nastop, češ da se boji, da bi kooperacija zavedla stranko v megle in negotovost. Jovanović iz Sabca izraža bojazen zlasti zaradi osebe nosilca liste. Tudi inž. Misić iz Pirota pravi, da bi bilo treba izpremeniti nosilca liste. Dr. Hanžek, bivši minister JNS iz Križevcev, se bo pokoril vodstvu stranke, ali mu je nemogoče aktivno sodelovati z UO, ker ne more sedaj narodu reči, da je bilo vse to, kar je prej govoril, sama prevara.

Prva dr. Kramerjeva turneja zaključena

V ponedeljek jutraj je dr. Kramer iz Beograda prišel v Zagreb, da izve, ali je JNS po zadnjih sklepih ožjega glavnega odbora, ki so padli v Živkovićevem stanovanju v Beogradu, že sprejeta v združeno opozicijo. Na kolodvoru ga je pričakoval Venčeslav Wilder, s katerim sta govorila v hotelu »Esplanade«. Nato pa je dr. Kramerja sprejel dr. Maček. Kakor poroča »Hrvatski dnevnik«, je dr. Kramer ob tej priliki izročil dr. Mačku pismeno utemeljitev, zakaj je glavni odbor JNS sklenil pri volitvah nastopiti skupno s kmečko demokratsko koalicio in združeno opozicijo. Dr. Maček je ugotovil, da ta utemeljitev ne moti tehničnega volivnega sodelovanja. Po navedbah iste lista bo tečnejša vsebina te utemeljitve znana, kadar ga JNS objavi. Dostavlja pa: »Ne bo pa indiskretno, ako že sedaj rečemo, da je tudi JNS priznala važnost hrvatskega vprašanja in poudarila potrebo, da se čimprej reši. Tako imamo danes položaj, da i nosilec liste JRZ i predstavniki JNS priznavajo hrvatsko vprašanje.« Očitno kroge okrog dr. Mačka veseli najbolj to, da je JNS zašla tako daleč, da je morala priznati vsaj obstoj hrvatskega vprašanja, kar je toliko let tako trmasto tajila. Da bi bila JNS kdaj v to zvezo povabljen, o tem tu ni govora. Za to ve samo »Jutro«.

Volivci v Zagrebu

Po volilnem imeniku, ki je razgrnjen na zagrebškem magistratu, ima Zagreb 67.000 volilcev. Do konca reklamacijskega roka pa se bo to število z na novo vpisanimi najbrž povzpelo na 70.000.

Češki prevod dr. Grivčeve knjige: Kristus v cerkvi

Pred nekaj leti je Jugoslovanska knjigarna izdala Grivčovo knjigo »Kristus v Cerkvi«, ki je našla v tujini lep odmev in sprejem. Čehi so takoj po izidu napisali lep članek o njej v »Apostolu« sv. Cirila a Metodije, kjer je izšel tudi odlomek iz nje. Zdjaj pa je izšel celotni prevod Fr. Švehlika pod naslovom: »Kristus v Cerkvi«. V Olomouci leta Páne 1938, Apostol sv. Cirila a Metodije, str. 204). Knjigo je po novih pisateljevih dodatkih in željah uredil kanonik Fr. Jemelka. Tako je v Olomouci tik pred silnimi pretrisi izšel prevod te knjige, ki govori o Cerkvi kot o večni ustanovi na svetu, ki je zidana na skalo in jo peklenska vrata ne bodo premagala. Prevod je naravnost odličn. Novi dodatki, ki jih je pisatelj za to češko izdajo pripisal, dajejo knjigi skoraj znatnejše nove izjave slovenskega izvirnika. Knjiga je po vsebini in po obliki tako močna, da je sedanje silne bolečine češkega naroda ne bodo mogle preglušiti. Prav v sedanji stiski bi utegnile biti večne vrednote, ki jih knjiga jako topla podaja, mnogim katoliškim Čehom v tolažbo in oporo. Tako je zdaj ta knjiga že peta knjiga prof. Grivca, ki je v celoti prevedena v češčino, kajti dozdaj so izšle že: Vzhodno cerkveno vprašanje, Pravoslavje, Cerkevno edinstvo in prvenstvo po bizantinskem pojmovanju ter Slovanska apostola sv. Ciril in Metod. Hkrati z najnovejšo knjigo »Kristus v Cerkvi« je v časopisu »Apostol« sv. Cirila a Metodije izšla tudi njegova razprava »Sveti Sava in Rime«.

Poleg tega je v slovaškem dnevniku »Slovensky hlas« z dne 4. oktobra t. l. izšel ekscerpt ocene najnovejše knjige prof. Grivca »Slovenski knez Kocelj«, ki jo je za »Slovenca«

Imej čista usta! Za od nekdanj cenimo ljudi, ki imajo čista usta in blesteče zobe. Orodje, ki se stalno rabi — kakor naši zobje — je treba seveda redno negovati. Zjutraj in zvečer zobno ščetko in Chlorodont, pa zobe očistiti v vseh smereh! Ni strahu: zobje to prenesejo. Le slabe nege ne vzdrže! Zato: Chlorodont, kvalitetno zobno pasto! Domači proizvod.

Pogled v tisk

»Pravda« (Belgrad) poroča o volivnih pravačih v Sloveniji in pravi: »Število volilcev se bo povečalo za okrog 200.000, in krogi, ki so blizu JRZ, računajo, da bo od tega števila gotovo dve tretjini glasovalo za JRZ. Te napovedi temelje deloma na velikem številu pristašev, deloma na predpostavki, da bodo tudi tisti kraji, ki so bili ob petomajskih volitvah še z dr. Mačkom, prešli v JRZ. To zlasti velja za kraje od Črnomlja do Vrbovskega.«

»Hrvatski dnevnik« ob sprejemu dr. Kramerja pri dr. Mačku piše: »Kako si JNS zamislja rešitev hrvatskega vprašanja, tega v utemeljitvi ne pove. Dr. Grga Andjelinić, ki se je znotraj JNS odločno zavzemal za volivno sodelovanje, je sicer v začetku tega meseca na svoje pristaše v dalmatinski Hrvatski napisal pismo, v katerem podaja neke svoje poglede, toda ne vemo, ali so ti pogledi obenem tudi stališče vseh tistih činiteljev v JNS, ki so bili za to volivno sodelovanje. Kljub temu pa bo zanimivo podati iz tega pisma nekaj ugotovitev. Dr. Andjelinić med drugim pravi: »Ali se mora napraviti aranžma z dr. Mačkom ali pa je treba postaviti pogoje za rešitev vseh teh vprašanj brez dr. Mačka, dasi se pri tej drugi rešitvi bojim, da nimamo več veliko časa.«

»Katoliški tjednik« (Sarajevo): »Dne 30. sept. so organi kriminalne policije v Sarajevu napravili po trgovinah s pornografsko literaturo in fotografijami racijo. Rezultati so bili senzacionalni in porazni. Policija je najprej izvedela in ob tej priliki tudi ugotovila, da poleg tako imenovane »legalne pornografske literature«, ki so jo prodajali, kupovali in brali v masah, obstoji še posebna, previdno organizirana tajna trgovina s originalnimi pornografskimi fotografijami. Ta trgovina ima celo verigo agentov in prodajalcev, veliko ponudbo in popraševanje. V na desetine sarajevskih knjigarnah in trafikah je policija zaplenila na kilograme pornografskega materiala, v nekaterih krajih tudi nešteto originalnih pornografskih fotografij. Trije trgovci so bili takoj zaprti, dva iz Zagreba in eden iz Beograda, po vseh indicijah pa kaže, da je mreža te trgovine prepletena po vsej državi.«

»Južna Srbija« (Skoplje) piše ob vestih o nameravani zvezi med JNS in združeno opozicijo: »Dopisnik iz Zagreba nam sporoča: Posrečilo se mi je, da sem govoril s člani vodstva HSS, ki so mi izjavili, da oni ne marajo iti z voditelji, ki nimajo za seboj vojske in ki so nas do večeraj najhujše preganjali, zapirali in obsojali samo zato, ker smo delali za dr. Mačka. Do sporazuma z JNS v nobenem primeru ne more priti.«

»Pariške novosti« se v zadnji številki z dne 10. oktobra obsežneje petajo z mednarodnim vprašanjem zadnjih dni zlasti z ozirom na naše izseljence v Parizu in pišejo: »Naša vlada v Beogradu ve, zakaj se drži ob strani in kdaj se moramo odzvati zavezniškim obveznostim — v kolikor pač obstojajo —, ne pa, da bi se naš narod pokljal v klavnicu kot drobiž za neke račune. Toda čim je bilo videti, da bo prišlo do obratovanja z državami avtoritativnih režimov, so se levitarske organizacije tujcev, poljski rudarji v severni Franciji in drugi, prijavile kot prostovoljci v francosko tujsko legijo. Pa ne samo rdeči Poljaki, nasprotniki svoje vlade, ampak tudi naša Jugosl. zajednica, na čelu s samozanim advokatom g. Milič-Nikolićem, je sporočila francoskim oblastem in izdala poziv, naj se vsi njeni člani javljajo kot prostovoljci v francosko vojsko. Da bi bilo delo dostojno okraшено, sprejema prijave kot njihov poveljnik doslej še ne rehabilitirani vojni begunec g. Milan Križevič, ki je jagnjo gorovil, da oni ne morejo »s prekritimi rokami« čakati, ko se je vsa Jugoslavija »vzdignila v demonstracije« proti dr. Stojadinoviću »protičeški in hitlerjevski politiki«.

KULTURNI OBZORNIK

Dr. A. Snoj: Križem po Palestini

Spisal dr. Andrej Snoj. Založila družba sv. Mohorja v Celju, 1938.

Prof. Snoj je bil v šolskem letu 1935-36 vice-rektor gostišča sv. Družine v Jeruzalemu. Gostišče je namenjeno za preskrbo in vodstvo romarjev v Sv. deželi. Gostišče vodi rektor in vice-rektor, gospodinjstvo pa imajo šolske sestre iz Gornje Avstrije. Za rektorja in vice-rektorja se določajo duhovniki iz bivše Avstrije, ki se hočejo posvetiti študiju Sv. dežele. Pred svetovno vojno je bil dalje časa rektor brat prof. dr. Lamberta Ehrlicha prelat dr. Martin Ehrlich. Vice-rektorji so se večkrat menjali, da je dobilo več bibličistov priliko, da so lahko bivali in študirali v Palestini. Po vojni do prof. dr. Snoja ni bil noben Slovenec. V tem gostišču. V tem času pa je vendarle upravni odbor (predsednik kardinal dr. Innitzer), priznal tudi ljubljanski in lavantinski škofiji pravico, da smeta dajati zavodu vice-rektorje. Tako je bil eno leto vice-rektor prof. Snoj, eno pa mariborski profesor nove zaveze dr. Aleksič. Treba bo gledati, da se ta pravica ne izgubi.

Prof. Snoju se v navedeni knjižici (89, 244. strani) pozna, da je bil eno leto v Palestini in si jo ogledal »od Dana do Bersabe«. Zato je zanimiv in prijeten vodnik križem po Palestini. Nima sistematičnega opisa Sv. dežele ali potovanja po Sv. deželi, ampak le »bežne slike«, kakor pravi v predgovoru. Slika sledi sliki, kakor pri skloptičnem predavanju ali kakor v filmu, a vsaka slika pove primerno in jasno vse mogoče več, ki zanimajo bibličista, arheologa, bralca sv.

pisma. V knjigi je 78 takih slik ali odstavkov s posebnimi napisi in ravnotako 78 pravih slik ali fotografij, ki so prav dobro izbrane, a se žal na knjižnem papirju nekatere niso dale dovolj ostro in jasno natisniti. Prof. Snoj je dober opazovalec krajev, ljudi in razmer. Zato izraža svoje občutke pri raznih prilikah prav primerno, n. pr. da morajo v največjih krščanskih svetiščih stražiti mohamedani, da se kristjani ne potolčejo med seboj, ali o lepoti Karmela ali Genezareškega jezera itd.

Knjigo bodo radi čitali vsi, ki so že bili v Palestini, da vidijo, kaj se je medtem spremenilo. Tako sem našel pri Mrtvem morju l. 1913 samo enega moža, ki je imel malo nekako pastirsko kolibo za majhen bufet, v katerem je imel nekaj za Evropejca neužitne pijače. L. 1927. nas je pogostil gostilničar v mali restavraciji. Prof. Snoj pa piše že o velikih stanovanjskih hišah, o modernih kopališki stavbi in restavraciji ter obsežnih solinah pri Mrtvem morju. Enako je s prometnimi sredstvi. Dr. Ehrlich je še prejeljal sv. Deželo, jaz sem jo l. 1913. prepotoval na vozu z iskrim arabskimi konji, l. 1927. pa že z avtomobilom po nekaj asfaltiranih cestah. Prof. Snoj je držal z avtom že po samih asfaltiranih cestah. Aktualne so Snojeve opazke o sionizmu; saj je še vedno judovsko vprašanje v Palestini na dnevnem redu, ker se je začel vzbujaati narodni vsearabski duh.

Po knjižici pa bodo radi segli tudi vsi, ki imajo po poklicu veliko opraviti s sv. pismom (duhovniki, posebno kateheti), pa tudi drugi, ki prebirajo sv. pismo. Saj velja tudi tu načelo: »Kdor hoče pesnika umeti, mora v pesnika deželo iti.« Dr. M. Slavič.

V Ljubljani v Jakopičevem paviljonu je razstava otroških portretov in sicer vseh slovenskih umetnikov, starejših in najmlajših. O razstavi bomo še poročali.

napisal prof. Jaka Solar. Poleg tega sta bili reproducirani po »Slovenec« tudi obe reprodukciji Pengovih vinjet: Bizanc in Rim, ter Zveza Ratislava s Kocljem, Slovaške s Slovenijo. Tako so torej Slovaki pokazali veliko zanimanje tudi za najnovejšo knjigo, ki obravnava skupne probleme slovaško-slovenske.

Revije in časopisi

Roditeljski list, leto II, št. 2, izhaja v Mariboru kot poljudno vzgojnoslovno glasilo za slovenske starše (letno 24 din). V oktobrski številki prinaša članek dr. Fr. Zgeča: Kaj prinese otrokom Miklavž?, v katerem nastopa iz vzgojnoslovnih razlogov proti narodnim navadam ob praznovanju sv. Miklavža, zlasti proti strašenju s parkeljni. — Gustav Šilih: Otroške napake (sebičnost, razvajenost). — Ljilka Meglič: Če otrok krađe. Fran Fink: Starši in vaješniško vprašanje. — Vilko Kolarič: Zaščita mlajših mladoletnikov. — Janez Kavlat: Preobremenjeni šolski otroci. — A. N. Mladina je preobremenjena. — Dr. V. Schmidt: Počitek in zdravje. — Ema Deisinger: Trmoglava Lenka. Slede: Vzgojni nasveti, Knjižni kotiček in roditeljski pokret. — Urednik je Gustav Šilih v Mariboru.

Planinski vestnik, št. 10. — Dr. Alojzij Merhar: Alpinistika v živi krščanski etiki. — Cene Malovrh: Pozabljeni svet okrog Kočne. — Dr. Anton Debeljak: S potno palico po Rabu. — Antse: Mav na izaro, mav čez gnojnice. — Spomini oskrbnika Draga Dolence z Ratitovca. — Obzor in društvene vesti. — Dve celostanski prilogi iz naših planin.

Zivalca, leto VI., št. 10. — Izdaja Društvo rejcev malih živali »Zivalca« za Dravsko banovino, urejajo Ivan Babnik, Ljubljana. — Pečovnik: Praktična reja in mendlizem. — Ferlež:

Drobne novice

Koledar

Sreda, 19. oktobra: Peter Alkant, spoznavalec; Elbin, opat.
Četrtek, 20. oktobra: Janez Kancijan, spoznavalec; Felician, mučenec.

Novi grobovi

† Pri sv. Jurju ob Taboru je umrl g. Kobale Kajetan, upokojeni železniški uradnik, posestnik in dolgoletni cerkveni ključar farne cerkve. Danes ob 10 dopoldne ga bodo položili k večnemu počitku. Naj v miru počiva! Svojcem naše iskreno sožalje!

† V Metliki je v ponedeljek mirno v Gospodu zaspała gospa Bano Regina, vdova sodnega uradnika in mati banskega tajnika g. dr. Milana Bana. Pokopali ja bodo danes ob pol 3 popoldne v Metliki na pokopališču sv. Roka. Blag ji spomin! Zalujočim naše globoko sožalje!

† V Gorici vasi pri Ribnici je umrl preteklo nedeljo zvečer v visoki starosti 80 let g. France Hönnigmann, posestnik in oče g. župnika Hönnigmann v Bukovčici. Pokopali so ga večerj dopoldne. Naj mu sveti večna luč! G. župniku in ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

† V Ptuj je izdihnila svojo blago dušo gospodinja Avgusta Grebenc. Pogreb bo danes ob 4 popoldne. Naj v miru počiva. Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnostne novice

— 50 let gospe Teresije Oberski v Oplotnici. Kdo bi ji prisodil 50 let, katere je dopolnila v torek, dne 18. oktobra, saj je tako brhka in urna kot dvajsetletno dekle. Pozna se ji, da izhaja iz ugledne pohore družine od Sv. Lovrenca na Pohorju: globokoverna, živahna, vnetja za vse, kar nosi ime prosveta, in velika dobrotnica revežev. Kolikokrat priskoči na pomoč, ko nikoli nihče ne izve; pri njej ne ve leviča, kar je dala desnica. Z globoko vero v Najvišjega ni klonila od silnih udarcev, katere ji je poklonilo trnjevo življenje v nameček, ampak je s potrjeno mačjo šla na novo delo. Udeležuje pa se še posebno pri katoliški prosveti. Dolgoletna predsednica bivših Orlic — kdo ve povedati, kolikokrat je žrtvovala in se žrtvovala za naš prosvetni — bivši Orlovski dom. Vse samo za »Bog plačaji! In na tem temeljnem kamnu božjega plačila žanje ona veliko božjega blagoslova že na tem svetu. Mi prosvetariji pa ji kličemo: Ljubi Bog Vas ohrani še dolga leta vedno tako čvrsto in zdravo v naši sredini! Bog Vas živi!

— Poročila sta se v Leskavcu g. Drnovšek Slavko in g. Milka Pacek iz Gornje vasi. Obilo sreče in božjega blagoslova!

Zločinski podvigi ameriškega milijonarja po kriminalnem romanu EDGAR WALLACE-a

Nevarno poznanstvo

V gl. v. ANA KINO MATICA 21-24 ob 16.
MAY WONG 19 in 21 uri - 2 žurnala!

— Slomškova družba, podružnica za ljubljansko okolico, zboruje v št. Vidu nad Ljubljano nepreklicno dne 23. oktobra. Zborovanje bo v šoli ob pol 10 po šolski sv. maši, ki je ob pol devetih. Govori g. profesor J. Solar o poučevanju slovenščine v šoli. Vabljeni.

— Gosta megla na Jadranskem morju. Ze par dni zakriva naše morje gosta megla. Zaradi tega je promet po morju zelo oviran. Ze od sobote prihajajo parniki z velikimi zamudami.

Za pranje

Vašega perila je sredstvo

PERION

odlično! Domač slovenski izdelek je!

— Ob 100 letnici rojstva očeta savinjskega hmeljarstva, pokojnega Janeza Hausenbichlerja, veleposelnika in župana v Zalcu, bo v nedeljo, dne 23. oktobra t. l. ob 15 pred Hausenbichlerjevo (sedaj Lorberjevo) hišo spominkega svečanost. Slavnostni govornik bo orisal življenje in delovanje pokojnega Janeza Hausenbichlerja, ki mu bomo odkrili relief in spominsko ploščo na bivšem njegovem domu. Posebna deputacija se bo ob tej priliki poklonila na Hausenbichlerjevem grobu in položila venec na gomilo. Pri slavnosti bodo sodelovali šolska mladina obeh narodnih in meščanske šole v Zalcu, pevski zbor »Burut« iz Gotovelj, »Savinja« iz Petrovč in »Savinjski zvon« iz Sv. Petra v Sav. dolini ter železničarska godba iz Celja. Po svečanosti bo v Roblekovih dvorani koncert pevskih zborov in železničarske godbe ter ljudska veselica. Občinstvo je v ljudo vabljeno, da se udeleži svečanosti v čim večjem številu. Avtobusne zveze iz Zalcu proti Celju in Savinjski dolini bodo preskrbljene. Na svidenje 23. oktobra v Zalcu.

Gospodarstvo. — Besariški: Kokoše pasme pri nas. — Počehovski: Ogled razstav malih živali na Mariborskem tednu. — A. Tavčar: Nekaj misli o kunčereji. — Sotčan: Naša vodna perutnina. — A. Tavčar: Havana. Življenje v vodi. O oteklinah ali tvorbu na kokušem stopalu itd. — Lovec, št. 10. — Drago Bižal: Doživljanje. — Miroslav Ranzlowsky: Za gamsi. — A. S. Kadar prihajajo na klic. — Dr. R. Marn: V letošnjem prsku. — A. Mazlu: Zajec. — A. K. Na race. — S. S. Kako sem postal lovec. — Slede rubrike: Iz lovškega oprtnika, Društvene vesti ter kinološke vesti.

Zdravniški vestnik, št. 7-8. Dr. L. Merčun: Elektrokardiogram pri tuberkuloznih. — Dr. Peršič Ivana: Testikularna torzija. — Dr. Cundrič in dr. Tomišek V.: Intralumbalna aplikacija streptolizina pri streptokokni meningitidi. — Dr. Lutan S.: Meningitis in preparati sulfamida. — Dr. Fr. Novak: Banovinski institut za raziskovanje in zdravljenje novotvorb v Ljubljani. — Dr. Mirko Karlin: Malarija v Ljubljani pred sto leti. — Dr. Bogomir Magajna: Dr. Stefan Divjak (nekrolog). — Dalje slede poročila iz zdravniških društev itd.

Zika, I. IX., št. 9-10. — Joža Lovrenčič: Skladnost sodobnosti. — Anton Ingolič: Prekrižani računi. — France Bevk: Jabolka. — C. Stebinger: Vanek. M. Twain: Poslednja obsedenost. — Viktor Pirnat: Zaželel si je knedlikov... Zdravniška posvetovalnica. Gospodinskih kotiček. — Urednik prof. Mirko Pugalj.

Katoliški misijoni, št. 10. — Janez Ehrlich: Prvih devet mesecev v Indiji. — S. Leoja Pokovec: Kakor je v Anamu. — J. Šakelj: O Knoblerjevem potovanju l. 1853-54. — Poziv iz Rima za misijonsko delo. — J. Geder: Na novem odgovornem mestu. — Iz proglasa škofijskega vodstva DSV. — Priloga: Tuji svet. Roman Fr. Gerstlčkerja: Roparji na Missisipiju.

— Pozor poslušalci radia! Vse lastnike Hornyphon sprejemnih aparatov v območju bivše Kranjske opozarjamo, naj takoj, najkasneje pa do konca meseca, pošljejo svoj naslov skupaj z oznako tipe in tvorniške številke svojega sprejemnika na naslov »Radio-Pegane, Ljubljana, Tyrševa cesta 12. Lastnik tistega sprejemnika, ki bo po tvorniški številki najstarejši med prijavljenimi aparati, dobi za božič brezplačno v zameno popolnoma nov, najmodernejši sprejemnik Hornyphon, model 1939.

— Spominška razstava v Zalcu. Ob priliki spominške svečanosti v počastitev pokojnega Janeza Hausenbichlerja bo otvorjena v nedeljo, dne 23. oktobra t. l. ob 8 zjutraj v hiši št. 6 v Zalcu spominška razstava. Zbrane bodo slike in fotografije s primernimi opisi v spomin na 70 letnico I. slovenskega tabora v Zalcu dne 6. sept. 1868, nadalje fotografije z opisi v spomin na II. slovenski tabor v Zalcu dne 17. marca 1918, skupino fotografij članov narodnega sveta v Zalcu ob prevratu, kakor tudi spomini v zvezi z življenjem in delovanjem pokojnega Janeza Hausenbichlerja. Razstava bo odprta za odrasle v nedeljo 23. okt. od 8-12 in od 13-18, počutna bo zlasti za našo šolsko mladino, ki si jo lahko ogleda v ponedeljek, 24. septembra ves dan. Priporočamo, da si tudi druge šole v okolici ogledajo razstavo, ki bo nudila zanimivo gradivo iz krajevine zgodovine.

Vaseno!

PUDER ZA NOGE

obdrži noge suhe in odporne, odstranjuje neprijelni duh od znoj.

— Smrt dubrovnike dobrotnice. V Dubrovniku je umrla lastnica slaščičarne Liza Kapaul, ki je bila znana pod imenom teta Liza. V svoji oporoki je zapustila vse svoje nepremičnine deskemu zavetišču v Dubrovniku. Znatne zneske je pa zapustila tudi v vrsti verskih in kulturnih ustanov. Svojim stalnim gostom je zapustila vse, kar je v slaščičarni za pojediti in popiti.

— »Putnike« priredi v oktobru avtobusne izlete: od 29. okt. do 1. nov. v Trst, od 29. okt. do 1. nov. v Gorico, od 29. okt. do 1. nov. v Idrijo. Dne 31. okt. do 1. nov. v Gorico in 1. novembra enodnevni izlet s posebnim vlakom v Trst. Prijave sprejemajo vse biljetarne »Putnikac«. Od 18. t. m. dalje na razpolago tiskani sporedi.

— Ogenj je uničil gospodarsko poslopje Janca Zaju, posestnika in mlinarja pod Padežem pri St. Juriju pod Kumom. Zgorelo je seno in mlatinica in vse druga gospodarska orodja, le živino so rešili. Goreti je začelo zjutraj ob treh, ko je bilo še vse pri počitku. Kako je ogenj nastal, se ne ve, goreti je začelo v nastilju.

— Spominška svečanost v Zalcu. Vse p. n. uprave občin, ki so sprejele plakate za spominško svečanost, ki bo sedaj v nedeljo, dne 23. okt. t. l. v Zalcu, vljudo naprošamo, da plakate zopet nalepijo na vidnih mestih ter jih opremijo z zgornjim datumom. Pripravljali odbor.

— Nesreče. Ponesrečil se je Jurkovič Alojz, 37 letni posestnik iz Sv. Lovrenca v Slov. goricah. Ka je šel s hleva, se mu je spodrnila lestev tako, da je padel in si zlomil desno nogo. — Kupčič Marjan iz Ptujke gore je pred dvema dnevi padel z voza pod kolo, ki mu je zlomilo desno roko. Oba ponesrečenja se zdravita v ptujski bolnišnici.

— Kočevski Slovenci v Mozlju pri Kočevju prosijo za ljudsko šolo učitelja, ki bi vodil tudi slovensko petje v cerkvi, da se javi takoj za izpraznjeno mesto, vodil bi tudi prosvetno društvo. Idealno narodno delal Dvigajte se zares navdušeni prosvetni in narodni delavci! Vabi vas Slovenska etraža na Kočevskem.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, protiki kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— V Dalmacijo spet prihajajo tuji. V dneh hude napetosti v Evropi je tujski promet na našem primorju popolnoma zastal. Vlaki in parniki so vozili skoraj prazni. Ko je pa napetost popustila, je promet potnikov od dneva do dneva živahnejši. Zadnje dni prihajajo v Split vlaki, ki so polni potnikov. Tudi parniki vozijo vedno več potnikov. Med tuji je največ Nemcev, Švicarjev in Angležev.

Danes ob 16, 19 in 21 uri **Františka Gaal** v veseli opereti **KINO UNION** Tel. 22-21

Pomladanska parada

(Marika) P. Hörbiger, H. Moser, Theo Linggen, W. A. Relty, F. Imhof, Adele Sandroek

KINO SLOGA

TELEFON 27-30

Danes ob 16, 19 in 21 uri

Po istoimenem

Gogoljevem romanu

Taras Buljba

Harry Baur, J. Pierre Aumont, Danielle Darrieux

Najrazgibitejša legendarna osebnost ruske književnosti, v kateri je poseben poudarek na čustvenost kozaka-heroja

— Bogat ribolov. Pred nekaj dnevi se je na morju začel lov na sardele, ki so jih samo v eni noči ujeli za en vagon. Največ so ujeli ribiči iz Milne, Bole, Visa in Komize.

— Za spomin Vernih duš priporoča Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani cerkvenim zborom: Foerster A., Op. 80: Misa pro Defunctis za 4 glasni moški zbor, 8 din; Hladnik Ig., Op. 52: Requiem za en glas in orgle, 16 din; Hladnik Ig., Op. 34: Misa pro Defunctis za 3 glasni mešani zbor ali za en glas z orglami, 10 din; Kokošar J., Requiem za en glas in orgle, 12 din; Mav Alojz I., Requiem za en glas in orgle, 16 din; Premrl St., Requiem za en glas in orgle, 20 din; Vodopivec V., Requiem za en glas in orgle, 28 din; Vurnik M., Requiem za en glas in orgle, 15 din; Premrl St., Usmili se me Bog (po koralu) za mešani ali enoglasni zbor, 25 din.

— Nova bolnišnica v Demirkapliji. V Demirkapliji v skrajni Južni Srbiji je bila v ponedeljek velika dvojna slovesnost. Blagoslovljena je bila namreč pravoslavna cerkev, ki je posvečena Materi božji in zgrajena v spomin kralja Aleksandra I. Zidatelja, hkrati pa je bila blagoslovljena tudi nova bolnišnica, ki jo je zgradilo Združenje jugoslovanskih železničarjev in mornarjev prav tako v spomin pokojnega kralja Aleksandra. Slovesnosti so se udeležili med drugimi poštni minister Vojko Cvrkič kot zastopnik vlade in generalni inšpektor državnih železnic Nikola Čurič, dalje ban vardarske banovine ter drugi odličniki. V imenu Nj. Vel. kralja je slavi prisostvoval polkovnik Aleksander Leko. Nova bolnišnica je zgrajena v modernem smislu po načelih sodobne higijene.

— Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3-4 kozarce, zaželjeno odprte in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485 25 V. 35.

— Hrvatske mlekarice proti »Gospodarski slogi«. V ponedeljek se je na Radičevem trgu v Zagrebu zbrala skupina 300 mlekaric iz okolice Zagreba, ki so poslane za deputacijo vršilcu dolžnosti bana savske banovine Stanoju Mihalčiču spomenico, v kateri se izrekajo proti delu »Gospodarske sloge«. »Gospodarska sloga« namreč zahteva, da sama organizira prodajo mleka iz zagrebske okolice v Zagrebu, čemur pa se mlekarice seveda upirajo. Mlekarice prosijo oblasti, naj ne izdajo nobenega takega ukrepa, ki bi monopoliziral prodajo mleka v Zagrebu.

— Pošteni kmetje v srbski vasi. V vasi Sijevici pri Jagodini zidajo kmetje novo cerkev. Tam so imeli že poprej leseno cerkev, toda že pred leti so se kmetje odločili, da zgrade novo cerkev. Kmetje polajajo denar na neki kamen in tako zbirajo prispevke za cerkev. Pravijo, da je pred leti neki kmet hotel vzeti dinar s kamna, pa tako dolgo ni mogel odpreti pesti, dokler ni priznal, da je ukradel cerkveni dinar in je še sam moral podariti en dinar za cerkev. Od tedaj nikomur niti na misel ne pride, da bi se polastil cerkvenega denarja, ki leži na prostoru, dostopnem slehernemu.

— Po desetih letih izkopana. Te dni je prišla na pokopališče v Oborovo, okraj Dugosela, sodna komisija, v kateri je bil načelnik zavoda za sodno medicino v Zagrebu, njegov asistent dr. Premrou in drugi. Delavci so izkopali zemeljske ostanke pred desetimi leti umrle kmetice Mare Sočnič. Državno tožilstvo je namreč prejelo ovadbo, da je bila kmetica svoj čas zadržana. Zavod za sodno medicino bo sedaj preiskal ostanke trupla in ugotovil, če je bila kmetica res zadržana.

— Huda nesreča pri kuhanju žganja. V vasi Bečice pri Slavnskem Brodu so v hiši mlinarja Aladoviča kuhali žganje. Ob tej priliki so se tam zbrali številni sosede. Naenkrat je eksplodiral kotel in vroča tekočina se je razlila po osemih osebah. Šestletni vnuk mlinarja je bil tako opečen, da je kmalu nato umrl. Neki drugi se bori s smrtjo. Šest oseb pa je hudo poškodovanih.

— Brezsrčna mati. Bivša žena Somborčana Aleksandra Mašireviča se je ločila od svojega moža pred nekaj leti. Pozneje je se kupila deklica. Letos se je ločena žena hotela ponovno poročiti s Stefanom Galetinom, pa njegovi etarši niso hoteli niti slišati o tem, da bi pripeljala v hišo tudi svojo nezakonsko hčerko. Njeni etarši pa ji niso pustili poročiti se, če ne vzame s seboj svoje

devetmesečne hčerke Zorke. Zato je šla s svojim bodočim možem do kanala kralja Petra ter je svojo hčerko vrgla v vodo. Trupelce male deklice so redarji našli šele drugi dan. Ko so zverinsko mater vprašali, zakaj je to storila, je najprej tajila, nato pa priznala, da je morala žrtvovati svojo hčerko za svojo srečo. Okrožno sodišče v Somboru je obsodila nečloveško mater na leto dni ječe, Galetin pa je bil obsojen samo na 2 meseca strogega zapora z ozirom na to, da ni vedel, da namerava vreti dete v vodo, tudi ne zna plavati, da bi mogel nato dete rešiti iz vode.

— Naznanilo. Avtobus Ljubljana-Bled obratuje dalje nepretrgoma vso zimo.

— Oso je pogoltnila. Uradnica Borze dela v Sarajevu Anika Mildek se je te dni sprehajala po bližnjem Trebeviču. Kupila je pol kilograma grozdja, ki ga je počasi jedla med potjo. Naenkrat je etrašno vzkliknila ter se zgrudila. Ljudje so mišlili, da se je zastrupila ter so poklicali policijo, ki je Mildekovo prepeljala v bolnišnico. Tam je ostala negibna vso noč. Šele drugega dne se je osvestila ter je povedala, da je z grozdom pogoltnila nekaj takega, kar jo je etrašno picilo. Zdravniki so ugotovili, da je Mildekova z grozdom pogoltnila živo oso, ki jo je v želodcu picila, nato pa poginila. Mildekovi so takoj otrpili živci, da se ni mogla niti ganiti, niti spregovoriti. Njeno etanje je sedaj že boljše.

— Z nožem ga je obdelal. 33-letni zidar Primož Stare s Skaručne se je zvečer vračal domov. Na cesti ga je nenadoma napadel neznanec. Stopil je predenj in ga hotel vreti na tla. Ker se mu pa to ni posrečilo, je potegnil nož in mu zadal na levi strani glave več poškodb. Po napadu je neznanec pobegnil proti Vodicam. Stare je moral zaradi poškodb v bolnišnico v Ljubljano.

— Zaradi nesrečne ljubezni v smrt. V Stradinu v Dalmaciji si je končala življenje 20-letna Milka Pejič. Zagledala se je v nekega fanta, s katerim sta se pa sprla, nakar je skočila v morje. Na obali je pustila obleko in velik nož, s katerim je nameravala ubiti svojega fanta, če bi ga bila srečala. V Zagrebu pa si je hotela končati svoje življenje 18-letna Stefica Skok. Zaužila je 25 tablet veronal. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo. V pismu, ki ga je zapustila, pravi, da je obupala nad življenjem zaradi nesrečne ljubezni.

— Oče ubil svojega sina. V bolnišnici v Sieku je umrl 30letni Milan Pletkošić, ki ga je ubil njegov oče z mlajšim sinom Slavkom. Do te nesreče je prišlo takole: Milan je imel njivo, ki jo je dobil pri delitvi posestva. Oče Marko in sin Slavko eta preteklo soboto začela orati to njivo. Milan je to videl in šel na njivo, kjer je očetu rekel, da nima pravice da te njive, ker jo je sodnija pridelila njemu. Oče Marko je šel proti sinu Milanu z motiko, Slavko pa je bil miren. Ko pa je oče zaklical Slavku: »Zgrabi koso in ga pokosi na drobno!«, je Slavko očeta ubogal, prijel koso in jo zasadił Milanu v trebuh s tako silo, da je kosa na drugi etrani pogledala ven. Se tako hudo ranjenega Milana je še oče udaril z motiko po glavi. Milana so hitro prepeljali v bolnišnico, kjer pa je kmalu izdihnil. Ko so ljudje zvedeli za ta zverinski uboj, bi oba ubijalca gotovo do smrti prepleli, če ne bi pravočasno pobegnili. Sedaj ju iščejo orožniki.

Ruše pri Mariboru

Pojasnjen vlom. V noči od 13. na 14. okt. je bil izvršen prav premeten vlom v Rušah v vilo gdč. Kulmer Adele. Podrobnosti o tem vlovu so zdaj znane: Omenjenega dne sta se pripeljala v Ruše dva študenta iz Zagreba, ki sta bila pri lastnici vile Kulmerjevi svoj čas na letovišču. Kulmerjeva se je nahajala zdaj v Zagrebu, kjer sta jo videla ta dva študenta ter sta izrabila to priliko, da sta v njeni odsotnosti izvršila vlom. Hišni najemnik Struger Dionizij je sicer ponoči slišal neko hojo in šum v vili, vendar pa se za to ni menil, ker je mislil, da je prišla ona sama ponoči domov ter da se spravlja spat. Študenta sta izrezala na vratih kos stekla z diamantom, nakar sta z roko šla skozi ter izvelela na notranji strani ključ in na tak način nemoteno odprla vrata s ključem. Vendar pa škoda nista napravila veliko ter sta ukradla le nekaj kosov dragocenejšega jedilnega pribora. Imen teh dveh študentov pa gdč. Kulmerjeva niso izdali, ker pravi, da ju ne bo ovadila sodišču. Vlomilca sta bila spoznana na podlagi prstnih odtisov, ki jih je poslala tukajšnja žandarmerija zagrebski policiji, ko je Kulmerjeva dala sama pravo sled za vlomilcem.

Volivni imeniki. Občinska uprava v Rušah obvešča vse prebivalstvo na področju svoje občine, da so volivni imeniki razgrnjeni v občinski pisarni v Rušah do 25. oktobra ter je ta dan zadnji za vlaganje reklamacij.

Rihard Strauss komponira zdaj novo opero iz starogrške zgodovine in mitologije, pod naslovom Dan miru.

V Buenos Airesu v Ameriki je poljsko poslaništvo priredilo veliko kolektivno razstavo poljskih slikarjev-mojstrov Tadeusza in Adama Styka. Prepeljali so tako preko morja okrog 70 velikih platen, da pokažejo svojim krajanom kakor tudi tujini svojo veliko umetnost, polno narodnega navdušenja in vere.

Razstava poljskih časopisov. V Jagielonski biblioteki v Krakovu je ta mesec odprta zgodovinska razstava poljskih revij in časopisov, in sicer od XVI. stoletja do vstaje leta 1830. Ta razstava je nadvse zanimiva ter kaže razvoj poljskega časnikarstva od vsega početka do prve polovice 19. stoletja, ko dobi že popolno družabno obliko ter postane važen činitelj v narodnem življenju ter prehaja tudi že v specializacijo. Razstava se deli v tri dele: 1. Oddelek začetkov časnikarstva, kjer je največ letakov in posameznih števil; 2. Začetki časopisov, ki že dobivajo znatnej periodičnih listov in to od leta 1661 (Merkuriusz) do leta 1800; tretji del pa je posvečen prvi polovici 19. stoletja. V zvezi s to razstavo je Jagielonska biblioteka izdala podrobno izdalen katalog s predgovorom Adama Bara: »O ris iz zgodovine poljskega časopisja do izbruha vstaje leta 1830«.

Slovaška Matica v Turčinskem svetem Martinu je po naredbi slovaškega ministra Matuša Černaka prevzela v svoje roke Zvezo prosvetnih delavcev (Osvetovy svaz) za vso Slovaško, to je izločeno vsega učitelstva in naroda. Sploh je Slovaška Matica ponudila prosvetnemu ministru vse svoje moči in izkušnje na razpolago. Dočim Čehi ne bodo letos razdeljevali literarnih nagrad, bo Slovaška Matica razdelila prav za to leto 100.000 Kč.

le v prostor kuba, ter se tako lahko izračuna kvadratura kroga. Taka rešitev po njegovem mnenju omogoča računsko merjenje površine in notranjega prostora vsakega okroglega predmeta vseh dimenzij. Tako poročita Karanovič v svojem uvodu in mi njegovo brošuro samo registriramo. Naroča se pri avtorju Belgrad, Balkanska 20.

Nekrolog dr. Debeveca v »Piccolo della Serac« je napisal znani poznavalec slovenskih literarnih razmer prof. Urbani Umberto dne 12. t. m. Urbani da kratak portret književnega dela prof. dr. Debeveca, profesorja klasičnih in mnogobrojnih živih jezikov. Trije rodovi slovenskih izobražencev se spominjajo dr. Debeveca kot idealnega profesorja, v katerem izgubila Slovenija enega svojih poljudnih in priljubljenih pisateljev (Vzori in boji). Toda Italijani se morajo spominjati dr. Debeveca kot najboljšega slovenskega poznavalca Danteja ter največjega prevajalca »Božanske komedije« ter »Novega življenja«. On je prvi in edini Slovenec, ki je prevzel celotno Komedijo. Končuje pa s trditvijo, da slovenski krogi pripravljajo izdajo tega prevoda v dostojni knjižni obliki.

F. W. Foerster: Življenja modrost, znano knjižno velikega nemškega filozofa in vzgojitelja F. W. Foersterja bo izdala v slovenskem prevodu Delavska založba v Ljubljani, Miklošičeva cesta. Subskripcija do 31. oktobra stane 120 din, pozneje 140 din. Naročnina se lahko plačuje po mesečnih 20 din.

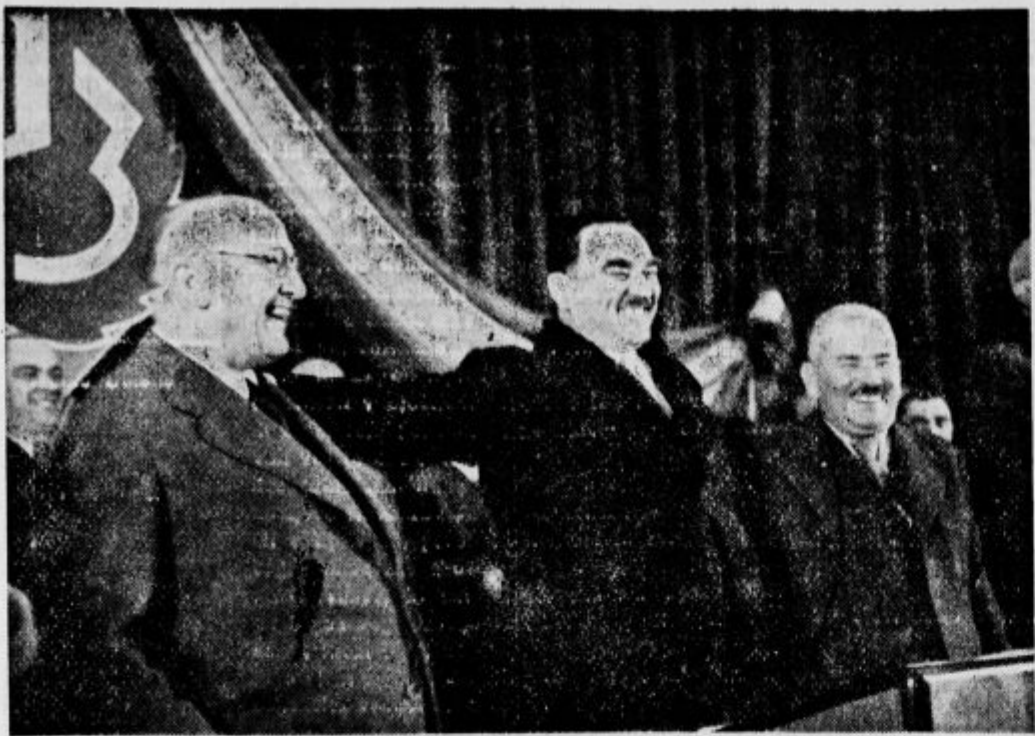
V Krakovu je umrl prvi rektor slikarske akademije znani slikar Teodor Axentowicz. Pogreb se je vršil z najvišjimi častmi. Obenem je v teh dneh razstava njegovih kolektivnih del.

Mednarodna glasbena revija je začela izhajati v Bruslju pod naslovom »La Revue Internationale de Musique«. Glasbene priloge spremljajo referati v najrazličnejših jezikih.

Blagovijest. Uredništvo i uprava Skopje, urednik msgr. Anton Kordin. — Ta številka (9-10) je posvečena III. evharističnemu kongresu za skopljansko škofijo 14. in 15. avgusta t. l. v Letnici. — Casopis je lep zgled duhovne delavnosti slovenskih duhovnikov v Južni Srbiji.

Beograjske opštinske novice. — Br. 9. — Tudi Beograd ima svoj občinski list, ki pa se še od daleč ne da primerjati ljubljanski Kroniki niti po opremi niti po vsebini. Če je ljubljanski list znanstvena revija in ima eno oko vedno odprto na preteklost slovenskih mest, je beograjski list čisto urbanističnega značaja ter prinaša samo poročila, ki se tičejo dogodkov v občini ali pa občinskih tekočih zadev. Zato je tudi tiskan na slabšem papirju. Ta številka je posvečena proslavi kraljevskega rojstnega dne in bakladi, ki se je razvila po mestu. Dalje beograjskemu vselejmu, balkanskim lahkoatletskim igram, socialnemu delu po raznih državah ter zaščiti dece v Belgradu pred difterijo. V knjižnem dodatku so opisane knjižnice o Benetkah in Florenci (dr. Marija Ilić-Agapov), Pilot podporočnik Knap brani Belgrad (novela, Vukosavljevič). — Zgodovinski pogledom sta posvečena članka: Prastari Singidunum in njegovi narodi (Novakovič) ter občinska samouprava v Belgradu v dobi ustanovitve 1839-45 (Ranković). Nato sledi kronika: socialna, gospodarska, družabna itd.

★ Stvarno rešenje problema kvadratura kroga u svim oblicima. — Rešio Pavle P. Karanović, Beograd, 1938. — Str. 26. — V kratki brošurici podaja Karanovič svojo teorijo, kako se računajo okrogli predmeti s pomočjo kvadrature kroga. Ne moremo soditi, kako se je »rešitelj« tega problema rešitev posrečila, toda on sam je prepričan, da je površinski krog računsko pretvoril v odgovarjajoči površinski kvadrat ter prostor krog-

Predsednik vlade dr. Stojadinović in ministra dr. Korošec in dr. Spaho na nedeljskem zborovanju JRZ v Belgradu po govoru predsednika JRZ.

Banovina za napredek našega mlekarstva

Gorenjska mlekarska zadruga v Kranju ustanovljena

Organizacija mlečne produkcije in mlečnega trga pri nas sta vprašanji, ki sta že dolga leta vprav kričali po rešitvi. V drugih državah najdemo zgled, kako se je ta tako važna panoga živinoreje organizirala do vseh podrobnosti in kako velike koristi je taka organizacija prinesla tako producentom, kakor tudi konsumentom, da o veliki koristi za narodno gospodarstvo v splošnem ne govorimo. Pri nas je bilo vprašanje mlekarstva organizacij eno najtežjih vprašanj zaradi velikega števila majhnih mlekarstev, katerih združitve ni bila lahka.

Dolga je bila pot

Že pred svetovno vojno je obstajala Mlekarska zveza, ki je skušala povezati delovanje mlekarov; po svetovni vojni pa so delovale *Osrednje mlekarne* v Ljubljani do 1933. Njihovo delo je prevzel za tem skupni obrat v Naklem, v katerem je bilo poslovno povezanih osem zadrug. Ta skupni obrat je predeloval mleko na treh krajih, in sicer v Naklem, Cerkljah in Komendi. Veliko številno mlekarstev obratov z majhnim delokrogom pa ni moglo napraviti kaj podobnega, kakor je dosegel skupni obrat v Naklem, ki se je obnesel, kljub temu, čeprav ni bil organizirano urejen, niti ni imel centralnega obrata. Zato so pred leti mlekarke zadruge, zvezane v skupnem obratu, začele same misliti, da bi izpopolnile mlekarstvo v Naklem in tako organizirale svoje delo.

Iniciativa banovine

Banska uprava, ki se že dolga leta bavi z željo ureditve naše mlečne produkcije in mlečnega trga, je uspela, da je to idejo razširila v zamisel, naj se postavi *velika in sposobna mlekarska centrala za vso Gorenjsko*, ki bi usmerila delo malih mlekarov. Lani je priredila banska uprava v ta namen več informativnih sestankov za člane vseh mlekarstev zadrug na Gorenjskem in izkazalo se je, da bo mogoče izpeljati zamisel osrednje mlekarne. Letos v juliju je bilo kupljeno zemljišče za centralno mlekarstvo v *Cirčičah pri Kranju*. Ker je tudi kmetijsko ministrstvo pristalo na to, da se državni mlekarški zavod iz *Škofje Loke* preseli v Kranj in poslovno združi z novo centralno mlekarstvo, je vprašanje ustanovitve dobilo lepo pobudo.

17. oktobra je bila v Kranju ustanovljena v ta namen

Gorenjska mlekarska zadruga z o. j.

v Kranju, v katero je že sedaj pristopilo deset mlekarstevskih zadrug. Pristopile so zadruge iz dosedanjega obrata, in sicer mlekarne v Naklem, Trsteniku, Hrašah pri Smledniku, Šenčurju, Komendi, Medvodah-Svetju, Cerkljah in živinorejska zadruga pri Sv. Juriju pri Grosupljem. Novi mlekar, ki sta se pridružili tej akciji, pa sta zadrugi na Skaručni in v Zablaci. Izvoljen je bil tudi upravni odbor, čigar predsednik je postal Lovro Novak, sedanji predsednik mlekarstevske zadruge v Naklem. V odboru pa so zastopniki vseh drugih včlanjenih mlekarstevskih zadrug.

Velika mlekarina

Gorenjska mlekarska zadruga bo postavila pri Kranju veliko in sodobno mlekarstvo, v katero bodo včlanjene zadruge pošiljale mleko v predelavo. Centralna mlekarina bo opremljena tako, da bo mogla predelovati nad 15.000 litrov mleka na dan.

Žalosten konec hajduka Dokiča

Najprej je ustrelil šestnajstletno dekle in nato še sebe

Po Homolju, to je pokrajini blizu Požarevca ob Donavi, je dolgo ropal in moral hajduk Pavle Dokič, ki je sedaj doživel žalosten konec. Bil je zadnji hajduk Homolja, ki je bilo včasih polno hajdukov. Pavla Dokiča je brez uspeha zadnje čase preganjalo do 300 orožnikov po neprehodnih homoljskih gozdovih. Okolnosti, v katerih je P. Dokič umrl, pa niso za tako zloglasnega hajduka nič kaj častne. Pavle Dokič je prišel na Planino blizu vasi Brojce ter se zglasil na kmetiji Jovana Supciroviča, da bi dobil nekaj hrane, ker zaradi zadnjih preganjanj nikjer ni mogel dobiti jesti in se ni smel oddaljiti iz gozdov. V vaški koči je Dokič naletel na 16-letno kmetovo hčerko Natalijo, ki je varovala živino. Dokič, ki je vedel, da je od orožniških postat zelo daleč, prav tako tudi od najbližjih naselij, se je odločil, da prenoči v koči. Ugajala mu je tudi kmetova hčerka. Ko je hajduk, ki je bil znan ženskar, videl lepo kmečko dekle, je skušal nad njo izvršiti nasilje. To pa je bilo zanj usodno. Dekle se je pričelo odločno braniti in v borbi s hajdukom je z malim nožičkom na več delih telesa nevarno ranila hajduka. Zabolja ga je z nožičkom tudi v želodec. Hajduk je bil ves srdit zaradi odpora poštenega dekleta ter je s karabinko ustrelil dekle, ki je bilo takoj

v njej bodo predelavali mleko v vse smeri, tako v prvi vrsti v konsumno mleko za Ljubljano in leloviške kraje na Gorenjskem, nadalje v maslo, v mehki in trdi sir. Mlekarna bo imela tudi naprave za industrijsko predelavo mleka v kazein, ki je surovina, po kateri je v naši industriji vedno večje povpraševanje. Uporablja se za izdelavo umetne volne, galalita in podobnih umetnih snovi. V nadaljnjem razvoju bo mlekarina mogla izdelovati tudi mlečni prah. Poleg tega bo mlekarina imela velika skladišča in kleti s hladilnimi napravami, v katerih bo hranila izdelke za časa mlečnih poplav v jeseni in spomladi, ko na trgu ni povpraševanja za mlečnimi izdelki. S tem bo nastopila kot važen regulator mlečnega trga, ki pri nas ni niti najmanj urejen, kar še najlepše dokazuje dejstvo, da naši letoviški kraji na Gorenjskem in drugod poleti uvažajo velike množine masla in drugih mlečnih izdelkov iz Hrvaške. Z delom na zalogo bo mlekarina v veliki meri tudi uravnovesila cene, kar bo šlo v korist zlasti kmečkemu prebivalstvu.

Pomoč banovine

Banovina, ki je ves čas z vso vnamo podpirala ustanovitve take velike osrednje mlekarne, bo dala zadrugi brezobzorno posojilo v višini dva milijona in pol dinarjev ter bo tako omogočila čim hitrejšo zgraditev mlekarne. Z mlekarino bo združena tudi mlekarška šola, ki bo pa v poslovanju ločena od zadruge. Ker se že pripravljajo načrti za mlekarstvo, je prav verjetno, da bodo še to jesen začeli tudi z gradbenimi deli, ki jih bodo tako pospešili, da bo mlekarina mogla začeti z obratom že prihodnjo jesen. S tem, da je prišlo do uresničitve te tako važne mlekarne, je bil storjen prvi korak za izvedbo velikega načrta, ki ga ima pripravljena banovina za ureditev in povzdigo mlečnega gospodarstva pri nas. Vse slovensko ozemlje naj bi po tem načrtu dobilo v celoti sedem takih velikih mlekar, v katerih bi se stekala velika večina vse mlečne produkcije v Sloveniji. Jasno je, da je bilo najtežje napraviti prvi korak, saj ni dvoma, da bo ta osrednja mlekarina za Gorenjsko, ki je edina in prva večja zadruga mlekarstva v vsej Jugoslaviji, lepo uspevala in prinašala mnoge koristi prizadetemu prebivalstvu.

Alkoholizem med slovensko šolsko mladino

Ljubljana, 18. oktobra.

V zadnji izvrstno urejeni številki »Kronike slovenskih mest, ki vsebuje vse polno zanimivih podatkov o slovenskih mestih, beremo tudi zelo zanimiv članek g. Vojka Jagodiča, znanega borca proti alkoholizmu. G. Jagodič razpravlja o alkoholizmu med učenci osnovnih in meščanskih šol v slovenskih mestih za šolsko l. 1936-37. V osnovne šole v 17 slovenskih mestih hodi 8618 dečkov in 8311 deklic, skupno 16.929. Od teh otrok uživa alkoholne pijače 5124 dečkov in 3800 deklic, skupno 8924, torej 52%. V prvi vrsti vodi Krško, kjer pije 96% otrok, v Slovenski Bistrici 92%, v Črnomlju 90%. V Dolnji Lendavi 86%, v Ptuj 85%, v Ljutomeru 82%, v Laškem 79%, v Radovljici 76% odst., v Slovenskih Konjicah 71%, v Novem mestu 70%, v Kranju 53%, v Celju 47%, v Murski Soboti in Kamniku 46%, v Ljubljani 37%, v Mariboru 35%, v Škofji Loki 34%.

Ljubljana, 18. oktobra. Meščansko-šolskih učencev je v Sloveniji po mestih 2897 dečkov in 3400 deklic, skupno 6297. Od teh uživa alkoholne pijače 2212 dečkov in 2005 deklic, skupno 4217, ali 66%. »Prednjačita v tem oziru Črnomelj in Dolnja Lendava, kjer pije kar 100%,^c torej vsi učenci meščanskih šol, alkohol. Dosti boljša nista Ljutomer z 91% in Krško z 88%. Sledi nato Novo mesto 87%, Slovenska Bistrica 79%, Celje 70%, Ljubljana 63%, Maribor 61% in Škofja Loka 41%.

V Ljubljani sami imamo v osnovnih šolah 2830 dečkov in 2646 deklic, skupno 5476 otrok. Od teh pije 1379 dečkov in 717 deklic. Skupno torej 37%. Meščanskih učencev je v Ljubljani 1157 dečkov in 1398 deklic. Skupno 2555. Od teh pije 825 dečkov in 784 deklic, skupno 1609, ali 63% odstotkov.

Te številke so zelo žalostne. Avtor ugotavlja, da je alkoholizem socialen pojav in socialna bolezen. Posledice so, da se pojavljajo pri nas vsi znaki degeneracije po alkoholu in ne samo na kmetih, marveč že v izdatni meri tudi po mestih, to je slovenskih kulturnih in gospodarskih središčih. Odgovornosti za vse to ne nosi mladina, odgovorni so pač oni, ki so za njo in ki so jo dolžni začeti.

Nova pošiljka prvovrstnega smedevskega grozdja dospela. GOSPODARSKA ZVEZA, LJUBLJANA. Tyrševa cesta 29. Telefon 27-70.

Vest o smrti tega hajduka se je naglo raznesla po vsej okolici in vse prebivalstvo pomiluje nesrečno dekle, ki je moralo dati svoje življenje, da je rešilo ves okraj tega nasilneža.

30 letnica horjulske čipkarske šole

Te dni poteka trideset let od ustanovitve čipkarske šole v Horjulu in toliko let nazaj segajo tudi ustanovitve raznih čipkarskih šol v bivši Kranjski in Goriški. Čipkarstvu so svoj čas posvečale oblasti zelo veliko pozornost in dajale znatne podpore, da se je razširilo iz Idrije do ljubljanskih predmestij.

Takratni merodajni možje pri občini v Horjulu so zaprosili oblast za ustanovitev čipkarske šole, kar so tudi kmalu dosegli. Z Dunaja so poslali strokovno učiteljico za čipkarstvo Idrijsko rojakinjo gđ. Katarino Munihovo, ki se je z vso vnamo in ljubeznijo lotila težavnega pouka. Tisoče rok je naravnala na pravilno delo v Horjulu skozi četrta stoletja in horjulske čipkarice so imele v njej ne samo dobro in požrtvovalno učiteljico, ampak tudi najboljšo svetovalko in posredovalko. Ves čas je vladala najlepša sloga med šolo in vaščani, ker so videli veliko korist dela. Tudi danes še velja čipkarska šola v Horjulu kot ena izmed najboljših in bilo bi škoda, če se ne bi tudi še danes podpiralo strokovno šolstvo po deželi.

Ko je bil pred 20 leti ustanovljen v Ljubljani Drž. osrednji zavod za žensko domačo obrt, je prišla v njegovo kompetenco tudi horjulska čipkarska šola. Pred nekaj leti so politične intrige ustavile delo na šoli več kakor za leto dni in se je nato šola po zaslugi sedanjega župana Bastiča zopet odprla.

Pomembni jubilej horjulske čipkarske šole je šel sicer tiho mimo nas, vendar smo ga veselili, ker je to jubilej dela naše vasi.

Čipkarski šoli želimo tudi v bodoče čim lepši napredek in največji uspeh.

Okrožno sodišče v Murski Soboti ostane

Ljubljana, 18. oktobra.

Včeraj smo prinesli med mariborskimi novicami vest, da je Stal sedmorice v Zagrebu predlagal, naj se okrožno sodišče v Murski Soboti ukine in spet podredi mariborskemu okrožnemu sodišču. Ta vest tudi trdi, da je redno poslovanje sodišča v Murski Soboti onemogočeno, češ da so vsi sodniki razen enega samega na dopustu.

Ta vest ni točna, kakor smo zvedeli iz pisarne predsedstva apelacijskega sodišča. Res je sicer, da so na dopustu oziroma so bolni predsednik in dva sodnika, vendar še vedno poslujeja štirje sodniki. Sodna uprava bo še sama skrbela, da bo poslovanje omogočeno in da bo potekala v redu.

Kar se pa tiče vesti o ukinitvi okrožnega sodišča v Murski Soboti in njega podreditvi okrožnemu sodišču v Mariboru, je ta vest brez vsake podlage, kajti Stal sedmorice v Zagrebu nima nikake sodno-upravne kompetence ter so vsa sodišča v dravski banovini podrejena apelacijskemu sodišču v Ljubljani.

Velika tatinska afera v Celju

Sluga v petih mesecih ukradel trgovcu za približno 45.000.- din blaga

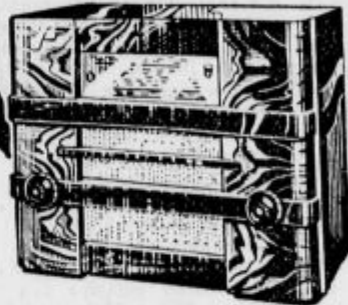
Celje, 18. oktobra.

Meseca januarja je sprejel lastnik veletrgovine g. Vrečič v službo 18-letnega Ivana K. z Brega pri Celju, ki je bil brez vsakega dela. Mlademu, za delo pridnemu fantu je dal mesečno plačo 800 din in še vsak dan kosilo. Kmalu je Ivan začel zahajati v gostilno, kjer se je družil s strastnimi kvartopirci, ki so vžgali v srečo mladega fanta strast do kvartanja. Ivan je začel zahajati vsak večer v gostilno in kvartal pozno v noč. Pri igranju je navadno vedno zgubil, mnogokrat so kvartopirci popolnoma izpraznili Ivanove žepce. Ivan je igral celo »na pufe«, češ da bo že prinesel naslednji dan denar. Meseca maja je začel izmikati v trgovini hlače, kravate in druge malenkosti in jih zastavljal pri kvartanju za smešno nizke cene. Na prigovarjanje je začel

Vsako sliši vse s

Tipa 105

ORION

RADIO

5-cevni Super

Din 3.150.-

RADIO r. z. z. o. z., LJUBLJANA, Miklošičeva 6
RADIOVAL, LJUBLJANA, Dalmatinova 13
JOSIP WIPPLINGER, MARIBOR, Jurčičeva 6

vsak večer izmikati v trgovini boljše obleke in plašče ter jih prodajati za malenkosten denar. Gospod Vrečič, ki je že pred leti imel v službi podobnega tička, ki mu je sicer še pravočasno prekrizal račune, saj je že sluga odnesel na poseben način večje število hlač, tako da je, ko je valjal preproge skupaj, spravil v zavitek tudi hlače in jih tako odnašal, je že tri mesece pazil na Ivana, vendar ga ni mogel zalotiti. Proti večeru je Ivan spravil po več oblek v zaboj za smeti in jih odnašal v klet, nato pa prihajal ponoči s svojim tovaršem, 20-letnim mesarskim pomočnikom R. Karlom iz Celja, nakar sta jih razpečala. Tako je znosil mesarskemu mojstru na Bregu odnoso njegovi priležnici za 8000 din blaga, za obleko pa je dobil le 400 din, pa še te je zagradil. Približno za toliko vsoto je znosil blaga nekima posestnikoma v Levcu pri Celju in v Stranica pri Konjicah. Posestnik v Stranica je dal Ivanu za ukradeno blago, vredno 8000 din, le 1000 din, češ da bo zaenkrat dosti, drugo bo pa še dobil. Hlače, obleke in druge stvari pa je prodajal raznim mesarskim in pekovskim pomočnikom ter drugim.

Na vse to je opozoril neki Karlov tovariš policijskega agenta g. Rojnika Slavka. Karel je namreč hodil zadnje čase posebno elegantno obleden po celjskih ulicah. Ko ga je pred dnevi

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josefa«

neki njegov tovariš pozdravil s »serbus«, ga je Karel nahljil, češ da se naj prej dostojno obleče, potem šele tako pozdravlja njega. Temu se je to čudno vedenje zdelo sumljivo in je na to opozoril policijskega agenta.

Zadeva je prišla v roke pridnih in zelo agilnih policijskih agentov, ki so aretirali Ivana K. in ga zaprli. Pri zaslišanju je Ivan dolgo vse zanikal, končno pa je priznal, da je na prigovarjanje pokradel približno za 26.000 din. Možno je seveda, da je ukradel še več, to pa bo dognala šele točna evidenca v veletrgovini. Da g. Vrečič tatvine ni mogel opaziti, je razumljivo, saj je v veletrgovini ogromna množina konfekcijskega blaga. Po prijavi g. Vrečiča je bilo pokradeno za približno 45.000 din blaga. Policija je aretirala tudi nekaj drugih oseb. Danes popoldne je bilo zaslišan še več oseb, policijski nadzornik g. Zavec in g. Slavko Rojnik pa sta se danes popoldne odpeljala z avtomobilom na Stranice, kjer preiskujeta zadevo tudi pri posestniku na Stranica. Trgovci g. Vrečič bo nekaj ukradenega blaga dobil nazaj, drugo pa bodo »sodlični gospodje« primorani plačati. Dobro je, da so sami taki, katerim se bo lahko tudi kaj vzelo.

Huda nesreča petletne deklice

Med mlačvo jo je zgrabilo gonilo in jo smrtno nevarno poškodovalo

Sv. Ana v Slov. gor., 17. okt.

V soboto, dne 15. oktobra se je pri posestniku Jakobu Jugu v Bačkovi, Sv. Ana v slovenskih gorah, zgodila pri mlačvi nesreča, ki bi skoraj zahtevala življenje 5-letne Marije, hčerke posestnika Juge.

Jug ima mlatilnico na pogon na gepelj, ki ga goni živina. Mlatilnico veže z gepeljem precej dolga železna transmisija, potom katere poganja gepelj mlatilnico. Jug je mlatil z nekaj delavci ajdo. Takoj ob pričetku, ko je bil gepelj z mlatilnico v polnem pogonu, so se pridružili rado-

vedni otroci, ki so iz ute opazovali delo. Domača hčerka Marija se je pri tem opazovanju preveč približala sukajoči se transmisiji, ki jo je nenedoma zagrabilo za obleko in jo pričela z vso naglico vrteti okrog. Po hudem naporu so otroka rešili iz nevarnega objema Deklica je dobila strahovite poškodbe po vsem telesu. Močno ji je snelo kožo po trebuhu, iztrgalo lase, zlomilo desno nogo nad koleno in ji prizadelo hude notranje poškodbe. Prepeljali so jo takoj k zdravniku g. dr. Hölzlu v Apače, ki ji je nudil prvo pomoč in jo prepeljal takoj v bolnišnico. Stanje deklice je zelo nevarno in je malo verjetno, da bi ozdravela.

Ljubljanske novice

Somišljenikom JRZ v Ljubljani!

Zadnji dnevi so pokazali, da zelo mnogo — in to celo znanih in vidnih — pristave JRZ ni vpisanih v volivne imenike ali pa so zanje v imenikih napačni podatki glede krstnega imena, polica ali stanovanja. Mnogi živijo v dobri veri, da so pač gotovo vpisani. Ker bo mogel 11. decembra voliti le tisti, ki bo v volivnem imeniku vpisan in ker je po 25. oktobru t. l. sleherna popravila imenikov nemogoča, nujno pozivamo vse člane in prijatelje JRZ, da se takoj zgledajo bodisi pri tajniku svoje krajevne organizacije, bodisi v mestnem tajništvu JRZ na Gosposvetski cesti št. 10-1 in se prepričajo, če so vpisani, oziroma če so pravilno vpisani. Smatrajte to stvar sedaj za svojo posebno dolžnost napram naši skupnosti. Krajevni odborniki nikakor ne morejo v tem kratkem roku sami izvršiti vseh reklamacij za Vas in Vas morda niti vseh ne poznajo.

Katero listino potrebujete za vpis? Redoma je treba za vpis predložiti rojstni list, domovnico ter potrdilo policijske uprave o bivanju. Kdor teh listin nima, lahko za dokaz, da je naš državljan in da je star najmanj 21 let, predloži katero koli drugo uradno listino, iz katere so ti podatki razvidni (delavska knjižica, vojaška knjižica, službeni dokumenti itd.). Državni, javni samoupravni uslužbenci naj predložijo potrdilo svojega službenega mesta, iz katerega bo razvidna poleg imena tudi starost, službeni položaj in dan, s katerim so nastopili službo v Ljubljani.

Kako izvršite reklamacije? Vse reklamacije za Vas izvede mestno tajništvo JRZ, Gosposvetska cesta št. 10-1. Zato izročite temu tajništvu vse za reklamacijo potrebne listine.

Vse krajevne organizacije JRZ v Ljubljani pozivamo, da nemudoma izročijo mestnemu tajništvu vse potrebne podatke glede vpisa ali izbrisa oziroma poprave volivnih imenikov ter potrebne listine.

Pozor! Pravilna telefonska številka mestnega tajništva JRZ je 37-64 in ne 37-46, kakor je bilo včeraj v nekem časopisu napačno objavljeno.

Člani in somišljeniki JRZ iz bežigradskega okraja naj se zanesljivo oglašajo danes ali naslednje dni v pisarni JRZ v Mavričevi hiši v pritičju nasproti kavarni Majcen na Tyrševi cesti. Tam bodo dobili na vpogled volivne imenike ter opravili vse potrebno glede reklamacij. Nameščenici, delavci in drugi, ki so že dan zaposleni, lahko pridejo pred ali po delu.

Volivci JRZ iz Spodnje Šiške! Pozivamo Vas, da se te dni zanesljivo ogledate v naši pisarni pri gospodu Prelesniku v Janševi ulici št. 2. Tam bodo na razpolago volivni imeniki in se boste lahko prepričali, če ste pravilno vpisani. Uradne ure vsak delavnik od 6 do pol 8 zvečer, v nedeljo pa od 11 do 12 dopoldne. — Krajevna organizacija JRZ Sp. Šiška.

Ne dovolite, da Vam kukavica zneso
jačje v Vaše zdravje!

Radenska
originalna, naravna in zdravilna
Je samo ena,
ona s rdečimi srci. Zdravje in užitek!

1. **Prerez slovenske zgodovine** je podal na tadjem prosvetnem večeru g. prof. S. Kranjec. Omenil je vsa važna razdobja v naši povestnici. Svoje predavanje je pojasnjeval s številnimi skioptičnimi slikami. Prosvetna zveza je s tem vrstila novo serijo »Slovenska zgodovina v besedi in sliki«. Društvom toplo priporočamo, da se segajo pa tem predavanju. Prihodnje predavanje, ki bo v petek 21. t. m., bo posvečeno XXXIV. svetovnemu evharističnemu kongresu, kateri se je vršil letos koncem majnika v Budimpešti. Predavanje bodo pojasnjevale lepe skioptične slike in bodo zlasti oni, ki so se kongresa udeležili, obnovili vtise in doživete trenutke na tem kongresu. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7.

1. **Sempetrski slovenski mesec.** Drevo ob 8 bo predzadnje predavanje iz ciklusa »Slovenski mesec«. Predaval bo g. prof. Fr. Koblar: »Kulturna dela slovenskega naroda«. — Vabimo, da se prosvetnega večera udeležite.

1. **Ženski tečaj za pouk jezikov.** Zveza akademsko izobraženih žensk namerava prirediti večerne tečaje za pouk češčine, srbohrvaščine, angleščine, francoščine in nemščine. Pouk se bo vršil po 2 uri na teden za vsak jezik v učilnicah drž. učiteljske šole na Resljevi cesti. Vsaka obiskovalka bo plačala mesečno 30 din za en tečaj. Z navedbo jezika, ki se ga hoče učiti in z opozoritvijo, ali se želi vpisati v začetni ali v nadaljevalni tečaj, se naj javi do 27. okt. t. l. pisмено pri Zvezini predsednici prof. dr. A. Piskernik, Ljubljana, II. drž. real. gimnazija (Poljana) ali pa istotam učno 19. in 26. okt. od 16. do 17. Odbor.

1. **Propagandni turistični film »Jugoslavija v naravnih barvah**, ki ga je izdelal dr. Kostić leta 1937, bo Zveza za tujski promet v Ljubljani predvajala v petek, 21. t. m. ob 20 v frančiškanski dvorani. Cene prostorov enotne po 3 din.

1. **Sedemnajstletna deklica**, ki ji je letos umrl oče, bi rada vstopila v uk pri šivilji, kjer bi imela vsa oskrbo, ker jo mati, ki je brez sredstev in mora ekzistencijo šiti za tri otroke, ne more vzdrževati. Mestno poglavarstvo pravi šiviljske mojstrice, ki bi bile voljne sprejeti navedeno deklico v uk, da to sporoče mestnemu socialnemu oddelku, mladinski referat, Krekov trg 10, pritličje, kjer bodo prejele vse potrebne podatke.

1. **S tramvaja je padel.** V ponedeljek proti 6 zvečer je neka gospa opazila, kako je na vogalu Fugnerjeve ulice in Sv. Petra ceste skočil iz tramvaja mlajši možki, pri tem pa je tako nesrečno padel, da je obležal na cesti. Gospa je obvestila o tem reševalno postajo. Reševalci so takoj prišli in našli tam ležečega ranjenika, ki je imel resne poškodbe na glavi. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Ponesrečenec je 24letni delavec Ludvik Rode, doma Pod Ježami 14 Rode je hotel posnemati predzreže, ki skačajo kar med vožnjo s tramvaja, pa se mu je to ponesrečilo.

1. **Stavbno gradivo je kradel.** Majster Matija Kokotec, ki je uslužben v pivovarni Union, gradi v Šiški svoj lasten dom. Te dni je opazil, da mu je nekdo izmaknil iz skladišča pet vreč cementa in nekaj žice. Tatvino je prijavil policiji, ki je kmalu izsledila tat. V bližini namreč gradi neki delavec tudi svojo hišico, ker mu pa seveda manjka drabišča za gradivo, ga je ponoči zmaknil z drugih stavb in tako je tudi Kokotcu ukradel cement, ki ga je akrlil v klet. Pri tem delavcu so našli tudi več drugega gradiva, med tem 80 plošč za oblogo štedilnika, za katere delavec tudi ne

more povedati, kje jih je izmaknil. Tatinekega delavca so zaprli in izročili sodišču.

1. **Prijet avtomobilski tat.** Policiji se je poerečilo prijati nekakega tatar, ki sicer ni kradel avtomobilov, pač pa manjše dragocene predmete, ki so bili v avtomobilih. Lastniki avtomobilov so se pritoževali, da jim izginja z avtomobilov vse, kar se da odnesti, tako fotografski aparati, očeje in podobno. Te dni je prišel v mestno zastavljalnico mlajši možki, ki je hotel zastaviti dragocen fotografski aparat. Uradniku se je to zdelo sumljivo in je fanta izročil policiji. Policija je napravila preiskavo, fant je 21letni trgovec pomočnik Mirko R., doma iz mariborske okolice. Po krajšem tazenju je priznal, da je fotografski aparat zmaknil z avtomobila industrijske Hieronima Demšarja, ko je ta stal pred Kavčičevo gostilno v Šiški. Ukradel je s tega avtomobila tudi očejo, kovčec s čevlji in ribiška palico. Nato je pobegnil proti St. Vidu, kjer je prenočil pod nekim kozolcem. Priznal je dalje, da je vlomil nedavno v avto inž. Josipa Dedeka, ko je ta stal pred Kazino. Izmaknil je tlakomer, nekaj orodja in prometno knjižico. Dalje je priznal, da je bil on tisti, ki je za časa velesojma kradel z avtomobilov pred velesojmom. V njegovem ekvivalenci pod kozolcem v St. Vidu je policija našla večina ukradenega blaga. Tat je policija izročila sodišču.

Gledališče

Drama. Sreda, 19. oktobra: Potopljeni svet. Red B. — Četrtek, 20. oktobra: Car Fjodor. Red A. — Petek, 21. oktobra: zaprto. (Generalka) — Sobota, 22. oktobra: Trideset sekund ljubezni. Premiera. Premiere abanma. — Nedelja, 23. oktobra, ob 15: Veriga. Izven. Znižane cene. Ob 20: Zene na Niskavuriju. Izven.

Opera. Sreda, 19. oktobra: Boris Godunov. Red Sreda. — Četrtek, 20. oktobra: Kapljice za ljubezen. Gostovanje tenorista Christy Solarija. Red Četrtek. — Petek, 21. zaprto. — Sobota, 22. oktobra: Na sinjem Jadranu. Red B. — Nedelja, 23. oktobra: Gofica Marica. Izven. Znižane cene.

Prireditve in zabave

Slavni violinski virtuozi Zlatko Balokovič bo koncertiral v Ljubljani v ponedeljek, dne 24. t. m. ob 20, v veliki Filharmonični dvorani. Na sporedu bo imel naslednja dela: Vivaldi-Respighi: Sonata d-dur; Milojevič: Sonata h-mol op. 36. Po odmoru Chausson: Poem; Granados-Siegl: Pesem slavca; de Falla: Španski ples; Debussy: Minstreli in Lhotka: Hrvatska rapsodija - Zetelacka. Na klavirju spremlja umetnika njegov stalni

Mariborske novice

Volivnim upravičencem in somišljenikom JRZ v Mariboru

Termin za vlaganje reklamacij za volilce v narodno skupščino gre h kraju. Kdor ni vpisan, a ima volilno pravico, pa se te dni ne bi vrek-lamiral, ne bo imel pravice voliti dne 11. dec. Nobeno poznejše zabavljanje ali jadikovanje, zakaj ni bil vpisan, ne bo nič pomagalo, glas je izgubljen. Tajništvo in organizacija JRZ za mesto Maribor je po zaupnikih prekontroliralo vse volivne imenike ter vrek-lamiralo vse naše ljudi, ki niso bili vpisani, četudi imajo vse pogoje. Morda pa še vseh niti nismo našli, ki niso vpisani. Pravčasno opozarjamo vse naše ljudi, da se naj takoj vsak sam prepriča, ali je vpisan v volivni imenik. Volivni imeniki so na razpolago na magistratu v konskripcijskem uradu med uradnimi urami do 25. oktobra, ali pa v mestnem tajništvu Jugoslovanske Radikalne Zajednice, Loška ul. 10 (hiša podžupana Zebota), od 8—12 in 3—5 vsak dan razen nedelje. Ob nedeljah pa od 8—12 dop. Naj se nihče ne zanaša, da je že vpisan! Imamo primere, da so pomotoma izpušeni taki volivni upravičenci, ki so že leta in leta v Mariboru, pa se niso dovolj brigali za vpis. Opozarjamo vse tiste, ki so izpolnili pred kratkim 21. leto starosti, potem take, ki so se vrtnili nedavno iz vojaške službe, ali take, ki so se pred enim letom preselili in se stalno naselili v Mariboru ali pa so bili kot državni uradniki ali uslužbenci premešeni pred kratkim v naše mesto. Kratkotamo, vsak zaveden naš prištan naj se pobriga za sebe in svoje prijatelje, ali so vpisani in pravilno vpisani. Po 25. oktobru bo vsake kreganje ali jeza zaman! Zategadelj vas sedaj resno in pravčasno opozarjamo, da pridete takoj pogledat imenik. Za primer, da niste vpisani, pripravite sigurno sledeče dokumente: 1. policijsko potrdilo, da bivate najmanj eno leto na področju mestne občine mariborske in da ste prijavljeni na policiji; 2. domovnico ali kak sličen dokument, s katerim morete dokazati, da ste jugoslovanski državljan; 3. krstni list, s katerim morate dokazati, da ste bili na dan razpisa volitev stari najmanj 21 let; 4. če ste državni uslužbenec, dekret o nastavitvi, oziroma premostitvi v Maribor. — Ti dokumenti so brezpogojno potrebni za reklamacijo. Iz vsake hiše naj nekdo naših zaupnikov pregleda volivne imenike na magistratu ali v tajništvu JRZ, Loška ulica 10. Naj gre to navodilo od moža do moža še te dni, da ne bo prepozno in da se noben somišljenik ne bo mogel izgovarjati, da ni bil opozorjen! — Za okoliške volivce v Studenicih, Koškah, Pohorju, Radvanju pa veljajo volivni imeniki v tamošnjih občinskih uradih, in naj se tam izvršijo reklamacije. — Tajništvo JRZ za mesto Maribor in predsedstvo mestne organizacije JRZ: Fr. Zebot, predsednik.

★
m Povratek škofa dr. Tomažiča iz Rima. Včeraj popoldne se je vrnil iz Rima lavantinski vladika dr. Ivan Tomažič. V Rimu se je mudil pri sv. očetu, kjer mu je poročal o cerkvenih verskih zadevah svoje škofije.

m Iz carinske službe. Včeraj je prevzel posle na tukajšnji glavni carinarnici nov upravnik g. Djordje Vičić, višji finančni tajnik, ki je do sedaj služboval v Belgradu.

m Pričetek dela na novi carinarnici. Včeraj se je vršila v Mariboru komisijaska predaja stavbišča za novo carinarnico gradbenemu podjetniku Gabrijeleču iz Ljubljane. V komisiji so bili šef oddelka za carinska dela inž. Otahal od kr. banske uprave, vodja gradbenega urada Baram, projektant nove carinarnice inž. Vičić in upravnik carinarnice Djordje Vičić. Grad-bena dela se bodo pričela še ta teden, in sicer pričnejo podirati stara skladišča.

m Zatemnitev Maribora. V noči od 24. na 25. oktobra b. v Mariboru vaja z zatemnitvijo mesta. Zatemnitev bo trajala vso noč ter se bo pričela ob 19 zvečer.

m Obisk v muzeju. Maribor je obiskal dekan filozofske fakultete baron dr. Bolko Eichthofen iz

epremljevalec Norvežan N. Sluszy. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice na Kongreenem trgu.

Skladatelj Lucijan Marija Škerjanc je napisal za 20letnico osvobodjenja novo delo za soli, zbor in orkester na podlagi dveh Gradnikovih sonetov. Delo je najnovejšega datuma in po obsegu skoraj največje delo naše glasbene literature. To delo bo izvajal pevski zbor Gl. Matice ljubljanske s sodelovanjem solistov in orkestra Ljubljanske Filharmonije v ponedeljek, dne 7. novembra zvečer v proslavo 20letnice našega osvobodjenja. Podrobnosti o vsem, predvsem pa o delu samem, slede. Krstna izvedba tega dela bo obenem slavnostni koncert v proslavo znamenitega dogodka naše zgodovine. Koncert bo vodil ravnatelj Polič.

Predavanja

Ljubljanska sadjarska in vrtnarska podružnica začne v sredo, dne 19. t. m. ob 19 (7) zvečer letošnja predavanja iz sadjarske in vrtnarske stroke z uvodnim predavanjem g. nadzornika Štreklja Josipa o »Sadnem drevu na naših vrtovih«. Predavanja bodo letos v kemični dvorani na I. drž. realni gimnaziji (realni) v Vegovi ulici; dohod čez dvorišče, druga vrata (v južno zahodnem traktu). Člani in gostje vabljeni.

Sestanki

Upravni odbor Prirodoslovnega društva naj-vljudneje vabi člane, da se udeležijo izrednega občnega zbora, ki bo v petek, dne 21. t. m. v balkonski dvorani univerze ob tri četrti na 8. Edina točka dnevnega reda: Sprememba pravil.

Šmarnogorsko okrožje ima drevo ob 8 sejo v samostanski dvorani Sp. Šiška.

Prosvetno društvo Trnovo vabi vse člane društva in odsekov, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora drevo ob 8 v društveni dvorani s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odbora. 3. Poročila odsekov. 4. Poročila nadzorstva. 5. Volitve odbora, nadzorstva in razsodišča. 6. Predlogi. 7. Slučajnosti. Po občnem zboru bo imel župnik g. Janko Cegnar kratko uvodno predavanje v novo sezono 1938-39. — Odbor.

Akademskaja kongregacija pri oo. jezuitih ima deva ob 8 svoj prvi redni sestanek. Vsi člani, posebno še novinci, iskreno vabljeni!

Dekliški krožek pri sv. Jakubu v Ljubljani Drevo ob 8 imamo sestanek. Predaval bo g. dr. Fajdiga o nalogi žene pri vzgoji novega človeka. Udeležba obvezna za vse članice! Bog živi!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Königsberga v Nemčiji. Je učenjak evropskega slovesa ter sedaj proučuje ilirsko kulturo. V Mariboru si je pod vodstvom prof. Baša ogledal to-zadnevne zbirke v muzeju. Novi muzejski prostori so g. profesorja naravnost navdušili se je o tej mariborski pridobitvi zelo laskavo izrazil.

m Popis pripadnikov muslimanske vere. Vsi v Mariboru stanujoče muslimani se morajo do 1. novembra t. l. javiti osebno ali pisмено v popisovalnem oddelku mestnega poglavarstva na Slom-skovem trgu 6-1. Popis vseh pripadnikov muslimanske vere v dravski banovini potrebuje glavni imanat v Zagrebu.

m Kongregacija za gospode ima jutri ob 4 po-poldne sestanek.

m Vse v Mariboru stanujoče rezervne oficirje in upokojene častnike obvešča mestno poglavar-stvo, da se vrši zadnje obvezno predavanje v pro-storih Ljudske univerze na Slomškovem trgu drevi, 19. oktobra, ob 20.

m Dekliški krožek Stolnega prosvetnega dru-štva Maribor I. ima danes, v sredo, ob pol 7 zvečer sestanek v dvorani Aleksandrove ceste 6. Vabljeni tudi nove članice.

m Prva letošnja glasbena predstava v mari-borskem gledališču bo v soboto 22. t. m. Uprizori se privlačno klasično delo znanega skladatelja Suppeja »Boccaccio«. Prvič se predstavi pri tej predstavi v naslovni vlogi novi gledališki tenor, bivši član zagrebške opere Anatol Mameševski.

m Prosvetno društvo v Hočah priredi v ne-deljo 23. t. m. ob 3 in pol 8 zvečer v Slomškovem domu nad vse zabavno veselilno »Stric v topli-cah. Igra domači tamburaški zbor.

m Vse, ki imajo pravico prejeti albansko spo-menico, poziva mestno poglavarstvo, da se nemu-doma javijo na mestnem vojaškem uradu, Slom-škov trg 11, soba 3a, in sicer najkasneje do 20. novembra 1938.

m Poštniškem domu kraljice Marije na Po-horju so darovali v spomin Marije Maistrove Olga in Zdenka Mankoč 200 din, knez in Modie v Ljubljani 300 din ter gospa Dečkova iz Celja 100.

m Tudi v Mariboru preiskujejo delovanje tom-bolskih strokovnjakov. Veliko pozornost je vzbu-dila v Mariboru aretacija mladega Ivana Rotmana iz Studence, ker je skušal v Kranju s ponare-jenim listkom prigrlojufati si glavno darilo na ga-eljski tomboli — nov avtomobil. Rotman je v Ma-riboru znan, ker se je svojetasno živahno udele-žstvoval v socialističnih športnih organizacijah, po-tem pa je bil obsojen zaradi spretnih goljufij na 6 mesecev strogega zapora. Sam je namreč usta-novil neko mladinsko založbo ter se je pooblastil za zbiranje prostovoljnih prispevkov za izdajanje mladinskega časopisa. Z nabiralo polo je potoval po Sloveniji ter je v nekaj mesecih spravil skupaj kakšnih 20.000 din, ki jih je seveda sam zapravil. Ker pa je še njegov svak Ivan Gerželj iz Studen-cev prišel na podobno misel ter je začel tudi na svojo roko zbirati prispevke, so jima prišli na sled. Rotman bi moral že sedeti, pa so ga orožniki zaman iskali v Studenici. Potoval je sedaj po ombolah ter na vsaki »zadele glavne dobitke. Sedaj preiskujejo njegovo srečo tudi na maribor-skih tombolah. Njegov svak Gerželj je na tomboli Rdečega križa zadel avtomobil, Rotman pa pri tomboli Narodne odbrane 3000 din. Pri tomboli Jadranske straže se mu je poskus ponesrečil ter ni dobil avtomobila, ker so imeli še k sreči kopijo originalne karte. V Murski Soboti je nato odnesel 3000 din. v Rušah pa mu je tudi izpodletelo. Pač pa je zadel neke v Savinjski dolini 3 jurje. V Kranju ga je končno dohitela neizbežna usoda.

m Zopet sliavka v mestni klavnici. Dne 15. t. m. je bila v mestni klavnici ugotovljena na transportu bikov iz Sv. Ivana Zabno na Hrvat-skem sliavka in parkljarja. Zaradi tega je mest-no poglavarstvo odredilo zaporo mestne klavnice, ki se smatra kot okužen prostor, ostalo mestno področje pa kot ogroženo ozemlje. Zaradi tega je prepovedan v mestu vsak promet s parkljarji, prav tako trgovina z živino, hlevi se stavijo pod zaporo, psi ne smejo letati po ulicah, kokoši mo-rajo biti zaprte po dvoriščih, žvinski in svinjski ter seneni sejmi ostanjejo do nadaljnjega ukinjeni, dostop goveje živine z vprega je v mesto prepo-

vedan ter se puste v mesto samo oni parkljarji, ki se bodo v klavnici takoj zaklali. Speharjem je dostop v klavnico do nadaljnjega prepovedan.

m Nesrečna smrt. V Sp. Koreni so našli pod strmim bregom mrtvega 75letnega dninarja Ja-neza Šarugo. Padel je z ozke poti, ki pelje po bregu iz Žikarcev proti njegovemu domu. Škrajša so mislili, da se je starček ubil zaradi padea, potem pa se je ugotovilo, da ga je zadela na poti smrtna kap. Precej je pil v gostilni v Žikarah ter se je vinjen napolil proti domu. Med potjo pa se je sesedel zadet od kapi ter se strkljal po strmini v jarek.

m Z mesta v Dravo. Sredi dravskega mostu se je včeraj popoldne odigral razburljiv prizor. V času, ko je šlo več eto ljudi čez most, je bil med njimi tudi starejši možki, boljše oblečen ter se je v sredini mostu ustavil ob ograji ter zrl v reko. Naenkrat pa je slekel suknjo, se zavihtel čez ograjo in skočil v Dravo. Valovi so se zgrnili nad njim ter se ni več prikazal na površje. Reka ga je odnesla ter bo njegovo truplo naplavila kje proti Ptujju. V trenutku, ko je mož prezal čez ograjo, se je peljal mimo njega na kolesu strojni ključavničar Josip Gril iz Radizela. Ko je videl, da se namerava vreči v Dravo, je planil s kolesa ter skočil proti možu, vendar je bil za hip pre-pozen. Samomorilec se mu je izmuznil iz rok ter strmoglavil v globino. V suknji so našli samomorilčeve listine ter so iz njih dognali, da si je polskal nesrečno smrt v hladni reki 54letni upo-kojeni policijski nadstrážnik Leon Kosmač. Kaj je gnalo moža v smrt, ni znano.

Gledališče

Sreda, 19. oktobra: Zaprto. Četrtek, 20. oktobra ob 20: »Pokojnik«. Red A.

Celje

c V Celju bo okrog 6000 volivnih upraviče-cev. V volivnih imenikih mesta Celja je do sedaj vpisanih 5328 volivnih upravičencev. Zadnje dni pa se v velikem številu prijavljajo reklamacije in bo pri prihodnjih volitvah v Celju okrog 6000 volivnih upravičencev. V Celju bo osem volišč. Volivni upravičenci bodo imeli določeno volišče po abecednem redu. Tako bo za volivne upravičence s začetnico K posebno volišče. Reklamacije se sprejemajo do 25. oktobra pri tajništvu JRZ v Prešernovi ulici in pri mestnem tajništvu na ob-čini.

c Divizijski general g. Vladimir Belič iz Bel-grada v Celju. Ljudsko vseučilišče bo priredilo v četrtek ob 8 zvečer otvoritveno predavanje v veliki dvorani Narodnega doma. Na sporedu je predavanje divizijskega generala v p. g. Beliča Vladimira iz Belgrada, ki bo govoril o temi »Ju-goslovani po svetovni vojni«.

c Drevo ob pol 8 bo v Orlovskem domu se-stanek apologetičnega krožka. Vabljeni dekleta! c Redni sestanek Fantovskega odseka bo drevo ob 8 v Orlovskem domu. Vabljeni!

c Proslava 70letnice obstoja organizacije Zve-ze grafičnih delavcev Jugoslavije v Ljubljani bo tudi v Celju v nedeljo, 30. oktobra t. l., ob 4 popoldne v mali dvorani Celjskega doma. Prirediti bodo koncert pevske in orkestralne Grafike iz Ljubljane. V nedeljo, 6. novembra, ob 9 dopoldne pa bo tudi tam slavnostno zborovanje.

c O grobiščih padlih vojakov v Celju. Kakor vsako leto, tako tudi letos mestna občina čisti grobišča padlih vojakov pri mestnem pokopališču za Hribom sv. Jožefa. Delavci osnažijo vsako po-samezno grobišče. Vseh grobišč je približno 1500. Za praznik Vseh svetnikov bo mestna občina ku-pila vence in sveče ter okrasila vse grobove. Let-no vzdrževanje grobišč velja mestna občina 10.000 dinarjev. Škoda, da niso grobišča splanirana, kar bi bilo mnogo lepše. Tako imajo n. pr. v Vara-ždinu krasno urejeno pokopališče, ki je posejano z belo deteljo, za vsakega padlega vojaka pa je postavljeno znamenje. To bi se dalo izvesti tudi v Celju. Lepše bi bilo in cenejše. Zakon sicer tega ne dovoljuje, vendar bi se dalo kakor v Varaždinu tudi v Celju to izvesti.

Naznanilo

Členjenemu občinstvu vljudno naznanjava, da sva otvorila specerijsko trgovino v preurejenem lokalu v Prešernovi ul. 8, Celje, poleg prekajevalnice Junger.

Priporočata se
ROMIH IN KRAMER

c Avtomobilski karambol na Krekovi cesti. Včeraj ob 10 dopoldne se je pripetila na Krekovi cesti huda avtomobilska nesreča, katere žrtev je postal 26letni starinar Kreh Matija iz Šostanja. Kreh se je pripeljal s svojim kolesom po državni cesti iz Petrovč v Celje po opravkih. Pri vojaškem skladišču nasproti Glazije je privozil po cesti iz Celja avtomobil s tovarnarjem čevljev Štefotom Antonom iz Kranja. Kreh, ki je prejel vozil po desni strani ceste, je v trenutku, ko se je približal osebnim avtomobil, krenil s kolesom na levo. Kolo avtomobila je sunilo kolesarja v cestni jarek. Kreh je pri padcu dobil v obliki dvodinarskega novca veliko rano na stegnu ter težje poškodbe na desnem kolenu. Sprednje kolo je bilo popolno-ma zdrobljeno. Krehu so prepeljali z reševalnim avtomobilom v celjsko bolnišnico. Pri karambolu je bil razbit na avtomobilu levi reflektor. Avto-mobilista ne zadene nobena krivda.

c Oproščena. Pred okrožnim sodiščem v Celju je bila včeraj razprava proti 56letni postrežnici Špišič Jeri iz Zagreba, lastnici hiše v Zabukovju pri Sevnici. Špišič je bila obtožena, da je 14. ju-lija zažgala svojo hišo, da bi tako dobila 10.000 dinarjev zavarovalnine. Razprava je bila zelo za-nimiva. Pred sodišče sta prišla Jera in njen mož, ki je že več let ločen od svoje žene. Pri razpravi je prišlo do medsebojnih očitaj in vse je kazalo, da bo nazadnje obtožen Jerin možek, ki je prijavil svojo ženo kot požigalko hiše. Sodišče je Jero oprostil.

c Gradnja nove hiše na Krekovi cesti. Avto-mehanik g. Haselbach je kupil od g. Rakuscha parcelo od Sušnice do pešpoti blizu vojaškega skladišča za gimnazijo. Tu bo zgradil veliko mo-derno delavnico. Dela so se že pričela. Hišo gradi stavbenik g. Gologranc.

Novo mesto

Primarij dr. Milan Ž. Červinka
se je vrnil in zopet redno ordinira.

Zagorje

Tombola Prosvetnega društva bo nepreklicno v nedeljo, dne 23. t. m., in sicer ob vsakem vre-menu! Dobitki bodo dopoldne razstavljeni v dvo-rani Zadravkega doma. Vabimo k ogledu!

Trboveljski slavski so priredili koncert tudi v Zagorju. Pričakovanju poslušalstva, ki je bilo zelo številno, so v polni meri ustregli!

V Zagorju smo dobili zopet slaščičarno. Last-nik ima svoj lokal v hiši mesarja Koširja.

Gradnja novih železnic

Od leta 1935. pa do danes so bile zgrajene v naši državi naslednje železniške proge:

	dalžina	gradb. stroški
Veles—Prilep	85 km	233.4 milij. din
Priština—Peč	82 "	163.2 "
Belgrad—Pančevo	21 "	97.8 "
Koprivnica—Varaždin	42 "	49.0 "
Bileče—Nikšić	71 "	90.0 "

Od teh prog so prve tri začeli graditi že prej, med njimi n. pr. progo Veles—Prilep in Priština—Peč že leta 1932., zadnji dve progi pa so začeli graditi leta 1935. iz znanega i milijardnega posojila za javna dela. Skupni gradbeni stroški za vse te proge, katerih dolžina meri 301 km, so znašali 633.4 milij. din, od tega na osnovi programa iz leta 1935. 113 km za 139 milij. din.

Trenutno se grade naslednje železniške proge:

	dalž.	stroški	kda bo končana
Kuršumlija—Priština	68 km	190.0 milij.	okt. 1940
Bihać—Knin	112 "	400.0 "	okt. 1941
St. Janž—Sevnica	12 "	48.5 "	dec. 1938
Požarevac—Kučevo	62 "	205.0 "	apr. 1939
Ustiprača—Foča	42 "	107.0 "	jul. 1939

Gradi se torej trenutno 1296 km novih železniških prog za skupno vsoto 950 milij. din. Prva

od teh prog bo gotova že letos v decembru. Od teh prog smo začeli graditi že leta 1932. proge Kuršumlija—Priština, Bihać—Knin in Požarevac—Kučevo, le progi St. Janž—Sevnica in Ustiprača—Foča se gradita šele od leta 1935. v okviru že omenjenega i milijardnega kredita za javna dela.

Tudi iz novega i milijardnega posojila za javna dela in državno obrambo bo veliko denarja porabljenega za gradbo železnic. V ta namen je določenih 1500 milij. din, ki se bodo porabili za gradbo naslednjih prog:

	dalž.	stroški	kda bo končana
Čačak—Banjaluka	388 km	1.100 milij.	jul. 1944
Krakov—Vrbovsko	47 "	140 "	dec. 1940
Karlovac—Bihać	102 "	260 "	maj 1943

Ta program obsega torej zgradbo treh prog v dolžini 537 km za poldrugo milijardo dinarjev.

Če izračunamo, koliko odpade od gradbenih stroškov na vsako leto, vidimo, da bodo železniške investicije zahtevale že v letu 1939. okoli 328 milijonov din, leta 1940. tudi toliko, nadalje v letu 1941. 258, 1942. 258, 1943. 229 in 1944. okoli 100 milijonov din.

To so velike vsote, ki bodo zelo poživile našo investicijsko delavnost obenem v zvezi z velikimi cestnimi, melioracijskimi in hidrotehničnimi deli. Za otvoritev novih mejnih prehodov, gre za 4 nove postaje: Helemba, Kalonda, Siatoroš in Sahy. V prometu z Romunijo so vsi prehodi prosti.

Promet po Donavi je otežen, ker je češko-slovaška donavska plovna družba ustavila ves promet, druge države pa zelo omejuje.

Hranilne vloge v svetu

Francoski list «Le Temps» prinaša v ponedeljkovi številki zanimive podatke o višini hranilnih vlog v posameznih državah v svetu. Upoštevane so samo hranilne vloge v hranilnicah in poštini hranilnicah, dočim statistika ne vsebuje podatkov za banke in kreditne zadruge ter druge hranilne zavode kot n. pr. stavbne hranilnice v Angliji. Višina vlog je preračunana v švicarske frankle ter je znašala na koncu leta 1936 in 1937 v milij. francoskih frankov:

	1936	1937
USA	331.979	335.611
Nemčija	169.776	186.845
Anglija	124.329	132.052
Italija	60.806	66.184
Francija	61.616	64.010
Švedska	29.675	30.873
Holandija	15.921	17.710
Danska	14.370	14.375
Norveška	13.849	13.901
Belgija	11.455	12.487
Avstrija	10.507	10.915

Z manjšimi zneski pridejo v poštev še naslednje države (v milij. frankov, v oklepajih številke za 1936): Poljska 8.461 (7.274), Finska 5.793 (4.071), Bolgarija samo Poštna hranilnica 1.042 (917), Grčija samo Poštna hranilnica 911 (789), Luksemburg: Hranilnica velike kneževine 669 (654) in Romunija: Nacionalna hranilna blagajna 821 (573).

Sestanek jugoslovanske-belgijskega mešanega odbora. Konec septembra je imela biti prva seja nova ustanovljenega jugoslovanske-belgijskega mešanega odbora. Toda tedaj seje ni bilo. Sedaj pa poročajo iz Beograda, da bo seja tega odbora v prvi polovici prihodnjega meseca v Beogradu.

Turistična marka 1450 din. Narodna banka je obvestila vse denarne zavode, da se od 1. oktobra dalje računa nemška turistična marka po 1450 dinarjev.

Vprašanje bencinske mešanice. Dodatno k našim poročilom o ceni bencinske mešanice ugotavljamo, da cene bencinske mešanice niso odvisne od uvoznikov in trgovcev, ampak jih ureja odbor za kontroliranje in urejanje cen mešanice bencina z alkoholom. Sklepe tega odbora mora potrditi minister financ. Tako je bila zadnja prodajna cena mešanice določena dne 8. julija na 525 din v vseh večjih mestih države in tudi v Ljubljani. Drugo vprašanje pa je razmerje trgovcev in uvoznikov bencina, od katerega pa cena mešanice ni odvisna, ker jo ima pač urejati samo odbor za kontroliranje in urejanje cen mešanice bencina z alkoholom.

Nov gospodarski list. V Beogradu je začel izhajati (dvakrat mesečno) list: Gospodarske študije v izdaji in uredništvu g. Miodraga A. Radosavljevića. Prva številka (za 18. oktober) vsebuje prispevek g. Gjoke Curčina kot odgovor na anketno o programu za izgraditev našega gospodarstva, nadalje članke o češkoslovaški, belgijski komunalni banki, naših javnih in zasebnih bankah in o novi tvornici »Zorke« v Sabcu. List stane letno 200 din, uredništvo in pravica v Beogradu, Lomina 24.

Borza

Dne 18. oktobra 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Beogradu na 237.20—238.80.

Nemški čeki so se danes okrepili v Ljubljani na 13.80—14.00, v Zagrebu na 13.7750—13.9750, v Beogradu na 13.7750—13.9750. Nadalje so beležili v Zagrebu za konec oktobra 13.77—13.97, za sredo novembra 13.80 denar.

Grški boni so nadalje narasli v Zagrebu in Beogradu na 36.65—37.35.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 3.478.773 dinarjev, v Beogradu 4.000.000 din. V efektih je bilo v Beogradu prometa 1.190.000 din.

Ljubljana — Težaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2393.65—2408.25
Berlin 100 mark	1759.22—1773.10
Bruselj 100 belg.	743.70—748.76
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	208.36—210.41
Newyork 100 dolarjev	4366.00—4402.32
Pariz 100 frankov	116.47—117.91
Praga 100 kron	151.43—152.54
Trst 100 lir	230.45—233.53

Curih. Beograd 10, Pariz 11.73, London 20.965, Newyork 440.625, Bruselj 74.60, Milan 23.20, Amsterdam 240, Berlin 176.625, Stockholm 108, Oslo 105.35, Kopenhagen 93.60, Praga 15.20, Varšava 82.75, Budimpešta 87.50, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.26, Buenos Aires 110.25.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 98.25—99.25, agrarni 59—61, vojna škoda promptna 469—471, begliške obveznice 90—92, dalm. agrarni 88—89.25, 8% Blerovo posojilo 98

do 100, 7% Blerovo posojilo 91.50—93, 7% posojilo Drž. hip. banke 98—100, 7% stab. posojilo 96.25 denar. Delnice: Narodna banka 7300 do 7400, Trboveljska 190 blago.

Zagreb: Drž. pap.: 7% inv. pos. 96.50 bl., agrarni 60 bl., vojna škoda promptna 468—470 (474.75), begl. obv. 89 bl., dalm. agrarni 89 bl., 4% sev. agrarni 59 bl., 8% Bler. pos. 99 bl., 7% Bler. pos. 91.50 bl. — Delnice: Priv. agr. banka 225 bl., Trboveljska 180—185, Narodna šumska 20 bl., Gutmann 50—60, Osješka livarna 160 den., Jadranska plovba 350 den.

Belgrad: Drž. pap.: 7% inv. pos. 99 bl., vojna škoda promptna 469—470 (471.50, 470), begl. obv. 89.25—89.75 (89.75, 89.50), dalm. agrarni 88.50 do 89.25 (89), 8% Bler. pos. 98—99, 7% Bler. pos. 91.25—92.25, 7% pos. DHB 101 den. — Delnice: Priv. agr. banka 222—225.

Žitni trg

Novi Sad. Vse nesprem. Promet srednji.

Sombor. Pšenica srem., slav. 149—151; ostalo Prizadove cene. — Oves bač., srem., slav. 135 do 137.50. — Rž bač. 140—142. Ječmen bač. in srem. 63—64 kg 148—150. — Koruza bač., srem. 125 do 127.5 (89), 8% Bler. pos. 98—99, 7% Bler. pos. 91.25—92.25, 7% pos. DHB 101 den. — Tendence nespremenjena. Promet 56 vagonov.

Hmelj

Hmeljska trgovina v Zatecu. Zatec, 13. oktobra. Dne 9. in 10. so nemške čete zasedle večino žateškega hmeljskega okoliša in tudi sam Zatec. Po 10. oktobru je nastopilo znatno povpraševanje in so danes cene za žateški hmelj 950—1050 kron

za stari stot (50 kg). Za nemške pivovarne je bilo v Zatecu kupljenih nekaj sto stotov po ceni 125 mark za 50 kg (poročilo je posneto po »Saazer Hopfen- und Brauerzeitung«, ki prinaša na prvi strani sliko vodje Adolfa Hitlerja).

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Zivinski sejem v Kranju dne 17. oktobra. Po prestanku alinavke in parkljevke je bil v ponedeljek 17. t. m. zopet živinski sejem v Kranju. Dogon je bil precej slab. Na sejmu je bilo prignanih oz. pripeljanih: 18 volov, 16 krav, 3 teleta, 1 telica, 1 bik, 46 svinj in 50 prašičev. Prodanih je bilo 9 volov, 8 krav, 2 teleti, 1 telica, 1 bik, 39 svinj in 40 prašičev. Cene: voli I. 6.25, II. 5.75, III. 5; telice I. 6.25, II. 5.75, III. 5; krave I. 5.50, II. 5, III. 5; teleta I. 8, II. 7; prašiči šepharji 10, pršutarji 8—9.50 za 1 kg žive teže. Mladi pujski 7 do 8 tednov stari 140—250 din za komad. Goveje meso I. pred. del 10, zad. del 12, II. vrste pred. del 9, zadnji del 11, III. vrste pred. del 8, zad. del 10; svinjina 14—16, slanina suha 24—26, svinjska mast 19; čisti med 22—24; volna neopran 24—26, oprana 34—36; kože surove goveje 8—10, telečje 11, svinjske 4—8 din za 1 kg. Pšenica 190, ječmen 180, rž 180, oves 150, koruza 145, fižol 200—250, krompir 75, lucerna 1950, seno 75, slama 45, jabolka I. 600, II. 400, III. 250, češplje suhe I. 1200, II. 1100, III. 1000, moka pšenica 290—330, koruzna 250, ržena 300, ajdova 450, koruzni zdrob 275 din za 100 kg.

Zivinski sejem v St. Vidu pri Stični (okraj Litija) 10. oktobra: Cene: voli 5.50, teleta 7—8, krave plemenske 4, klavne 3, telice plemenske 4, klavne 5, biki 3.50—5 za 1 kg žive teže.

Sport

Po športnem svetu

JUGOSLOVANSKI PLAVALCI NA PRIHODNJI OLIMPIADI

Naš plavalni šport je v zadnjih dveh letih, zlasti pa letos, zelo napredoval, sicer ne toliko po kvantiteti kakor po kvaliteti, kajti postavljenih je bilo mnogo novih jugoslovanskih rekordov. Z ozirom na letošnje uspehe v našem plavalnem športu lahko upamo, da bomo na prihodnji olimpiadi dobro odrezali v najtežji borbi z drugimi narodi, če bomo le leto 1939 pravilno izrabili. Vsekakor mora biti naloga naše vrhovne plavalne instance, da se primerno zavzame za vse one plavalce in plavalke, ki so v letošnji sezoni dosegli tako lepe rezultate, da začno takoj z rednim treningom, in to tudi preko zime. Prihodnje leto pa bi potrebovali več težjih tekem z dobrimi inozemskimi ekipami. Spodnje tabele nam pokažejo na prve mmostu državne rekorde, odnosno rekorderje, nato pa sledijo rezultati naših plavalcev in plavalk v zadnji sezoni.

PLAVALCI

50 m prosto:

Rekord L. Štakula — Jug (1926)	26,1
Defilipis (Victoria)	27,1
Curtini (Victoria)	27,6

100 m prosto:

Rekord: Vilfan (1936)	1.00,2
Vilfan (Ilirija)	1.00,6
L. Štakula (Jug)	1.01,1
Zižek (Jug)	1.01,2

200 m prosto:

Rekord: Vilfan (1936)	2.21,0
Defilipis (Victoria)	2.16,4
Zižek (Jug)	2.17,5
Potočnjak (Victoria)	2.21,1
Cer (Ilirija)	2.24,3
Strucelj (Victoria)	2.24,5

400 m prosto:

Rekord: Defilipis (1936)	5.24,1
Zižek (Jug)	5.45,4
Defilipis (Victoria)	5.06,1
Balla (Vojvodina)	5.16,3

1500 m prosto:

Rekord: Mihalek (1936)	22.29,5
Zižek (Jug)	19.48,9
Baica (Jug)	21.05,7
Balla (Vojvodina)	21.08,4

4×50 m prosto:

Rekord: Jadran (1931)	1.55,6
Jug	1.54,6
Victoria	1.57,4
Ilirija	1.58,3

4×200 m prosto:

Rek.: Repr. Jugoslav. (1936)	9.39,2
Reprezentanca Jugoslavije	9.29,9
Victoria	9.35,2
Jug	9.46,0
Ilirija	10.09,8

100 m prsno:

Rekord: Cerer (1937)	1.16,4
Cerer (Ilirija)	1.12,9
Bijelič (Sever)	1.16,0
Polič (Victoria)	1.17,0

200 m prsno:

Rekord: Cerer (1936)	2.55,3
Cerer (Ilirija)	2.46,4
Grkinič (Victoria)	2.56,0
Bijelič (Sever)	2.59,3

100 m hrbtno:

Rekord: Vilfan (1936)	1.11,4
Ciganovič (Jug)	1.11,2
inž. Marčeta (Victoria)	1.13,8
Marčič (Jug)	1.16,0

3×100 m mešano:

Rekord: Ilirija (1933)	3.36,8
Reprezentanca Jugoslavije	3.29,6
Jug	3.34,0
Ilirija	3.37,8

PLAVALKE

50 m prosto:

Rekord v začetku Lampret	33,3
Krmpotič (Victoria)	32,3
Smolik (Victoria)	38,4
D. Finz (Ilirija)	34,0
Boršič (Victoria)	34,1
Radmanovič (Victoria)	34,4

100 m prosto:

Rekord Beara (1937)	1.15,6
Beara (Jadran)	1.14,4
Smolik (Victoria)	1.15,1
Krmpotič (Victoria)	1.15,3

400 m prosto:

Rekord Lampert (1932)	6.22,0
Beara (Jadran)	5.54,3
Smolik (Victoria)	6.01,4

4x50 m prosto:

Rekord Repr. Jugoslav. (1935)	2.20,4
Jadran	2.15,0
Victoria	2.19,3
Ilirija	2.25,0

4x100 m prosto:

Rekord Repr. Jugoslav. (1934)	5.41,1
Repr. Jugoslavije	5.09,7
Victoria	5.15,9
Ilirija	5.48,6

100 m prsno:

Rekord Vimer (1935)	1.32,6
Verner (Ilirija)	1.31,0
Martin (Ilirija)	1.32,2
Boršič (Victoria)	1.33,2
Orlič (Jug)	1.35,4

200 m prsno:

Rekord Prekuh (1931)	3.38,2
Verner (Ilirija)	3.22,2
Orlič (Jug)	3.23,8
Boršič (Victoria)	3.26,2

100 m hrbtno:

Rekord Vimer (1935)	1.31,2
Smolik (Victoria)	1.22,6
Beara (Jadran)	1.27,5
Bartulovič (Jug)	1.28,0
Finz (Ilirija)	1.29,0

3x100 m mešano:

Rekord Repr. Jugoslav. (1935)	4.30,9
Victoria	4.18,8
Reprezentanca Jugoslavije	4.19,2
Jug	4.27,4
Ilirija	4.32,2

Kopje 78.80 m

Finec Yujö Nikkanen je postavil nov svetovni rekord v metu kopja. Zalučal ga je 78.80 m daleč. Prejšnji rekord (77.87 m) je prekosil za cel meter.

Švicarski telovadci in olimpiada

V švicarskih telovadnih vrstah je bilo v zadnjem času precej govorjenja zaradi so- in nesodelovanja na prihodnji olimpiadi v Helsnki in to predvsem zaradi tega, ker imajo oni isto leto svoj velik zlet, ki bi po mnenju nekaterih odličnih činiteljev zato občutno trpel zaradi udeležbe na olimpiadi. Govorili so celo, da bi svoj zvezni zlet zato prestavili na leto 1941. Glavna skupščina pa je zadnji nedeljo vse ugodno rešila. Zleta ne bodo preložili in tudi olimpiade se udeležijo. Za udeležbo na olimpiadi je govorilo več razlogov: Prvič bodo švicarji priredili leta 1942 svetovno telovadno prvenstvo in je potrebno njihovo sodelovanje na olimpiadi, če hočejo tedaj v svojo deželo privabiti čim več tekmovalcev, drugi jih pa vežejo prijateljske vezi s finskiimi telovadci in je zato dolžnost, da sodelujejo na olimpiadi, ki bo na njihovih tleh.

Amerika vabi Italijane.

Reprezentanco italijanskih amaterskih boksarjev, ki spada med najmočnejše v Evropi, je povabila Amerika na dvoboj. To zanimivo srečanje se bo odigralo sredi februarja 1939 v newyorškem Madison Square Gardenu.

Kakšen mora biti nogometni sodnik?

Prvi vozni listek na Mars

Muhasti Anglež je kupil listek za prvo raketno vožnjo na Mars

V Londonu živi čudaški Anglež, ki ima vedno najbolj čudne muhe v glavi. Sedaj, odkar se je zadnje čase začelo malo več govoriti, da vožnja z raketo na Mars ni nobena nemogućnost več si je vtpepel v glavo, da se hoče prvi s tisto prvo raketo peljati z zemlje na Mars. Da bi ga pa kdo ne prehitel, si je karto že kar vnaprej naročil ter jo tudi plačal.

Takole poročajo časopisi o tistem naročilu: V veliki Cookovi potovalni pisarni v Londonu je zabrel telefon. Bilo je ravno poldne in uradniki so imeli polne roke dela, ker je ob tistem času naval največji. Vsakovrstne vozne listke ljudje naročajo v tej pisarni. Eden naroča pravkar listek za velblodji pojezd skozi Sahara, drugi naroča sedež v nosilnici nekje v kakem indijskem mestu. Vsakdo ima kaj posebnega, kakor so posebnosti vsi Angleži, vsaj v naših očeh. Ko je torej zabrel tisto opoldne telefon, je ni bilo stvari, ki bi bila uradnika presenetila na telefonu. Ko pa je mož, ki je telefonsko klical, spregovoril: »Rad bi prvi vozni listek v raketni ladji na Mars!«, tedaj je uradniku skoraj padla slušalka iz rok: »Kaj ste znoreli, gospod?« je zaklical, pozabivši vso svojo dobro vzgojo.

»Nikakor nisem znorel, jaz sem I. L. Paddock,« se je ljubeznivo predstavil oni od druge strani. Ko je uradnik zaslišal to ime, si je bil takoj na jasnem, da gre za res. Paddock je takoj nakazal pisarni potrebno vozno, ki znaša nekako pol milijona dinarjev našega denarja. Paddock je namreč natančno izračunal, koliko kilometrov je od zemlje do Marsa. Potem pa je vzel v roke železniško tarifo ter je izračunal, koliko bi moral za tako pot v prvem razredu brzega vlaka plačati. Ta denar je torej odšel pisarni, a se obenem zavezal, da bo dodatno plačal še več, če bo takrat, kadar bo odletela prva raketa na Mars, tista družba zahtevala večjo vozno. Kajpada je bilo o tem takoj obveščeno tudi časopisje. In Paddock je časnikarjem takole dejal:

Dve letali trčili in zgoreli

Nad ameriškim letališčem Detroit sta letali dve letali. Kakih 100 metrov visoko pa sta letali trčili drgo ob drugo, obe padli na tla in zgoreli. Pri tej nesreči je zgorelo 5 ljudi, ki so se vozili v ponesrečenih dveh letalih.

Sto metrov visoko so švigali plameni

Ko so gorela bencinska in petrolejska skladišča družbe Standard Oil Company

Blizu ameriškega mesta Linden v državi New Jersey so velike petrolejske čistilnice velike petrolejske družbe Standard Oil Company, kjer je nagradnega ogromno petroleja, nafte in bencina. Ta velikanska skladišča pa so začela goreti ter je tako nastal velikanski požar, kakršnih v okolici Newyorka ni bilo že dolga desetletja. Stotine gasilcev je noč in dan gasilo, da so preprečili vsaj, da se ogenj ni še bolj razširil. Da bi pa bili ogenj pogasili, na to niti misliti ni bilo.

Goreti je začelo v velikanskem bencinskem tanku, ki je v njem več sto tisoč galon bencina. Ta tank je s strašno silo eksplodiral, nakar je razneslo plamene daleč na okoli. Zaradi tega so se začeli vžigati ter eksplodirati tudi drugi tanki zapored, tako da ni bilo moč govoriti o gasitju. Odražje je kar trepetalo ob požarnega sija in strašnih eksplozij. Vsa okolica daleč okrog je bila videti kakor eno samo morje ognja. Kar zapored je šlo v zrak sedem orjaških bencinskih tankov, med katerimi je največji imel v sebi en milijon galon čistega petroleja. Goreča nafta in bencin sta deževala daleč na okrog. Gornji del velikega tanka je odnesla eksplozija več ko 10 metrov daleč, na-

Plinske maske v vseh modnih barvah

Na Angleškem se sedaj na vse kripilje pripravljajo, da bi bili zavarovani zoper plinske napade iz zraka. Ne le, da delajo silo dobra plinska zavetišča, ampak tudi plinske maske za ljudi in živali izdelujejo na veliko. Sedaj se je plinskih mask polastila celo ženska moda. V nekem londonskem modnem listu je znana modna pisateljica zapisala tole poročilo: »Na Regentstreet pripravljajo sedaj plinske maske v vseh barvah, ki se bodo prilagale vsaki barvi damske obleke. To je narekovala dejanska potreba, ker so dame zelo povpraševale po takih plinskih maskah, ki bi jih lahko nosile pri oblekah te ali one barve.« Morda bi bilo res umestno, ko bi dama, ki ima take želje, v primeru sile in potrebe ostala sploh brez plinske maske.

»Čeprav se vam zdi nekaj nemogočega in utopičnega, da sem naročil in plačal prvi vozni listek za raketno vožnjo na Mars, morate pa vendarle pomisliti, da je dandanašnji svet tehnično že tako ogromno napredoval, da ne bo več dolgo trajalo, ko se bomo res v raketi mogli peljati na Mars. Jaz bom to prav gotovo še doživel. Če bi se pa zgodilo, česar pa ne verjamem, da bi tega ne doživel več, bo pač kateri izmed mojih dedičev vesel, ko se bo lahko poslužil voznega listka na Mars, ki sem ga bil jaz naročil. Povem vam odkrito, da od svojega življenja pričakujem tega: Pri vseh velikih iznajdbah tehnike hočem biti soudeležen, in sicer hočem biti pri tem prvi! Pred nekaj časa sem prvi naročil in plačal prvi vozni listek za podmorsko vožnjo na Severni tečaj. Upam, da tisti načrt še ni propadel. Tudi sicer sva jaz

in pa moj denar vedno pripravljena za vsakršen tak namen!«

Ne smemo pozabiti povedati, da je Cookova družba Paddocku res rezervirala vozni listek v raketi na Mars, kadar bo tista prva raketa odletela.

Vendar pa Paddock ni imel vedno tiste sreče, da bi bil prvi. Anglija se menda pripravljala, da bo drugo leto začela med Anglijo in Ameriko voziti prva potniška zračna ladja. Tudi tukaj je Paddock hotel biti prvi. Toda v svoje velikansko ogorčenje je mož izvedel, da je prvo karto za tisto vožnjo kupil že nekdo drugi, in sicer mr. Matthews. Prav po angleško je Paddock kletel, ko je to slišal. Kregal se je na potovalno pisarno, ki je njega, tako dobrega naročnika, pozabila obvestiti.

»Poljska zvezda« je bil imenovan novi stratosferni zrakoplov, ki sta z njim hotela v stratosfero poleteti poljska letalca kapitan Burzynski in dr. Jodko-Narkiewicz. Zrakoplov je bil pripravljen v dolini Hohlovka pri Zakopanah. Električna iskra pa je vnela zrakoplov, ki je eksplodiral ter je njegov vrhni del zgorel. Slika nam kaže zrakoplov prav tisti hip, ko je eksplodiral

Tat prebudil navidezno mrtvo

Iz Helsinkij poročajo tole zgodbo: 50 let stara bogata vdova v mestecu Tamerfors je te dni šla ob tamkajšnjem jezeru na sprehod. Po nesreči je padla v jezero, odkoder so jo sicer naglo potegnili na suho, vendar je niso mogli več obuditi. Zdravnik je ugotovil smrt, nakar so jo v njeni vili dali na mrtvaški oder.

Nočno stražo pri mrtvi gospodinjici je imel eden izmed služabnikov. Temu se je škoda zdelo, da bi bila z mrličem pokopana tudi dragocena biserna verižica, ki jo je mrtva imela okoli vratu. Pripravljen je imel ponarejen biserni niz, ki ga je hotel mrtvi obesiti okoli vratu, tedem ko bi bil prave bisere skril. Bil pa je neroden ter je pri tem delu prevrnil svečnik, ki je z velikim truščem padel na tla. Ta ropot je menda prebudil mrtvo, ki je vstala in pogledala, kaj se dogaja. Služabnika je ta pogled tako pretresel, da je omedlel in nezvesten obležal. Služabnika so prepeljali v bolnišnico, gospa pa je vstala in si je kmalu opomogla od svojega strahu, ko je videla, kako in kaj je bilo z njo.

Bolniško letalo z bolnikom zgorelo

Blizu norveško-švedske meje v najbolj južnem delu Laponske se je v nedeljo popoldne zgodila huda letalska nesreča. V švedskem bolniškem letalu se je vozilo več ljudi poleg dveh mož posadke. Pri nesreči se je letalo razbilo, ubila pa sta dva moža posadke in trije potniki. Letalo je bilo ambulančno letalo v službi švedskega Rdečega križa.

Kraji v severni Švedski so drugače silno težko dostopni, ni pravih cest in zvez. Zato so tukaj za bolnike uvedli letalski promet. Kadar koli kje kdo nevarno zbolí, pride ponj letalo ter ga odnese v bolnišnico. Tudi preteklo ne-

deljo bi bilo moralo letalo odnesti neko bolnico iz Gäddela v bolnišnico Dorotei. Ker pa je takrat po vsem severnem Švedskem bilo silno slabo in megleno vreme, se je letalo menda zaletelo v drevo ter se razbilo. Letalo je takoj začelo goreti ter je zgorelo. V letalu so zgoreli letalski pilot, bolniška sestra, spremljajoči zdravnik in bolnica sama.

Ker pa so taka letala na severnem švedskem nujno potrebna, so takoj začeli zbirati denar, da bi Rdeči križ kupil novo letalo za bolnike.

Kolika bo nova češkoslovaška

Čeprav nove meje češkoslovaške države še niso dobera določene, vendar so češki listi te dni prinesli neko poluradno sporočilo, da bo poslej Češkoslovaška po številu prebivalstva na 10. mestu, po velikosti dežele pa na 14. mestu. Doslej je bila Češkoslovaška po številu

prebivalstva na 9. mestu, po obsežnosti pa 13. država v Evropi. Tako bo za eno mesto šla nazaj. Doslej je bila Češkoslovaška po prebivalstvu močnejša kakor Jugoslavija, ki ima 15 milijonov ljudi, poslej bo Češkoslovaška šla nazaj. Po svojem obsegu se je tako skrčila, da jo je prekosila celo Grška, ki ima 130.000 kvadratnih kilometrov. Takoj za Češkoslovaško pride Bolgarija, ki ima 105.000 kvadratnih kilometrov, medtem ko je Češkoslovaška imela doslej 140.000 kvadratnih kilometrov.

Poslej je v Evropi še 11 držav, ki bodo po obsegu manjše od Češkoslovaške, in 15 držav, ki bodo imele manj prebivalcev ko Češka. Med teh 15 držav pa niso prišle pritrkavne države, kakor so na primer Gdansk, Luksemburg, Monaco, Lichtenstein, San Marino, Andorra, džarska (še taka, kakor je bila poprej) 93.000 kv. Češkoslovaška, so tele: Bolgarija s 105.000 kvadratnih kilometrov in 6.500.000 prebivalci, Madžarska (še taka kakor je bila poprej) 93.000 kv. km in 9 milijonov prebivalcev, Portugalska 88.750 kv. km in 1.800.000 prebivalcev, Latvija 65.800 kv. km in 1.970.000 prebivalcev, Litva 55.700 kv. km in 2.350.000 prebivalcev, Estonija 47.500 kv. km in 1.150.000 prebivalcev, Danska 45.000 kv. km in 3.750.000 prebivalcev, Švica 41.300 kv. km in 2.400.000 prebivalcev, Holandska 34.200 kv. km in 8.600.000 prebivalcev, Belgija 30.000 kv. km in 8.500.000 prebivalcev, Albanija 27.500 kv. km in 1.100.000 prebivalcev.

Po obsegu bodo štiri države sicer večje ko Češkoslovaška, bodo pa imele manj prebivalcev, in sicer: Grčija, ki ima 150.000 kv. km, a le 7 milijonov prebivalcev, Švedska 450.000 kv. km s 6.270.000 prebivalci, Finska 388.000 kv. km s 3.800.000 prebivalci, Finska 388.000 kv. km s 2.900.000 prebivalci

Angleški mornar v Haifi preiskuje arabskega domačina, ali ima orožje

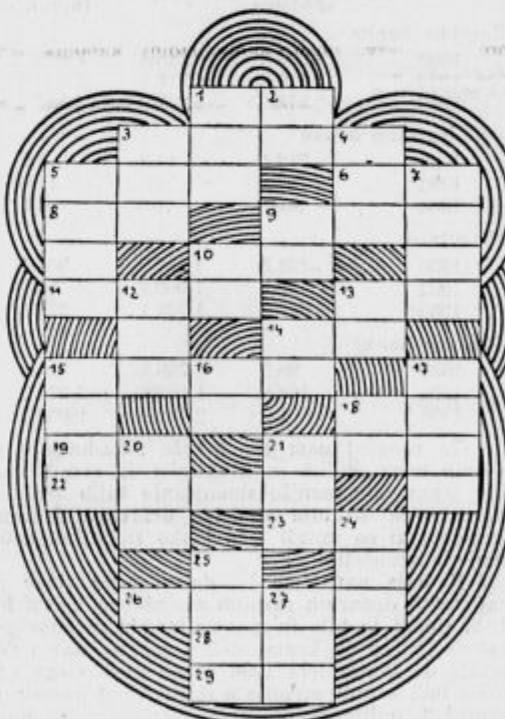
»Prosim, ne volite me!«

Sedaj, ko se tudi pri nas razvija volivni boj, ne bo morda napak, če povemo, da kandidati, ki se volivcem ali zaupnikom le preveč ponuja, ne uživa zaupanja in mu kaj rado spodleti. Zato pa imajo volivci vsega sveta mnogo rajši take kandidate, ki se celo branijo te naloge. Za zgled, da je to res, naj služi ameriški kandidat Leary.

V ameriški zvezni državi Massachusset so bile nadomestne volitve. Stranka je postavila tamkaj za svojega kandidata nekoga Learyja, ki je po poklicu policijski polkovnik. Volivni odbor je svojega kandidata razglasil volivcem vse dežele ter ga priporočal v izvolitev. Druga jutra pa so bili lepaki volivnega odbora preplepljeni z lepaki drugačne vsebine: »Nočem biti izvoljen! Moj prijatelj so me postavili za kandidata zoper mojo voljo!« Podpisan je bil sam kandidat Leary.

In sedaj se je začel najbolj čuden volivni boj, kar jih je kdaj svet videl. Stranka ni hotela odnehati, Leary pa tudi ne. Zato je Leary začel po vsej deželi prirejati velikanska zborovanja, ki je sam na njih govoril ter volivce opozarjal: »Ogibajte se me in ne volite me, ker nočem biti izvoljen!« Volivci so sicer začudeno poslušali tega čudnega kandidata, mislili pa so si, da je to vsekakor nesebičen mož brez častihlepija, ki mu ni do poslanskih časti. Tak človek pa je volivcem všeč. In so ga docela zoper njegovo voljo izvolili z ogromno večino. Ko je bil nazadnje izvoljen, se je vdal in poslej zvesto opravlja svojo dolžnost.

Križanka: Krogi

V vsak prostorček vstavi besedni slog. Besede pomenijo:

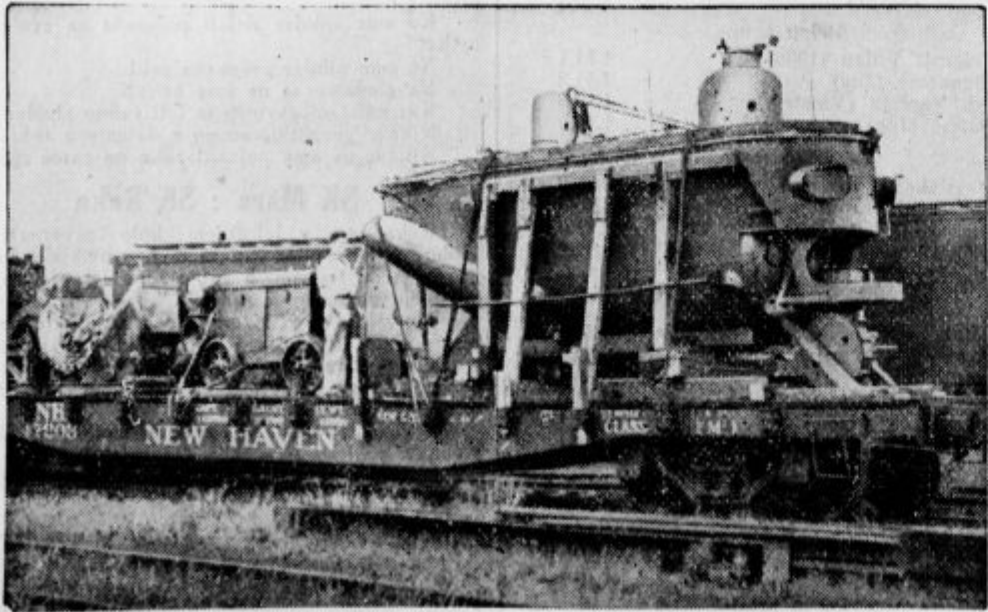
Vodoravno: 1. kraj zahodno od Ravne Gore na Hrvaškem, 3. obvodna cvetlica iz družine lilij, 5. izraz pri šahovski igri, 6. gospodinjsko opravilo, 8. zgodovinsko pomemben kraj severovzhodno od Splita, 9. vrsta vrtno zelenjave, 10. prva božja čednost, 11. vrsta davščine, 13. znamenito nemško vseučiliško mesto, 14. reka na Goriškem, 15. kraj iz svetopisemskih zgodb, 18. rimski cesar, najhujši preganjenec kristjanov, 19. kraj ob Dravi na Koroškem, 21. kraj vzhodno od Brežic, 22. mesto v severni Srbiji, 23. lekarniški izdelek, 26. država v južni Ameriki, 28. skrajšano tuje žensko krstno ime, 29. kraj iz svetopisemskih zgodb.

Navpično: 1. poljski pridelek, 2. zimsko prevozno sredstvo, 3. sestavni del puške, 4. gorstvo v zahodnem delu Hrvaške, 5. majhna posoda, 7. ruska cesarica, žensko krstno ime, 9. desni pritok Save na Gorenjskem, 10. tuja beseda za žilo privodnico, 12. vrsta riževih jedi, 13. vrsta kazenskih ustanov, 14. vrsta japonskega fižola, 15. kraj iz svetopisemskih zgodb, 16. tuja beseda za višino, 17. druga beseda za varnostno pripravo, 18. hrib iz svetopisemskih zgodb, 20. malikovalski tempelj v Indiji, 21. največja reka v Evropi, 24. boginja in pokroviteljica gledaliških iger pri starih Grkih, 25. cerkev v bizantinskem ali romanskem slogu, 27. vrsta eksotičnih vzpenjalk.

Rešitev križanke: Grozd

Vodoravno: 1. Ilovica, 8. Uda, 9. kor, 10. iva, 12. Uran, 13. Ant, 14. Neho, 16. Zale, 19. sok, 22. opak, 24. Ibar, 25. Ita, 26. Laze, 27. Cer, 28. agent, 29. čer, 30. Egar, 32. pelod, 34. Ala, 35. ilo, 36. ton, 37. Oto, 38. Lom, 39. Abo, 42. met, 43. Borotin, 44. ara, 45. lice, 46. Eboli, 48. Ciril, 49. jaj, 50. Ana.

Navpično: 1. Ida, 2. lan, 3. Oka, 4. vol, 5. irt, 6. cin, 7. ave, 8. ura, 11. Aho, 12. Užice, 15. opera, 17. lar, 18. era, 19. Siget, 20. Otelo, 21. kanon, 22. Olt, 23. Kač, 31. globa, 32. pomorec, 33. domicil, 34. Atene, 39. Arabija, 40. bol, 41. Ottilija, 47. Oran, 51. beril, 52. zelot.

Tole je nekak podvodni avtomobil, ki na Angleškem z njim iščejo utopljenca. To napravo pošljejo sedaj Angleži v Ameriko, kjer bodo iskali truplo bogatega Američana, ki je utonil v zalivu Georgian

Zveza združenih delavcev živahno deluje

Iz delovanja ZZZ za zaščito stanovanjskih pravic našega delavstva se vidi, da zaupanje delavstva do edine slovenske katoliške strokovne organizacije stalno raste. Zaupanje izvira iz dejstva, da je ZZZ že izvajala delavstvu masikatero ugodnosti.

V nedeljo, dne 16. oktobra je priredila ZZZ na Stajerskem sledeča zborovanja:

1. V Oplotnici, v konjiškem okraju, je bilo lepo uspelo zborovanje tamkajšnje krajevne organizacije ZZZ, v kateri so organizirani kamnolomci in čisti delavci.

2. V Zrečah, v konjiškem okraju, pa je bilo nad vse uspelo zborovanje za ustanovitev krajevnih organizacij ZZZ. Delavstvo je zahtevalo, da delodajalci z njim postopajo po veljavnih predpisih zakona o zaščiti delavcev in obrtnega zakona. Zlasti zahtevajo trešči delavci plačilo pribitka za nadurno delo, bolniških tednov in izplačilo medzdravne varne, kakor to predvidevajo določbe obrtnega zakona.

3. V Misljajah, kjer je ZZZ delavstvu že priporočila kolektivno pogodbo in povišanje mezd, se je zbralo na shodu misljske krajevnice organizacije ZZZ čez 200 delavcev, ki so z navdušenjem manifestirali za svojo strokovno organizacijo. Kakor priljubljena je ZZZ med delavstvom misljske doline, dokazuje dejstvo, da so mnogi prišli po 3 ure peš na zborovanje, ki je bilo zaradi tega silno živahno. Delavstvo se nahaja pred novim meznim gibanjem in se v tem boju za svoje pravice naslanja s polnim zaupanjem na svojo zaščitnico ZZZ, ki je že dokazala svojo požrtvovalnost za delavske interese.

Misljski lesni delavci zahtevajo zopetno povišanje plač in plačilo delavcem, katere pošilja podjetje na delo izven tovarne ne samo za oni čas, ko delajo, temveč tudi za čas, ki ga porabijo za pot iz tovarne na delovne prostore in nazaj; omenjene zahteve so namreč v polnem skladu s socialno zakonodajo. Poleg tega zahtevajo delavci še, da preskrbi podjetje vozačem hlobov dežne plašče, ker so ti v primeru deževnega vremena sicer popolnoma premočeni in je s tem ogroženo njihovo zdravje.

ZZZ je upravičene težnje delavstva močno podkrepila in bo s svojimi zahtevami v Zrečah, kakor v Misljajah podrla ter tako delavstvu izvajala popoln uspeh.

Slomškov dan v Mariboru

Maribor, 18. oktobra.

V nedeljo, 16. t. m. je podružnica Slomškove družbe v Mariboru priredila tradicionalno proslavo Slomškovega dne. Predpoldne ob desetih se je na Slomškovem grobu vršila cerkvena slovesnost, katere so se poleg številnih katoliško zavodnih učiteljev in učiteljic udeležili tudi mariborski župan dr. A. Juvan, starešina okrajnega sodišča dr. M. Lovrenčič, insp. pri prosv. oddelku kr. ban. uprave g. prof. Marko Bajuk, podžupan Fr. Zebot, mariborski šolski nadzorniki in predsednik Slomškove družbe g. Strukelj iz Ljubljane. Cerkevno opravilo in cerkveni govor je imel zastopnik prosv. gosp. škofa stolni kanonik dr. Jožef Mirt.

Ob 11 je bilo nato v dvorani Zadrugne gospodarske banke slavnostno zborovanje, ki ga je vodil predsednik mariborske podružnice Slomškove družbe, vadniški učitelj gosp. A. Kopriva, ki je najprej toplo pozdravil zbrano učiteljsvo ter zastopnike oblasti in duhovščine, nato pa v globoko zasnovanem govoru o črtal dragocene vzgojne vrednote, ki jih krije v sebi svetniški lik škofa Slomška. Zborovanje se pozdravilo v imenu g. škofa stolni kanonik dr. Mirt, v imenu prosvetne uprave insp. M. Bajuk in v imenu mestne občine podžupan Fr. Zebot, nakar je sledilo predavanje prof. J. Sedivja o vzgoji slovenske miselnosti.

Mali oglasi

Posrestva

Velika hiša

primerna za trgovino, na Ptujski cesti, napredaj. - Naslov v upravi «Slov.» v Mariboru pod št. 1648.

Dve novi hiši

v mestu napredaj. Vprašati v odvetniški pisarni dr. Kumbatovič, Aleksandrova cesta 12, Maribor. (p)

Hišo

z velikim vrtom, na prometnem kraju, prodam. Polzve sez Kranj, Prim. skovo 107. (p)

Hišo v centru Ljubljane

več stanovanj in trgovski lokal, čist donos 8%, prodam. Ponudbe v upr. «Slov.» pod «Rentabilna» št. 16357. (p)

Tristanovanjsko hišo

z velikim gosp. poslopjem, 2000 m² sadnega in zelenjadnega vrta, v ljubljanskem predmestju, prodam zaradi odselitve. «Opekarska» cesta 41. (p)

Dve parcele

krasni, sončni, pod Rožnikom, v skupni izmeri 2700 m², napredaj posamezno ali skupaj. Cena zmerna. Naslov v upravi «Slovenca» pod 15.400. p

Tristanovanjska hiša

s trgovskim lokalom, v predmestju Maribora, zaradi preselitve ugodno napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah «Slovenca» pod št. 16254. (p)

Obrt

Lesostrugariji!

Prodajam za pričetek obrta ves inventar kakor: 2 stružnici, krožno žago jermenice z jermenji, ležaje, motor in orodje za obdelavo. — Pripravno za vsakega lesostrugarja; ker se v tem kraju ne nahaja tozadevna obrt. Poizve se pri Ažman Karol, mizar, Kranj. (i)

Denar

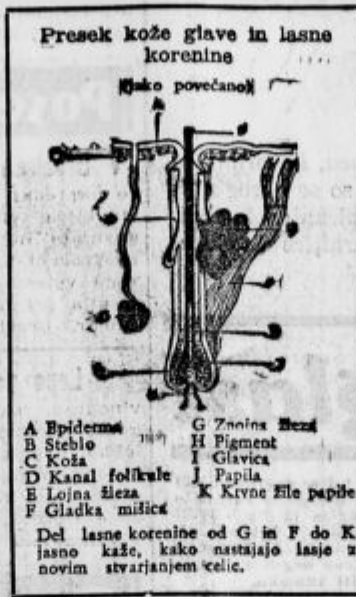
Posojila na vknjižbo

poroke, dolgoročno hipoteko, po 7% obresti, ter kmetom za gospodarske potrebe, nabavila «Centrale, Zagreb, Bregovita 7

Iščemo posojila

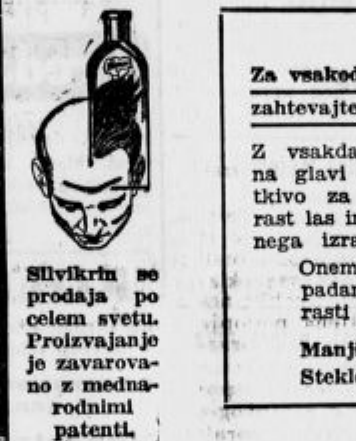
v znesku 430.000 din za veliko posestvo in za dobro vpeljeno hotelsko obrt v turistikoprometnem kraju. — Rabimo za odplačilo dolga in za povečanje obrata. — Vknjižba na prvem mestu. Obrestujemo po dogovoru. Denar je osiguran, ker je vrednost omenjenega imetja 2.000.000 din. Naslov v poslovalnicah «Slovenca» pod št. 16452. (d)

Je Silvikrin tudi za ženske lase?

Nikar ne odlašajte...

Tolikokrat se odločimo, da bomo negovali svoje lase, da jih ohranimo lepe in zdrave, toda le prevečkrat odgodimo to odločitev od danes do jutri. Nikar ne odlašajte, dokler Vašim lasem ne zaprte popolna propast, dokler prhut ne ugrozi lepote Vaših las. Mnogo lažje je preprečiti zlo, kot ga odstraniti. To velja posebno pri negi las.

Silvikrin se prodaja po celotni svet. Proizvajanje je zavarovano z mednarodnimi patenti.

Skrbite za kožo svoje glave, pa bo tudi koža Vaše glave skrbela za rast Vaših las!

Dobi se v vseh strokovnih trgovinah.

Seveda jo!

Ker Silvkrin, koncentrirana naravna hrana za lase, je prav posebno osposobljen, da oživi nežna tkiva za stvarjanje las, da jih ohrani zdrava in jih varuje od prhuta.

Silvikrin je neobhoden v vseh slučajih, kjer organizem ne dovaja lasni koronini dovolj materije za stvarjanje las. Ravno pri ženskah so funkcije lasišča večkrat pokvarjene in ne delujejo redno. To so najbolj opažajo pri nervozni, malokrvnosti, preveliki utrujenosti, neosečnosti in po porodu.

Brez zadostnega dovajanja materije za stvarjanje las, kakor jih vsebuje Silvkrin, ni mogoče stvarjanje celic v lasni koronini, pa potemtakem ni mogoča niti rast las.

Neo-Silvikrin, koncentrirana hrana za lase, je genialni rezultat znanstvenih raziskavanj in del slavnega prirodoslovca Sir Frederika Hopkinsa, imetitelja Nobelove nagrade in predsednika Royal Society, in pa biologa Dra Weidnerja in kemika in učenjaka Dra Zieglerja.

Po čem se vidi, da tkivu za stvarjanje las manjka hrana za lase?

Pri ženskah:

Po brezbarvnih, trdnih laseh, Frizura ni več tako trajna. Lasje izgube sijaj in dela se prhut. Koža glave srbi in na njej se večkrat opaža tanek, siv in masten talog, na glavniku in četki pa ostajajo lasja.

Pri moških:

Po prhutu in po kumrljih in prelomljenih lasih na obleki, na glavniku in četki in na blazini po spanju. Lasje postanejo redki ter se v njih pokažejo prazna mesta. Preden se tega dobro zaveste, imate že «mesočino» na tilniku.

V vseh teh slučajih je Neo-Silvikrin, koncentrirana naravna hrana za lase, edina rešitev. On ohrani kožo glave zdravo, skrbi za redno dovajanje materije za stvarjanje las tkivu za rast las in odstrani vse, kar bi motilo normalno delovanje kože glave.

Kaj Vam je potrebno?

Za vsakodnevno negovanje las zahtevajte Lotion Silvkrin.

Z vsakdanjo uporabo vzdržuje kožo na glavi zdravo in rodovitno, ožvičuje tkivo za proizvodnjo las, pospešuje rast las in povzroča, da pride do popolnega izraza vsa naravna lepota las. Onemogoča delanje prhljaja in izpadanje las, kakor tudi motnje v rasti las.

Manjša steklenica . . . Din 27.—
Steklenica za 2 meseca Din 48.—

Za rast las in proti prhljaju zahtevajte naravno hrano za lase Neo-Silvikrin.

Nov preparat, ki s zmanjšanim dovajanjem organske hrane za lase uspešno hrani tkivo za proizvodnjo las ter ga usposablja za novo, zdravo rast las.

V resnih slučajih izpadanja las, trdovratnega prhljaja, redčenja las in kadar preti plešavost.

Steklenica za 1 mesec Din 66.—

Silvikrin

poživlja rast las

Od 27.—30. X. avtorazstava v Milanu, cena 395 din.
Od 29. X. do 2. XI. v Idriji, Gorici, Trstu, cena 120 din.
Od 22.—23. X. v Slovenske gorice, cena 125 din.
Prijava sprejema do 22. X. opoldne Izletna pisarna M. OKORN, Ljubljana, hotel Slon, telefon št. 26-45.

Poslanci iz Voghere

Kulturno zgodovinski roman iz protestantske dobe. Poslovenil Fr. Omerza.

Zdaj je spoznal prior Baltazar po glasnih tožbah po njegovem mnenju edinega naroda, kaj je poskušal s svojo potjo. Iz deroče reke, ki odnaša s seboj enako močne in slabe, je hotel poklicati enega slabih, naj se bori proti valovom. Četudi on bila namreč Benjaminu odprta v Lombardiji samostanska vrata, je držala vendar pot tja skozi razdraženo deželo, kot se more pot srca h kraju miru najti samo skozi temo in viharje.

Naslednje dni po oni smrtni noči je bedel prior brez poguma pri zamolčanih skrbih, ko je Giorgio zaman čakal znamenja, da odrineta proti Wittenbergu. Že so prepeleli tja z velikim stroškom in spremstvom Lutrovo krsto in vsakdanje življenje se je zopet pričelo z navadnimi opravki, ko se prior Baltazar še vedno ni mogel odločiti, ali bi tvegati prevažno pot v Benjaminovo hišo. Giorgio je slednjič poskušal priti v potrto dušo predstojnikovo. Skušal je dati svojemu raskavemu glasu prijeten zvok, ko je rekel:

«Gospod, zaupate li tako blizu cilja samo še potovanju svojih nog? Ste pozabili na molitve, s katerimi spremljate bratje v Vogheri najino delo?»
«Priorjev obraz se je razjasnil, kot bi ga obsijalo sonce. V duhu je gledal, kako dviga k Bogu roke brat Michele, in čutil se je čudovito potolaženega pri misli, da gori njegova duša za Benjaminovo usodo k Bogu in svetnikom, kakor dim in plamen prijetne daritve. Micheleva duša izgoreva dalje, dasi se on obnavlja zaradi utrujenosti, ki je vzela njegovim koprnečim molitvam prisilno moč.

«Odrinila bova z božjo pomočjo, »odvrne prior. Giorgio je takoj povezal evezjen, leknar se je pa na vso moč trudil, da je prisilil naprej

hrepeneča menih, da sta ostala za slovo pri kasilu. Nato ju je odpustil s srčno prošnjo, naj ne gresta mimo njegove hiše, ko se bošta vračala.

Mil dan v marcu je bil ugoden za zadnje potovanje menihov in njima kot vsem ljudem znova pozivil upanje. Toda dan se je že umaknil mraku in mrak prihajajoči noči, ko sta prior Baltazar in Giorgio stopala po Labski ulici in se brez sklepa ustavila na wittenberskem trgu ali naj prosita prenočišča pri starcu v predmestju ali pri mizarju Luku.

Giorgio je želel, dokler je mogel, prikrivati priorju elabe novice, ki ga čakaja v Lutrovem mestu. Blagoslovil je tudi slučaj, da sta prišla ponoči, ki je marsikaj zakrila, kar bi se morda prigodilo na odprti cesti — množica razvneti za evobodo, zasramovanje dveh meniških halj, ali celo Benjamin sam v omami novega veselja. Stari mizar, je premišljeval Giorgio, je sicer iz srca dober, toda kriča, ki bi očetovsko jezo zill s strašnim preklinjanjem na glavo poslušalcev, zavrne nim anubeč Luka se pa ne bi menil za to žalitev in bi govoril s krščanskim odpuščanjem a Benjaminu in Margareti. Odločil se je torej, da poprosi njega gostoljubja.

Luka je z veseljem pozdravil menih iz Voghere. Zaradi vere in Margareti osamljen je imel redkokdaj srečo, da se razgovori z dobromiselnimi ljudmi o radosti in trpljenju življenja. Ker ga je doletela zdaj v poznem večeru tolika nepričakovana dobita, je znova podpalpal ogenj v peči, ju prisilil, naj sedeta in kramljata, in velel učencu, naj prinese, kar premore hiša. Giorgio je vendar zapazil na prijateljevem obrazu gube žalosti, ki jih pred letom ni bilo in so se pač zagreble z ugaslim upanjem.

Nekaj časa je bilo primerno, da so govorili o velikem dogodku zadnje preteklosti, o smrti reformatorjevi. Maloštevilni katoličani v Wittenbergu, je poročal Luka, so si pripovedovali grozne reči, kako je hudič ponoči zavabil Lutra v postelji, ali tudi, kako so ga zgodaj zjutraj našli obe-

šenega na posteljo. Melanchthon pa razširja spodbudne dogodbe o blaženi smrti velikega pre-roka. Ka je povedal Giorgio po pravici resnico, kolikor je vedel, se ni mogel prior več zdržati, da ne bi vprašal po svojem sinu in punčici svojega očesa Benjaminu, zlasti o njegovem čustvo-vanju in če je postal luteranec z gotovostjo ali s pomisleki.

«Bog ve, » odvrne Luka, »kaj misli njegovo erce, če se pogovarja z njim sam v sobici. Če to seveda od časa do časa stori in ne pašče pri prvem glasu vesti žene ali prijateljev, ne morem razsoditi. Na zunaj ima obraz človeka, ki je po luterskem evangeliju opravičen, besede iz njegovih ust pa so navadno obrekovanja cerkve, ki jih verjame on in vsi, ki so bili še večeraj katoličani in bi morali tako dobro kot mi vedeti, da je resnica drugačna, zanje pogubna. Kako bodo zasramovali našo sveto cerkev šele njihovi otroci in otroci otroci, ki bodo samo od njih poučeni!»

Prior zdihuje. Luka pa nadaljuje: «Ko bi bil ostal sam, bi bila vaše upanje boljše. Mislim pa, da je doktor Luter prav rekel, ko je govoril: »Zenska ljubezen je okusna reč, — kdor je more biti deležen. No, » doda Luka bolj z žalostjo kot grenkosti, »Benjamin je postal deležen! Pa ne čudita se, draga brata, da rabimo v tej deželi tudi mi katoličani včasih Lutrove besede, kot bi bile stara ljudska modrost. Toda nihče ne zadene za sebe človeške stvari tako natančno kot on, in kar se tiče posebnosti ženske ljubezni, je moral gotovo o tem več vedeti kot trije samotarci, ki sedé tukaj pri mizi.

Pri tej misli na lastni samski stan je Luka zdihnil, pustil pa ni, da bi trajala tišina v sobi, ampak se je opogumil in pripovedoval dalje:

«Vrh tega je podarila Margaretta soprogu pretekli teden dečka, ki je menda lep, kakor je lepa mati. Dala sta mu ime Martin.»

«Sveti Martin, » pravi Giorgio, »je dobrotljiv zaščitnik; saj je delil plašč s siromakom. Morda se usmili tudi tega nedolžnega črvička.

Četrtek, 20. oktobra: 12 Operetni venčki (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Duet bratov Golobov — 14 Napovedi — 18 Pester spored Radijskega orkestra — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rud. Kolarik) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Predavanje min. za telesno vzgojo naroda — 19.50 10 minut zabave: Dvotipov zmes in godba vmes — 20 Koncert ljubljanskega septeta — 20.40 Koncert ruske glasbe (Radijski orkester) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Havajski napvi (plošče).

Drugi programi:

Sreda, 19. oktobra: Beograd: 20 Humoriistična ura, 21 Narodne pesmi — Sofija: 19.30 Carmen — Pariz: 20.25 Radijski zbor, 21 Chopinov koncert, 22 Komorna glasba — Budimpešta: 19.30 Prenos iz opere, 22.30 Koncert — Milan: 21 Simfonični koncert — Rim: 21 «Bambus», opereta — Pariz: 20 Petje, 20.30 Koncert.

«Benjamin in Margaretta bošta učila dečka moliti k drugemu svetniku, » odvrne Luka. «Če bo pa mogel novi Martin pokazati svoja znamenja zraven čudežev njega, ki se sveti v nebeski slavi, mi vzbuja zaradi otroka dvom.»

Noč je rasla in dosegla sredino, ko so postale slednjič Luku med raznim pripovedovanjem oči težke, pa tudi menih sta si želela po dnevnem potovanju spanja in miru. Mir je seveda kot druge dobitne dar, ki ga ne prejme vsak, ki si ga želi. Marsikdo mora dovoliti duhu, da živi dalje od večera do jutra telesu v muko v skrbeh in težavah. Ko je zapazil Giorgio s solničnim vzhodom priorjeva prečuto nestalnost, je prevzel brez obotavljanja vodstvo za težko delo tega dne, kar je prior Baltazar tudi rad in olajšan sprejel.

«Gospod, » je rekel Giorgio v besedi služab-nik, v glasu pa zapovednik, »najprvo pojdem sam v Benjaminovo hišo in tam bom napovedal vaš prihod. Medtem me čakajte brez skrbi, za katero bo dovolj časa, če nama ni odločen uspeh.»

Prior je prikimal in Giorgio se je odpravil s trdnim pogumom na pot proti Sračji ulici. Ko je pa videl pred seboj proželje hišice, kjer sta morala po Lutrovem opisanju v srečni edinoosti stanovati Benjamin in Margaretta, ga je prevzela malodušnost, da je počasneje korakal in se v srcu izpraševal: «Kako se more to dobro končati? Tudi potkal je prav lahko na vrata, ališal je pa takoj notri jasen ženski glas, ki ga je poznal: »Pojdi, Toni, odpri in poglej, kda je zunan!»

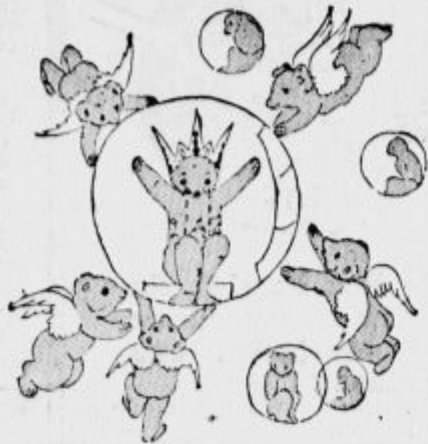
Koraki se bližajo, vrata se odpro in na pragu si stojita nasproti menih iz Voghere nekaj trenutkov brez besede: eden pokoren, ubog, čist in v halji bežečega pred svetom, drugi odpadel, pod-jeten in v udobni nočni sukni, zemljana.

Benjamin je premagal zadrego laže in hitreje kot Giorgio, ker je tudi videl pred seboj starega tovariša, ko je moral Giorgio le počasi in v vsej pomembnosti razumeti spremenjeno sliko Benjaminovo.

Končl Ahačiči

Bumček in Bunkica

Svatje so presenečeni gledali to čudo, potem pa so kralj, kraljica in vsi gostje sedli v balončke. Vrata so se kar sama zaprla in balončki so se začeli dvigati s tal. Vedno više in više so jih nesle nebeske sape. Zdaj si videl lahko že vso deveto deželo. Toda balončki so hiteli še navzgor, le navzgor...

Svatje so bili že skoraj pri soncu, ko prihrumi cela truma krilatev. Prekopicali so se okrog njih in se igrali z balončki kot lepimi, pisanimi žogami. Najbolj jim je ugajal balonček kraljice Bunkice. Pa je bil tudi najlepši.

Za jesensko in zimsko sezijo

Angleško in češko sukno za dame in gospode ter drugo modno in manufakturno blago v veliki izbiri po zmernih cenah pri

FRANJO MAJER
Maribor, Glavni trg 9

Nosilec Vašega šarma

Na prostore, v katerih se kretate, na toaleto, na ljudi, s katerimi obojujete, prinaša „SOIR DE PARIS“
Vaš šarm. Ta parfum je glasnik dobrega razpoloženja, ki ga povsod ustvarja Vaša prisotnost.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din: šenitovanjski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojnó. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. - Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. - Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokotno. 3 mm visoka belitna vrstica po 3 din. - Za pisane odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Stenotipistinja

dobro izveščana - išče službo, najraje v Mariboru. Nastop takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 1564. (a)

Varčna gospodinja

vajena vsakega hišnega dela - išče službo. Perfektna v nedeželi. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Tudi izven Ljubljane« št. 16486. (a)

Fant

priden, pošten in zanesljiv, želi dobiti službo v Ljubljani ali v bližini Ljubljane. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 16515. (a)

Službo dodeli

Trgovsko pomočnico

izučeno na deželi, sprejem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 16508. (b)

Služkinjo

vajeno vseh del, sprejme Martinec, Ljubljana, Prule. (b)

Slasčičarna

sprejme pridno, pošteno gospodično prijetne zunanjosti. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Takoje« 16512

Radio tehnika

samostojnega, sprejem. Ponudbe v upravo »Sl.« v Ljubljani pod »Celje« št. 16520. (b)

Mlinar

samski, pošten, zmožen vseh mlinarskih poslov, dobi službo. Franc Bertonec, valjčni mlin, Domžale. (b)

Trgovski sluga

marljiv, trezen, vojaščin prost, samski, dobi službo. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Trezen« št. 16509. (b)

Snažilca avtomobilov

(Wagenwaser), s. znanjem nekoliko nemščine, neporočenega, sprejem. takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 16489. (b)

Advokat, pripravnik

s primerno prakso, sprejem. Nastop ev. takoj. - Plača po dogovoru. - Dr. Strasser Armin, odvetnik v Dolnji Lendavi. (b)

Strojnika

za parno lokomobilno sprejem. Strojnik mora imeti poleg dokazila o zmožnosti opravljanja parnega stroja tudi izpričevalo, da je izučen kovač ali ključavničar in da zna popravila na strojih pri lesni industriji. - Prošijo se podatki o doseganju zaposlitvi. Služba je v Ljubljani s prostim manjšim stanovanjem in prosto kurjavo ter malo vrta. Ponudbe z navedbo plače v upravo »Slov.« pod št. 16550. (b)

SLUGO

17-18 let starega, brez poklica (obrtne zmožnosti), ki poseduje tudi lastno kolo - sprejme trgovina v Ljubljani. - Pisane ponudbe v upr. »Slov.« pod »Tedenki 15«

Krojaškega pomočnika za veliko delo, sprejem. takoj. - Jarc, krojač, semenišče. (b)

Šivilja

za damsko krojaštvo - se kot pomočnica sprejme takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 16531. (b)

Glasba

Plošče in gramofoni

bivše trvdke A. Rasberger, v največji izbiri, po razprodajnih cenah, dobi. te: Dalmatinova 16 (nasproti hotela Štrukel).

Posestva

V Brezicah in okolici

so naprodaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposestva. - Pojasnila pri inž. Miklav Otmar, Brezice. (p)

Lepo posestvo

vinograd, sadni vrt in gozd, prodam. - Redi se lahko dve kravli. Lega: bližina trga ob glavni cesti. Cena 27.000 din. - Jože Doberšek, Goroplje, Planina nad Sevnico.

Denar

BANČNO-KOM. ZAVOD

Maribor, Aleksandrova 40

kupi takoj in plača najbolje

HRANILNE KNJIZICE bank in hranilnic

VREDNOSTNE PAPIRJE 3% obveznice, bone in srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRZAV PRODAJA SREČK državne razr. loterije.

Prodamo

Srajce

spod. hlače, kravate, nogavice še vedno najceneje pri L. Tomšič, Sv. Petra c. 38. (l)

KOLESA

najnovjši letošnji modeli v največji izbiri naprodaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrseva cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Deteljini odpadki

zmleti, so najboljša močno krmilo za govedo, 100 kg 90 din. Tudi fiziološke odpadke nudimo po 90 din. Sever in Komp., Ljubljana. (l)

Pozor!

Prvovrstni premog, drva, koks

po najnižjih cenah

Podobnik V. Tržaška c. 16 - tel. 33-13

Sveže najfinišje norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. PICCOLIJA v Ljubljani

se priporoča bledim in slabotnim osebam

PLOŠČE IZ PLUTOVINE

IZOLIRAJO

TOPILO, HLAD IN ZVOK

Proizvajalca: »HIGIEA« Prva jugosl. tvornica čepova d. d., Zagreb, Ivkančeva 48. - Pošt. pret. 318. - Telefon 24-070

Vzajemna posojilnica

T. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

Dokolenice, nahrbtnike, skotke, ročne torbice, kovčke itd. priporoča

IV. KRAVOS

Maribor Aleksandrova cesta 13

Trg. steklen nastavek

brušene šipe, lestence, oprema, zidna izlozba - poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16517. (l)

Cviček

pravi, dolenski, dobi pri

Centralni vinarni

v Ljubljani.

Telefon štev. 25-73

2 vagona brinjevih jagod

za kuhanje žganja, more se dobiti tudi manjšo količino (cena 2 din), prodam. Kupim kuhano maslo in nekaj vagonov belega krompirja. Ponudbe na naslov: Alojz Mlakar, Ilički trg, Zagreb.

Prvovrstni trboveljski premog

brez prahu

koks, suha drva

nudi

I. Pogačnik

Bohoričeva 5 Telefon 20-39

Po ugodni ceni prodam

dva ženska plašča in dve moški suknji. Zalokarjeva ulica 4. (l)

Jabolka

lepa, štajerska, nudi vsako količino po nizki ceni trgovina Štular, Tyrseva cesta 37b, nasproti Sv. Krištofa. (l)

Športni otroški voziček

dobro ohranjen, napredaj po nizki ceni. Zapiše 30, za »Štore«, št. Vid nad Ljubljano. (l)

Kmetovalci!

Če hočete imeti spomladi že v začetku majnika izdatno zeleno krmo za molzno živino, tedaj sejte sedaj zimsko grahoro. Dobite jo s navodilom pri tv. Fran Pogačnik, d. z. o. z. v Ljubljani - Tyrseva (Dunajska) cesta 33, v Javnih skladiščih (Balkan). (l)

Razpis

Štab vojnega zrakoplovstva sprejme v službo 10 inženirjev (8 strojnih in 2 elektrostrojnih) kot pogodbeno uradnike in 10 inženirjev (6 strojnih, 2 elektrostrojnih in 2 tehnoloških) kot uradniške pripravnike VIII. položajne skupine. Ti zadnji bodo po uspešno prestani enoletni poskusni postavljeni za inženirske poročnike zrakoplovno-tehniške stroke po toč. 3 čl. 28 »Zakona o ustroju vojske i mornarice.«

Podrobni pogoji objavljenega razpisa se lahko vidijo v tekoči številki »Službenih novin« in »Službenega vojnega lista«. Interesenti pa jih lahko dobe brezplačno po pošti, ako zanje zaprosijo.

Prijave se sprejemajo samo do 1. novembra 1938. Iz pisarne Generalštaba zrakoplovstva vojske v Zemunu V. Dž. št. 21523, 15. oktobra 1938.

Vdana v voljo Najvišjega naznanjam pretužno vest, da je moja nenadomestljiva, iskrenoljubljena tetka, gospodična

AVGUSTA GREBENC

po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, danes po polnoči izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb blagopokojne bo v sredo, dne 19. oktobra ob 4 popoldne iz hiše žalosti Florjanski trg 4.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 20. oktobra ob 7 v prostiškji cerkvi.

Ptuj, 17. oktobra 1938.

ANA GREBENC, učiteljica, nečakinja.

Umrla nam je včeraj naša predobra in iskreno ljubljena mama, stara mama in sestra

REGINA BANO

vdova sodnega uradnika

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 19. oktobra ob 2.30 popoldne izpred hiše žalosti, Metlika št. 1 na pokopališču pri Sv. Roku.

Metlika, Ljubljana, dne 18. oktobra 1938.

dr. Milan in Drago, sinova ter ostali sorodniki.

ZAHVALA

ZA VSE DOKAZE ISKRENEGA SOČUTJA IN SOŽALJA, KI SMO JIH PREJELI OB SMRTI NAŠE LJUBLJENE, ZLATE

MIJICE

KAKOR TUDI ZA PREKRASNO CVETJE, KI SO GA POKLONILI SORODNIKI, PRIJATELJI IN ZNANCI TER VSEM, KI SO NEPOZABNO HČERKO SPREMILI V TAKO VELIKEM ŠTEVILU NA ZADNJI POTI, SE NAJTOPLEJE ZAHVALJUJEM.

ZIDANI MOST, 18. OKTOBRA 1938

ZALUJOČA RODBINA JUVANČIA